

**PLANUL REGIONAL DE ACTIUNE
PENTRU OCUPAREA FORTEI DE MUNCA
2006 – 2008
REGIUNEA NORD-VEST
(TRANSILVANIA DE NORD)**

Iunie 2006

CUPRINS

I. INTRODUCERE

1.1. Privire de ansamblu asupra Regiunii Nord-Vest

1.2. Tendinte pentru viitor

II. PROCESUL DE PLANIFICARE

2.1. Cadrul European

2.2. Cadrul National

2.3. Cadrul Regional

III. PROFILUL REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-VEST

3.1. Caracteristici demografice

3.2. Economia regionala

3.3. Educatia si sistemul de invatamant

3.4. Piata muncii

3.5. Programe si servicii conexe

IV. ANALIZA SWOT: Dezvoltarea resurselor umane in Regiunea Nord-Vest

V. PLANUL REGIONAL DE ACTIUNE PENTRU OCUPAREA FORTEI DE MUNCA

VI. ANEXE

6.1. Tabele, grafice

6.2. Portofoliu cu propuneri de proiecte

CAPITOLUL I

INTRODUCERE

1.1. Privire de ansamblu asupra Regiunii Nord-Vest

Aproape de pietele europene, cu o buna accesibilitate pe aer, Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) are o pozitie geografica strategica, fiind poarta de intrare in Romania dinspre Uniunea Europeana si Ucraina. Desi Regiunea este strabatuta de 7 drumuri europene, are pozitie periferica fata de coridoarele de transport europene. Legatura cu polii importanti din vecinatate, cu alte regiuni se face greu.

Pentru a valorifica oportunitatile de dezvoltare, regiunea trebuie sa-si dezvolte si modernizeze infrastructura rutiera, feroviara, aeriana si sistemul intermodal de transport.

Cu o tendinta pozitiva de crestere a PIB, in conformitate cu tinta Strategiei de la Lisabona, economia Regiunii de Nord Vest se bazeaza in special pe agricultura si industrie in anumite sectoare traditionale. Forta de munca ieftina, deseori bazata pe subcontractari, reprezinta inca principalul vector competitiv, astfel incat productia regionala este vulnerabila in fata competitiei globale. Productivitatea scazuta a muncii, calitatea redusa a produselor si serviciilor si costurile energetice mari reprezinta cele mai mari slabiciuni ale sistemului.

Sectorul servicii este inca slab dezvoltat, inclusiv la nivelul administratiei publice, datorita nivelului scazut de descentralizare a administratiei de stat. Gradul de informatizare a societatii este slaba, in ciuda unei industrii software bine dezvoltate, care este orientata in special spre export. Serviciile contribuie cu 44,9% la formarea PIBR (INS, 2003) si cu 29.6% in total ocupare forta de munca in servicii in 2002 (Eurostat). Totusi, agricultura inca angajeaza 33,2% din forta de munca regionala si contribuie cu doar 14.6% la PIB regional.

Economia regionala numara un anumit numar de factori pozitivi care ar putea sa se transforme in oportunitati considerabile de dezvoltare. Diversificarea economiei regionale prin cateva sectoare de excelenta, clustere de intreprinderi cu marca inregistrata si traditie in sectorul constructie de masini echipamente, apropierea de piata europeana si investitiile private semnificative in afaceri imobiliare ar fi cativa din acesti factori.

Dar, majoritatea agentilor economici, au investitii scazute in Cercetare si Dezvoltare, marketing slab performant, tehnologii si echipamentele moderne inca insuficiente, si implicit capacitate scazuta de a face fata presiunii pietei si competitiei europene.

In perioada 1999-2002 cheltuielile totale pentru Cercetare si Dezvoltare la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) (ca pondere din cheltuieli totale pe tara) au crescut de la 4,55 % la 6,74% (+2.19%) cu aportul aproape exclusiv al universitatilor din regiune.

Numarul institutelor de cercetare s-a redus in ultimii 15 ani, acestea confruntandu-se cu numeroase probleme de finantare, de adaptare a activitatii la nevoile sectoarelor economice (tranzitia de la cercetarea fundamentala la cea aplicativa fiind dificila) precum si cu lipsa infrastructurii suport necesare (aparatura, echipamente) desfasurarii activitatii. Pe de alta parte, universitatile si institutele de cercetare cu traditie, sunt in plin proces de dezvoltare si tind spre cooperarea internationala.

Printre servicii, turismul este un vector important pentru dezvoltarea economiei regionale datorita potentialului natural si antropic, de valoare ridicata la nivel national si international. Chiar daca are un numar mare de structuri si capacitati de cazare (locul doi la nivel national), un potential diversificat de turism (termal, cultural, montan, rural, cinegetic, religios), numar mare de agentii de turism, procentul de contributie la PIB-ul regional al turismului este mic.

Deși interesul și numărul de turiști este în creștere, se simte o lipsă de produse turistice și lipsa suportului de creare de branduri locale.

Conform criteriilor OECD, Regiunea Nord-Vest este o regiune semnificativ rurală, cu un grad de ruralizare mai ridicat chiar și decât media națională, cu o pondere a populației rurale în total populație de 48,9%.

Majoritatea zonelor rurale (în special zonele montane) au o dotare învechită și scăzută cu utilități de bază și o economie rurală nediversificată, axată asupra unei agriculturi de subsistență. Există o tradiție puternică în artizanat (lemn, ceramică, sticlă) și oferta de produse agricole ecologice și tradiționale. Produsele agricole sunt prelucrate în unități de producție diversificate (lapte, carne, panificație, conserve) și răspândite în toată regiunea.

Deși în mediul urban sunt asigurate serviciile de bază, sunt câteva zone urbane puternic afectate de sărăcie și degradare fizică. Marile orașe se confruntă cu un trafic intens, în condițiile în care există mari deficiențe în transportul public, a lipsei parcarilor și centurilor de ocolire. Multe localități din mediul urban și rural au rețele de apă slabe calitativ, cu o capacitate insuficientă de canalizare și cu o incorectă tratare, depozitare și reciclare a deșeurilor menajere și industriale.

Toate municipiile au universități, multe din ele cu tradiție în educația științifică/tehnică. Sistemul de educație este rigid și inflexibil (nu oferă instrumente de învățare pe parcursul întregii vieți), iar calitatea actului educațional este în scădere. Accesul la educație în mediul rural este limitat.

Cu o rată scăzută a somajului (6,0%), dar în creștere pentru grupa de vârstă 15-24 ani, cu o rată mare de acces a femeilor pe piața muncii, Regiunea are o rată de ocupare a forței de muncă (50,9% în 2003) departe de țintele Strategiei de la Lisabona. Există un important deficit de calificări, doar 9,6% din populația de 25-64 de ani având educație superioară. Situația este înrăutățită și de abandonul școlar și de nivelul scăzut al învățământului continuu.

Regiunea se confruntă cu o evoluție demografică negativă, cu speranța de viață sub media națională (70,2 ani), cu nivel ridicat al migrației externe, în special a forței de muncă înalt calificată. Nivelul de trai cuantificat prin PIB/locuitor în termeni de paritate de cumpărare este de 27% din media UE15.

Atractivitatea regiunii este amenințată de creșterea poluării apei, aerului și solului. Poluarea accidentală, cu impact semnificativ asupra mediului, în particular deversarea de substanțe toxice în pânza de apă freatică, amenințările de mediu globale, obligă Regiunea să investească mai mult, în perioada imediat următoare, în managementul mediului.

În urma analizei opțiunilor strategice de dezvoltare a Regiunii, aceasta a optat pentru un model de dezvoltare policentrică (o politică de dezvoltare susținută de o rețea de localități care au rol de poli de dezvoltare), ce pune accentul pe creșterea economică prin specializarea funcțională a teritoriului. În ce privește dezvoltarea policentrică a apărut astfel, necesitatea consolidării potențialului de antrenare al municipiilor reședințe de județ (Baia Mare, Bistrița, Cluj, Oradea, Satu Mare, Zalău), precum și necesitatea consolidării și / sau creșterii potențialului de antrenare a unui minim de alte nouă orașe, care la sfârșitul perioadei de programare să fie clasificate pe un rang superior celui actual. Dezvoltarea acestora trebuie să țină cont, în mod special de specializarea funcțională, sectorială a teritoriilor din aria de influență.

1.2. Tendințe pentru viitor

Previziunile pesimiste privind evoluția PIBR la nivelul Regiunii se pot regăsi într-un studiu intitulat "The Impact of EU Enlargement on Cohesion", elaborat de DIW Berlin, Institute for Economic Research, unde au fost concepute nu mai puțin de 8 scenarii privind evoluția PIBR pentru perioada 1997–2030 pentru toate statele candidate.

Aceste scenarii - elaborate pornind de la PIBR/loc de la nivelul anului 1997 - par acum, în 2006, puțin prea optimiste; o rată de convergență de 31,3% (care preconizează cele mai pesimiste scenarii) pare foarte îndepărtată de raportul de 22% înregistrat în 2001. Cu atât mai mult trebuie să îngrijoreze, faptul că la nivelul anului 2030, în cel mai fericit caz, Regiunea Nord-Vest se va afla la doar 62,6% din media comunitară a PIBR/loc (40,4% în cel mai nefavorabil scenariu).

Se poate aprecia de asemenea că pe termen mediu și lung, industria va găsi un mediu favorabil dezvoltării în România (fie prin extinderea investițiilor existente fie prin atragerea de noi investiții), iar serviciile se vor dezvolta în continuare într-un ritm mai mare decât ramurile agricultura și construcții.

Numărul de salariați va crește ușor în industrie în timp ce în servicii va stagna și în construcții va scădea (având în vedere că numărul total de salariați va rămâne aproximativ constant).

Analiza evoluției ocupării populației în județele Regiunii Nord Vest demonstrează un trend descrescător și proiecțiile acestei evoluții pentru următorii ani accentuează această scădere a populației ocupate.

Fig. 1

Evoluția populației ocupate pe regiuni

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
TOTAL REGIUNE NV	1716023	1664300	1619407	1508605	1505268	1433391	1479279	1374396	1380681	1399511	1312504
BIHOR	388496	393724	369418	320461	318119	311828	327777	311923	335629	338150	308746
BISTRITA-NASAUD	170715	156269	153336	149057	149829	149149	140998	139141	135154	138068	132666
CLUJ	492621	476764	462828	430001	426984	405524	398662	359004	357099	360712	329311
MARAMURES	293484	286328	279624	267733	270049	247384	291777	242734	241541	243212	237127
SATU MARE	229534	213876	219193	213755	208907	190297	198270	181515	188469	196309	181380
SALAJ	141173	137339	135008	127598	131380	129209	121795	140079	122789	123060	123273

județ/regiune	Proiecția populației active potențiale (restranse)										Creștere/scădere 2013/2005
	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Bihor	232,6	231,1	230,1	229,2	228,2	227,3	226,4	225,2	224,0	222,8	-3,6
Bistrita-Nasaud	161,0	167,8	166,2	164,6	163,1	161,6	160,3	159,9	159,6	159,2	-5,1
Cluj	272,9	270,6	269,2	267,8	266,4	265,0	263,6	261,7	259,9	258,1	-4,6
Maramureș	211,2	210,0	209,3	208,5	207,8	207,1	206,4	205,4	204,4	203,3	-3,2
Satu-Mare	151,0	149,7	149,0	148,3	147,5	146,8	146,1	145,3	144,4	143,5	-4,1
Sălaj	97,2	96,2	95,7	95,2	94,6	94,1	93,6	93,0	92,4	91,8	-4,7
Total regiune NV	1125,7	1125,5	1119,4	1113,4	1107,6	1102,0	1096,4	1090,5	1084,6	1078,8	-4,2

Sursa: INSCE

CAPITOLUL II

PROCESUL DE PLANIFICARE

2.1. Cadrul European

Obiectivul strategic stabilit de Consiliul Uniunii Europene (Lisabona martie 2000) este ca „Uniunea Europeană să devină cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere în lume, capabilă de creștere economică durabilă, cu mai multe locuri de muncă și o mai mare coeziune socială”.

Politica de ocupare implementată de Uniunea Europeană este reflectată de Strategia Europeană privind Ocuparea lansată la summit-ul de la Luxemburg, ca o reacție la nivelul ridicat al somajului și având ca instrument financiar Fondul Social European .

Scopul formulat pe termen lung “*ocuparea deplină*” în perspectiva anului 2010 trebuie să se materializeze în atingerea unei rate generale a ocupării de 70% ,60% pentru femei și 50% pentru lucrătorii în vârstă (55-64 ani).

Într-un context în schimbare mai mult ca oricând Strategia Europeană de Ocupare și-a demonstrat valoarea ca *strategie pentru promovarea managementului schimbării* în scopul facilitării transformărilor economice și sociale atât în statele membre cât și în statele candidate.

Procesul de extindere a Uniunii Europene către est va conduce în final la creșterea cu 30% a pieței muncii precum și la o mai mare diversitate. Problemele pieței muncii din statele care au aderat în mai 2004 precum și din țările candidate nu sunt diferite fundamental de cele ale vechilor state membre, totuși în multe cazuri sunt mai acute și necesită restructurări majore. Nivelul ridicat al somajului din noile state membre precum și din țările candidate a condus la creșterea *relevanței măsurilor active și abordărilor preventive* solicitând totodată necesitatea unor servicii publice de ocupare eficiente.

În acest context și ca urmare a evaluării mid-term, Strategia Europeană de Ocupare a fost revizuită la reuniunea de primăvară a Consiliului Uniunii Europene din martie 2005, stabilindu-se trei domenii politice de acțiune:

1. transformarea Europei într-un loc mai atractiv pentru investiții și muncă;
2. cunoaștere și inovare pentru dezvoltare ;
3. crearea de locuri de muncă mai multe și mai bune, vizând :
 - atragerea mai multor oameni pentru a se angaja și modernizarea sistemelor de protecție socială ;
 - îmbunătățirea adaptabilității muncitorilor și a întreprinderilor și flexibilitatea pieței muncii ;
 - investiții mai mari în capitalul uman pentru îmbunătățirea educației și deprinderilor ;

În domeniul ocupării au fost elaborate pentru perioada 2005-2008, 8 linii directoare integrate:

- **Linia directoare 16:** Implementarea politicilor de ocupare având ca scop favorizarea ocupării depline, îmbunătățirea calității și productivității în muncă, întărirea coeziunii sociale și teritoriale
- **Linia directoare 17:** Promovarea ciclului de viață la locul de muncă
- **Linia directoare 18:** Asigurarea pieței muncii inclusive pentru persoane în căutarea unui loc de muncă și pentru persoanele dezavantajate
- **Linia directoare 19:** Îmbunătățirea armonizării nevoilor pe piața muncii
- **Linia directoare 20:** Promovarea flexibilității combinată cu securitatea angajaților și reducerea segmentării pe piața muncii.
- **Linia directoare 21:** Asigurarea unui salariu mai bun și dezvoltarea altor costuri legate de salarii

- **Linia directoare 22:** Lărgirea și îmbunătățirea investițiilor în capitalul uman
- **Linia directoare 23:** Adaptarea educației și sistemelor de instruire în concordanță cu noile cerințe la locul de muncă.

Obiectivele Strategiei de la Lisabona

În martie 2000, Consiliul Europei la Lisabona a stabilit o strategie de 10 ani pentru a face Uniunea “**cea mai competitivă și dinamică economie din lume, bazată pe cunoaștere, capabilă de dezvoltare economică durabilă cu locuri de muncă mai multe și mai bune și cu o coeziune socială mai intensă**”.

Obiectivele Strategiei de la Lisabona din punct de vedere al PIB

Obiectivul de la Lisabona privind PIB este de a menține o creștere a PIB medie anuală de aproximativ 3%.

Obiectivele Strategiei de la Lisabona în termeni de ocuparea forței de muncă

Obiectivele Strategiei de la Lisabona privind ocuparea forței de muncă, așa cum se precizează în Strategia Europeană de Ocupare, acoperă cele trei obiective globale de ocupare deplină, îmbunătățire a calității și productivității muncii și a întăririi coeziunii sociale. Țintele estimate până în 2010 sunt după cum urmează:

- O rată globală a ocupării de 70% în 2010 (67% în 2005).
- O rată de ocupare în rândul femeilor de 60% în 2010 (57% în 2005).
- O rată de ocupare pentru persoane în vârstă (vârste între 55 și 64 ani) în 2010 de 50%.
- O creștere până în 2010 de 5 ani a vârstei medii la care persoanele părăsesc piața muncii (pensionare efectivă medie pentru a asigura media de 65 de ani în UE până în 2010).
- Disponibilitatea de servicii de îngrijire a copilului până în 2010 pentru 90% dintre copiii cu vârsta între 3 ani și vârsta obligatorie pentru școală și pentru 33% dintre copiii cu vârsta sub 3 ani (ținta stabilită de către Consiliul European la Barcelona în 2002).

Strategia Europeană de Ocupare a forței de muncă

Strategia europeană de ocupare a forței de muncă a fost adoptată odată cu introducerea, în Tratatul de la Amsterdam (1997), a capitolului referitor la ocuparea forței de muncă (Titlul VIII). Strategia are drept scop combaterea șomajului la nivelul UE și a fost concepută ca instrument principal de trasare și coordonare a priorităților comunitare în această direcție, priorități ce vor fi adresate de fiecare Stat Membru în parte.

În funcție de prioritățile identificate, strategia este structurată pe patru piloni, fiecare reprezentând un domeniu de acțiune a cărui dezvoltare contribuie la o mai bună ocupare a forței de muncă la nivel comunitar:

Cei patru piloni ai Strategiei europene de ocupare a forței de muncă sunt:

- 1) **angajabilitatea** – ce reprezintă o nouă cultură în sfera ocupării forței de muncă și se referă la abilitatea de a fi angajat, contribuind la combaterea șomajului în rândul tinerilor și la combaterea șomajului pe termen lung;
- 2) **antreprenoriatul** – ce promovează crearea de noi locuri de muncă prin încurajarea dezvoltării locale;
- 3) **adaptabilitatea** – ce are în vedere modernizarea organizării muncii și promovarea contractelor de muncă flexibile;
- 4) **asigurarea de șanse egale** – se referă în special la adoptarea de măsuri speciale pentru femei, în scopul reconcilierii vieții profesionale cu viața personală.

Priorități ale Politicii Sociale

Politica socială în contextul european trebuie să fie o politică pentru oameni.

Prioritățile politicii sunt:

- **Grad ridicat de ocupare al forței de muncă** – are în vedere crearea și promovarea de noi locuri de muncă;
- **Calitatea muncii** – se referă la locuri de muncă mai bune și la moduri mai echilibrate de combinare a vieții profesionale cu viața personală, ceea ce implică existența unor politici de angajare mai bune, salarii rezonabile și o organizare a muncii adaptată atât nevoilor companiilor cât și nevoilor indivizilor;
- **Calitatea politicii sociale propriu-zise** – implică un grad ridicat de protecție socială, existența unor servicii sociale de calitate pe tot cuprinsul Uniunii și accesibile tuturor, crearea de oportunități reale pentru toți indivizii și garantarea drepturilor fundamentale și a celor sociale – aspecte ce joacă un rol esențial în atingerea obiectivului pe zece ani al politicii sociale, prin îmbinarea productivității cu satisfacția personal-profesională;
- **Calitatea relațiilor industriale** – are în vedere adaptarea cu succes la schimbările industriale și reflectă impactul „cunoașterii” – adică al noilor tehnologii și al cercetării – în progresul economic

Direcții de acțiune

Gradul ridicat de ocupare al forței de muncă și calitatea muncii - Crearea de locuri de muncă mai multe și mai bune, cu scopul de a crește în perspectiva anului 2010, rata generală de ocupare până la 70% și rata de ocupare în rândul femeilor până la 60% și 50% pentru lucrătorii în vârstă (55-64 ani).

Anticiparea și managementul schimbării, precum și adaptarea la noul mediu de lucru (reprezentat de o societate bazată pe cunoaștere și pe dezvoltare tehnologică) – prin informarea corespunzătoare și eficiență atât a angajatorilor cât și a angajaților în vederea ponderării flexibilității și siguranței unui loc de muncă;

Exploatarea oportunităților oferite de o societate bazată pe cunoaștere – prin promovarea învățării continue, a promovării de noi forme de organizare a muncii și creșterea șanselor de angajare a persoanelor cu handicap;

Promovarea mobilității forței de muncă, prin implementarea liberei circulații a forței de muncă și eliminarea obstacolelor geografice, prin dezvoltarea de mecanisme ce facilitează mobilitatea (inclusiv noile tehnologii);

- Investițiile publice trebuie să se concentreze pentru a asigura accesul adecvat celor care au cea mai mare nevoie, în principal persoane cu abilități scăzute, grupuri dezavantajate și persoane angajate în companii mici.
- Creșterea finanțării pentru matematici, știință, tehnologie și inginerie, creșterea numărului de absolvenți și reducerea dezechilibrului între sexe în aceste domenii.
- Înjumătățirea procentului celor cu vârsta de 15 ani care au capacități scăzute în domeniile citit, matematici și literatură științifică; pentru îmbunătățirea abilităților de bază ale forței de muncă

Țintele și Obiectivele Strategiei de la Lisabona pentru Cercetare-Dezvoltare și Societatea Informațională

- Cheltuielile totale pentru Cercetare-Dezvoltare să atingă 3% din PIB până în 2010 (1% cheltuieli susținute de Guvern și 2% cheltuieli susținute de firme).
- Cheltuielile din întreprinderi pentru Cercetare-dezvoltare să atingă 67% din total cheltuieli până în 2010.
- Conectarea locuințelor la internet să atingă 30%.

- Guvernele să furnizeze servicii 100% online până în 2010.

Tintele și Obiectivele Strategiei de la Lisabona pentru Mediu

Prioritățile specifice identificate la Göteborg au fost transpuse în ținte după cum urmează:

- Combaterea creșterii volumului și congestionării volumului de trafic, zgomot și poluare.
- Stoparea utilizării resurselor și generării de deseuri¹.
- Răspunzând preocupărilor cetățenilor cu privire la siguranța și calitatea alimentelor, utilizarea chimicalelor, tratarea bolilor infecțioase, rezistența la antibiotice, etc.
- Evoluție către o țintă indicativă de 22% până în 2010 pentru electricitate generată din surse regenerabile (statele membre au ținte separate pentru producerea electricității regenerabile).
- Reducerea emisiilor de gaze (i.e. obiectivele de la Kyoto). Obiectivul pentru 2008-2012 este reducerea emisiilor cu 8% comparativ cu 1989 și cu 5% comparativ cu nivelul din 1990.
- Stoparea pierderii în biodiversitate până în 2010.
- Separarea PIB de creșterea în transporturi, în special prin deplasarea de la rutier la alte tipuri de transport și acordarea de prioritate la investițiile pentru infrastructuri în mediu protejat.

Privind recente adaptări ale politicilor europene, în primul rând se poate observa că Uniunea Europeană pune un accent deosebit pe ocuparea forței de muncă. În al doilea rând se poate observa că acum Uniunea Europeană recunoaște că soluția unică pentru atingerea obiectivelor de ocupare se poate realiza doar prin parteneriate locale.

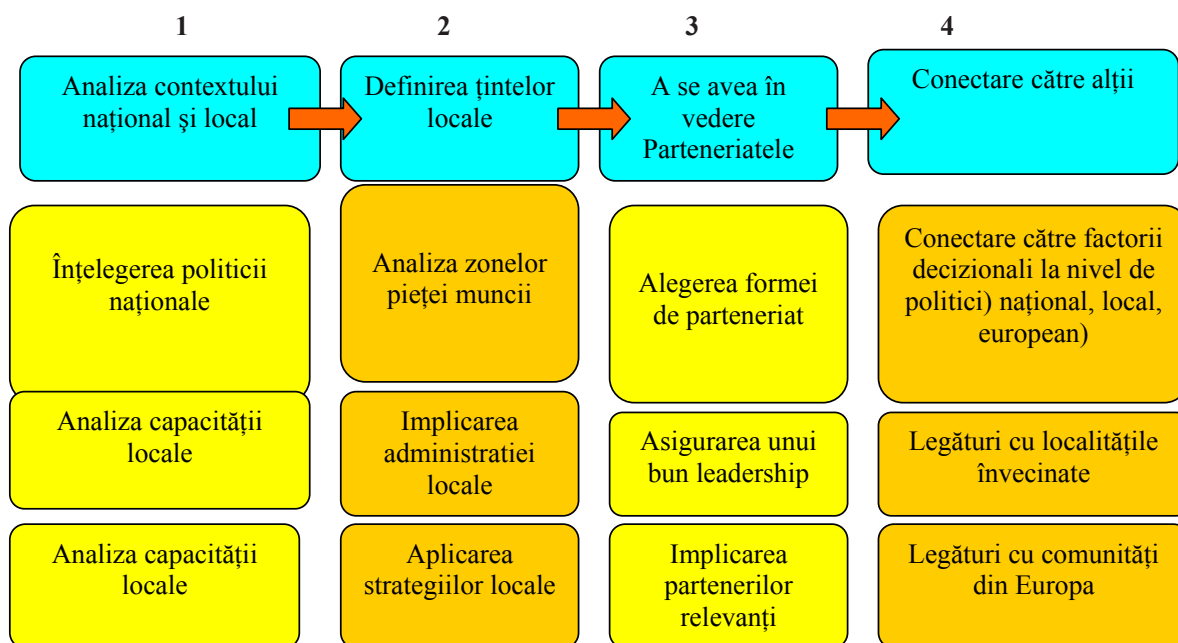
Obiectivul general al Politicilor Uniunii Europene este “Locuri de muncă mai multe și mai bune și o mai mare coeziune socială”.

Acest obiectiv este reflectat în Strategia europeană de ocupare a Uniunii Europene. Strategie este proiectată astfel încât să permită Uniunii Europene să creeze pînă în 2010 condițiile pentru ocupare totală și pentru întărirea coeziunii sociale. Strategia reprezintă instrumentul cheie pentru coordonarea politicilor de ocupare ale statelor membre.

Dezvoltarea ocupării la nivel local are un rol vital pentru atingerea obiectivelor și a țintelor definite în strategie. Conform Liniilor directoare ale ocupării dezvoltate în 2003, Uniunea Europeană încurajează statele membre să sprijine dezvoltarea ocupării la nivel local. Aceste Linii directoare recomandă statelor membre să “sprijine potențialul local, prin toți actorii relevanți”.

¹ Decuplare în sensul că dacă PIB crește, generarea de deseuri nu crește cu aceeași rată de creștere.

Crearea condițiilor corecte pentru implementarea Politicilor de ocupare conform “*Practical Handbook on Developing Local Employment Strategies in the New Member States and Candidate Countries of the European Union*” se poate realiza conform următoarei abordări:

2.2. Cadrul Național

În Planul Național de Dezvoltare pe perioada 2007-2013, aflat în curs de elaborare și care va fi negociat cu Uniunea Europeană în vederea finanțării, dezvoltarea resurselor umane reprezintă o prioritate națională majoră, alături de creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale. Prioritatea este stabilită în acord cu Agenda Lisabona și cu prevederile Strategiei Europene de Ocupare revizuite, cu Liniile Directoare pentru politicile de ocupare, care trebuie să sprijine trei obiective strategice interdependente: ocuparea deplină, calitatea și productivitatea muncii și coeziunea și incluziunea socială.

Obiectivul UE de a deveni cea mai dinamică și competitivă economie din lume, solicită sistemelor educaționale și de formare din țara noastră adaptarea la cerințele societății cunoașterii și la cerințele crescânde ale pieței muncii.

Direcțiile cheie sunt creșterea adaptabilității forței de muncă, dezvoltarea antreprenoriatului, ca premisă pentru creșterea gradului de ocupare, formarea profesională continuă și învățarea pe parcursul întregii vieți, asigurarea accesului egal la educație și pe piața muncii, creșterea gradului de incluziune socială.

Romania s-a aliniat la Strategia Europeană pentru Ocupare, revizuită, politica națională în domeniul ocupării forței de muncă fiind în concordanță cu liniile directoare integrate ale acestei strategii.

În vederea aderării României la Uniunea Europeană, legislația națională în domeniul ocupării forței de muncă a fost armonizată gradual începând cu anul 2002, vizându-se în mod prioritar creșterea ponderii măsurilor active de stimulare a ocupării, tendința reflectată de Planurile Naționale de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă 2002-2003, 2004-2005 și 2006.

Strategia de dezvoltare a resurselor umane elaborată în cadrul Planului Național de Dezvoltare pentru perioada 2007-2013, asigură pe de o parte continuitatea documentelor programatice

nationale anterioare si pe de alta parte corespondenta cu orientarile strategice la nivel european si cerintele specifice legate de **acesarea Fondului Social European** post-aderare.

Obiectivul general al strategiei de dezvoltare a resurselor umane il constituie **dezvoltarea capitalului uman si cresterea competitivitatii acestuia pe piata muncii, prin asigurarea oportunitatilor egale de invatare pe tot parcursul vietii si dezvoltarea unei pietete a muncii moderne, flexibile si inclusive care sa conduca pana in anul 2015 la integrarea durabila pe piata muncii a 900.000 persoane.**

Atingerea obiectivului general al prioritatii nationale de dezvoltare “ Dezvoltarea resurselor umane, cresterea gradului de ocupare combaterea excluziunii sociale” se realizeaza prin actiuni grupate in patru sub-prioritati :

1. dezvoltarea capitalului uman ;
2. promovarea ocuparii depline ;
3. promovarea incluziunii sociale ;
4. dezvoltarea capacitatii administrative si a bunei guvernari.

Masurile specifice pentru fiecare dintre cele patru sub-prioritati au fost stabilite pe baza analizei situatiei identificate in Romania in acest domeniu si in concordanta cu liniile directoare integrate de dezvoltare si ocupare 2005-2008.

1. educatia si formarea profesionala initiala si continua – plasate in contextul invatarii pe tot parcursul vietii;
2. dezvoltarea unei pietete a muncii moderne, flexibile si inclusive ;

Totodata sunt prezentate si aspecte transversale privind egalitatea de sanse, dezvoltarea durabila si societatea informationala.

Prioritatile si obiectivele stabilite prin « Strategia de dezvoltare a resurselor umane » vor fi implementate dupa aderare prin Programul Operational Sectorial – Dezvoltarea Resurselor Umane, care cuprinde domeniile de interventie finantate din Fondul Social European .

In perioada 2007-2013 accesarea Fondului Social European pentru obiectivul „convergenta” va viza urmatoarele domenii de interventie :

- 1.cresterea adaptabilitatii fortei de munca si a intreprinderilor ;
- 2.cresterea accesului pe piata fortei de munca a persoanelor aflate in cautarea unui loc de munca, a persoanelor inactive, prevenirea somajului, prelungirea vietii active si cresterea gradului de participare pe piata muncii a femeilor si migrantilor ;
- 3.promovarea incluziunii sociale a persoanelor dezavantajate si combaterea discriminarii.
- 4.reforma in domeniile ocuparii si incluziunii sociale prin promovarea dezvoltarii parteneriatelor la nivel national, regional si local;
- 5.extinderea si imbunatatirea investitiilor in capitalul uman (educatie si formare profesionala) ;
- 6.intarirea capacitatii institutionale si a eficientei administratiei publice la nivel national, regional si local in vederea implementarii reformelor.

Tabel 21. Principalii indicatori ai ocupării 1999-2004 (medii anuale)

Indicator / An	ROMÂNIA						EU25	EU15
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2004	2004
Populația activă (mii persoane)	11.566	11.585	11.447	10.079	9.915	9.957		
Rata de activitate 15-64 ani	68,7	68,6	67,5	63,6	62,4	63,2	69,3	70,0
Populația ocupată (mii persoane)	10.776	10.764	10.697	9.234	9.223	9.158		
Rata ocupării	63,5	63,2	62,6	58,0	57,8	57,9	63,3	64,7
Rata șomajului BIM	6,8	7,1	6,6	8,4	7,0	8,0	8,0	8,3
Rata șomajului de lungă durată BIM	3,0	3,6	3,2	4,5	4,3	4,7	4,0	3,3
Rata șomajului în rândul tinerilor BIM	18,8	18,6	17,5	21,7	18,5	21,0	18,2	15,6

Sursa EU-25, EU-15 și NMS-10: EUROSTAT, New Cronos

Sursa RO: INS, AMIGO; datele pentru 2002 și 2003 au fost extinse pe baza Recensământului populației și locuințelor, martie 2002

2.3. Cadrul Regional

Considerente generale

Dată fiind importanța exercițiului de programare pentru perioada 2007-2013 precum și importante modificări care au loc din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană, la nivel regional a avut loc un important proces de reflecție asupra scopului Planului de Dezvoltare Regională, a procesului de planificare în ansamblu.

În esență, prin prezentul exercițiu de planificare ne propunem ca obiectiv operațional constientizarea mai puternică a necesității concentrării pe acele acțiuni de natură să creeze avantaje competitive pentru regiune, precum și a necesității creării acelei mase critice necesare de „grupuri locale de inițiativă” care să susțină întregul proces apoi, în faza de implementare. Din acest motiv a rezultat prin consultarea activă a partenerilor regionali o abordare mai extinsă, mai complexă, mai profundă.

Baze de fundamentare a Strategiei de dezvoltare regională 2007-2013

Strategia de dezvoltare regională a fost elaborată pornind de la ideea necesității ei ca fundament de acțiune al fiecărui actor relevant în procesul de dezvoltare întrucât suma acțiunilor acestora este cea care determină fenomenul economic și social la nivel regional. Pe de altă parte provocările care se întrevăd momentelor aderării și post-aderării adresate noua ne obligă:

- la re-considerarea profundă a propriei „identități”, a punctelor noastre slabe, a punctelor tari în contextul oportunităților dar și amenințărilor care ne așteaptă ;
- la transmiterea către factorii decizionali (cei care stabilesc prioritățile pentru noi, de la nivel național) într-un mod ferm și fundamentat opțiunilor noastre de dezvoltare;
- la solidaritate și acțiune comună, în sensul atingerii acelor obiective care ne pot garanta bunăstare.

Dacă adăugăm faptul că noua, la nivel local/regional ne revine rolul de „integrator”, respectiv sarcina de a veghea la faptul că intervențiile structurale efectuate prin intermediul oricărui

program sectorial isi aduce aportul la dezvoltarea locala/regionala intelegem nevoia existentei unei strategii de dezvoltare locala sau regionala.

In consecinta, in procesul de elaborare al Strategiei de dezvoltare a regiunii pe perioada 2007-2013 s-a tinut cont de:

- necesitatea unei continuitati in actiunea strategica;
- necesitatea adoptarii unor optiuni strategice fundamentale, conform specificului regional.

In acest sens s-a tinut cont de cadrul strategic stabilit odata cu elaborarea strategiei de dezvoltare pe perioada 2004-2006, ale carei rezultate trebuie acum considerate, in scopul imbunatatirii strategiei pentru perioada 2007-2013.

Astfel s-a impus reconsiderarea Viziunii si a Strategiei pe termen lung a regiunii (adoptate in 2003).

Viziunea (2020)

Cel mai ridicat nivel al calitatii vietii din Romania, avand la baza existenta unor locuri de munca bine remunerate si o implicare activa a cetatenilor in asigurarea bunastarii comunitatilor.

Cea mai diversificata oferta turistica din Romania, inedita si accesibila atat din punct de vedere spatial, cat si al pretului.

Cel mai propice mediu de afaceri din Romania, datorat existentei unor institutii de supraveghere a pietei cu responsabilitati clare, unor reglementari precise si nebirocratice si a unei forte de munca inalt calificate.

Obiective strategice de dezvoltare pe termen mediu și lung (2020)

Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale

Creșterea investițiilor în capitalul uman și social al Regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă

Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al Regiunii.

Transformarea centrelor urbane în spații de influență - prin valorificarea potențialului cultural specific - și de atracție regională și trans-regională - prin dezvoltarea unui mediu propice de afaceri.

La momentul stabilirii acestui cadru strategic au fost definite si obiectivele si prioritatile (axele prioritare) strategiei pe termen scurt (2004-2006). De asemenea era definit deja (din 2002) un pachet de Programe Regionale Prioritare, (care subliniau caracterul regional tinand cont de disparitatile intra-regionale existente).

Opțiuni strategice

1. Dezvoltare policentrică – Unități Teritoriale de Planificare și poli de dezvoltare

Adoptarea acestei optiuni strategice presupune sustinerea dezvoltarii in jurul unei retele de poli de dezvoltare, ceea ce inseamna:

- o optiune referitoare la rețeaua de centre de influență care să fie sustinute pentru a-si consolida sau a prelua rolul de poli de dezvoltare;
- îndreptarea prioritara a resurselor pentru consolidarea rolului de poli de dezvoltare, in primul rand in acele activitati menite sa asigure servicii populatiei sau economiilor locale din zonele lor de influență;
- îndreptarea prioritara a resurselor de dezvoltare rurala catre acele interventii care favorizeaza dezvoltarea legaturii rural-urban, astfel incat cele doua spatii sa se sustina reciproc in procesul de dezvoltare.

In vederea identificarii retelei potentialilor poli de dezvoltare precum si a zonelor de influență (nu e cazul aglomerarilor urbane mari) la nivelul Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) a

fost elaborata o metoda de zonare a teritoriului Regiunii in unitati teritoriale de planificare (UTP). S-a avut in vedere si orientarea noua a Comisiei Europene in ce priveste dezvoltarea rurala, respectiv includerea in viitorul Program Operational de Dezvoltare Rurala a interventiilor de tipul programului LIDER+.

In acceptiunea noastra UTP-urile corespund unor zone avand anumite caracteristici comune precum si o functionalitate unitara. Astfel UTP-ul se poate individualiza printr-o identitate culturala comuna, prin gravitatiea in jurul unor aceleiasi centre de influenta, prin relatii stranse de colaborare economica intre localitatile componente etc. La nivelul unor UTP-uri pot fi deja constituite asociatii intre unitatile administrativ teritoriale componente altele pot avea doar un caracter informal.

UTP-ul este compus din mai multe unitati administrativ-teritoriale (comune si orase) fara ca limitele ei sa tina cont neaparat de granitele judetene. De asemenea UTP-urile pot diferi sensibil din punct de vedere al populatiei sau a marimii teritoriului pe care il delimiteaza.

Intr-o prima faza, in baza acestor criterii au fost identificate un numar de 34 de UTP-uri.

Criteriile enumerate mai sus au fost dezvoltate impreuna cu partenerii judeteni (la nivelul grupului coordonatorilor stiintifici – arhitecti sefi, vicepresedinti, cadre universitare, experti ADR Nord-Vest). Astfel a fost fundamentata o metoda de validare a UTP-urilor care a luat in considerare un numar de 11 criterii vizand atat componenta naturala (relief resurse naturale protectia patrimoniului natural etc.) cat si componenta antropica de sustinere (structura si dinamica populatiei dezvoltarea asezarilor dezvoltarea infrastructurilor tehnico-edilitare etc.)

Fiecare dintre propunerile de UTP-uri a fost evaluata cu metoda amintita iar acele UTP-uri care nu au intrunit un punctaj minim au fost considerate neviabile.

In cadrul fiecarui UTP s-a identificat cel putin un potential pol de dezvoltare – un centru urban a carui evolutie economica poate antrena cresterea sau declinul intregii zone. Interventiile vor fi directionate cu precadere catre acesti potentiali poli de dezvoltare pornind de la premisa ca acestia induc efecte de antrenare la nivelul intregului UTP (sau uneori chiar pe o arie mai larga). Acesti poli pot fi ierarhizati in functie de capacitatea lor de antrenare – fapt surprins prin notiunea de rang al polului de dezvoltare identificat in Planul de Amenajare a Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord).

Astfel au fost constituite Unitatile Teritoriale de Planificare la nivelul Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord), ramanand de constatat in viitor validitatea componentei si viabilitatea lor (depinzand in mare masura de coerenta si consecventa politicilor locale/regionale si nationale in domeniul dezvoltarii si de masura in care comunitatile locale coopereaza la nivel de UTP).

2. Creștere economică

Aceasta optiune strategica va orienta toate interventiile din cadrul strategiei regionale fiind un deziderat de atins pentru toate UTP-urile identificate – ex. investitiile de mediu prioritare vor fi cele suport pentru dezvoltarea infrastructurii de afaceri din zona investitiile in resure umane vor fi cele orientate spre calificarea fortei de munca etc.

3. Specializare funcțională – Sectoare economice prioritare

Aceasta optiune implica in esenta fundamentarea politicilor publice in domeniul dezvoltarii pornind de la nevoile sectorului privat (cel care detine controlul asupra majoritatii sectoarelor din economia regionala).

In scopul crearii premizelor unei bune insertii a economiei regionale in cadrul economiei europene, globale in viitor a devenit o necesitate identificarea unor sectoare (numite in continuare sectoare prioritare) a caror dezvoltare ar putea crea avantaje comparative regiunii in raport cu alte regiuni. Acestea sunt sectoarele care trebuie avute in vedere de politicile de dezvoltare locala sau regionala.

Identificarea sectoarelor prioritare la nivel de judet respectiv regional au fost stabilite in urma unei analize efectuata prin consultarea si implicarea partenerilor din regiune, atat autoritati responsabile cu planificarea dezvoltarii la nivelul autoritatilor locale/judetene cat si partenerii economici si sociali.

Analiza a fost efectuata in doi pasi, aplicandu-se doua metode de analiza, ambele avand acelasi subiect, completandu-se si validandu-se reciproc. Sectoarele au fost evaluate in functie de:

- importanta sectorului pentru dezvoltarea locala/regionala (sub aspectul ocuparii fortei de munca, veniturilor, taxelor si impozitelor, etc);
- potentialul competitiv (existenta marilor, prezenta pe piata nationala, internationala);
- potentialul inovativ (de dezvoltarea de produse noi);
- potentialul de antrenare a dezvoltarii in economia locala/regionala.

Formatat: Marcatori și numerotare

Pasul 1

A fost utilizata o metodologie matematica pentru desemnarea sectoarelor prioritare la nivelul judetelor. La nivelul fiecarui UTP, reprezentantii Consiliilor judetene au identificat sectoarele prioritare pe baza a trei criterii:

- existenta sau nu in zona a unor resurse naturale care pot sustine dezvoltarea sectorului
- structura sectoriala a economiei locale
- existenta fortei de munca bine pregatita in zona sau in zonele limitrofe (sau macar accesul la infrastructurile de invatamant necesare – in special invatamant profesional si tehnic si/sau universitar).

Formatat: Indent: Agățat: 32,2 pct., Spațiu înainte: 0 pct., Cu marcatori + Nivel: 1 + Aliniat la: 18 pct. + Tabulator după: 32,2 pct. + Indentare la: 32,2 pct., Tabulatori: Nu la 32,2 pct.

Coordonatorii stiintifici desemnati de fiecare Consiliu Judetean (arhitectii sefi) au stabilit sectoarele prioritare la nivel de judet pe baza unei metodologii matematice.

- la nivelul fiecarui UTP sectoarele economice au fost evaluate in raport cu 4 criterii: potentialul competitiv al sectorului, potentialul inovativ al sectorului, potentialul de antrenare al sectorului si rangul polului de dezvoltare (conform Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii Nord-Vest).
- punctajele obtinute pentru fiecare criteriu au fost ponderate cu un coeficient de importanta si apoi insumate rezultand punctajul sectorului la nivelul respectivului UTP.
- punctajele obtinute la nivelul tuturor UTP-urilor au fost insumate rezultand punctajul sectorului la nivel de judet. Pe baza acestor punctaje s-a stabilit o ierarhie alegandu-se primele 6 sectoare considerate de acum inainte prioritatile judetului.

Formatat: Indent: La stânga: 0 pct., Agățat: 18 pct., Spațiu înainte: 0 pct., După: 0 pct., Schiță numerotată + Nivel: 1 + Stil numerotare: Marcator + Aliniat la: 18 pct. + Tabulator după: 32,2 pct. + Indentare la: 32,2 pct., Tabulatori: Nu la 32,2 pct.

Pasul 2

In fiecare judet s-a derulat o consultare parteneriala asupra sectoarelor prioritare bazata in cea mai mare masura pe metodologia clasica a focus-grupului, adaugandu-i, inasa, acesteia, o ancheta pe baza de chestionar, in cadrul unor reuniuni gazduite de consiliile judetene, cu reprezentanti ai agentilor economici din sectoarele prioritare identificate la nivel judetean si alti parteneri relevanti (si din cadrul Comitetului de Planificare Regionala).

Evaluarea facuta de catre parteneri a fost prelucrata statistic si, pe baza rezultatelor obtinute, s-au stabilit sectoarele prioritare ale Regiunii. De asemenea rezultatele anchetei si consultarilor au avut rolul de a valida rezultatele obtinute in pasul precedent.

CAPITOLUL III

PROFILUL REGIUNII DE DEZVOLTARE NORD-VEST

3.1. Caracteristici demografice

În România, populația a început să descrească din 1990. Acesta este rezultatul unei creșteri negative a ratei populației, precum și a unui fenomen însemnat de migrație. Așa cum se arată în tabelul de mai jos, rata de creștere în Nord-Vest este negativă, în timp ce populația a scăzut cu 22228 locuitori (0,75%) între 1990 și 2002. Pe județe, cea mai importantă reducere se observă în Satu Mare (10,2%) și în Bihor (8,6%). Cea mai mică scădere a populației a fost în județul Bistrița Năsăud (3,3%).

Fig. 3

Evoluția populației totale

	1990 (mii pers)	1995 (mii pers)	2000 (mii pers)	2001(mii pers)	2002(mii pers)	ritm creștere/scadere 2002 fata de 1990 (%)
Total regiune NV	2978,2	2883,2	2844,0	2840,8	2755,9	-7,5
Bihor	660.1	631.1	620.5	619.5	603.1	-8,6
Bistrița-Nasaud	329,3	328,4	326,3	326,2	318,3	-3,3
Cluj	744,0	727,7	719,9	720,3	689,7	-7,3
Maramures	559,4	537,5	531,0	530,6	520,6	-6,9
Satu-Mare	416,6	395,7	390,1	388,9	374,1	-10,2
Salaj	268,8	262,9	256,3	255,3	250,0	-7,0

Sursa: INS

Una dintre cauzele care afectează rata populației este **migrația**. Distingem între două tipuri de migrare, care sunt migrarea externă regiunii și migrarea în cadrul regiunii. Dacă migrația externă este semnificativă, în schimb migrația între județele regiunii, cu excepția Clujului, este redusă. Chiar dacă fluxurile migratorii sunt dificil de cuantificat, este cert faptul că regiunea se confruntă cu un fenomen al „exodului de materie cenușie”. În afară de emigrarea vârfurilor, un alt fenomen care ia amploare în Regiune este cel al plecării cu contracte de munca în străinătate specific în special județelor Satu-Mare, Maramureș sau Bistrița-Năsăud. Ca urmare a acestui fenomen de migrare a forței de muncă calificate, în unele zone ponderea populației masculine este foarte scăzută.

Regiunea Nord-Vest se confruntă cu o **tendință accentuată de îmbătrânire** a populației cauzată de scăderea ponderii grupei de vârstă 0-14 ani de la 22,8 % în 1992 la 17,9% în 2002 și de creșterea ponderii grupei de vârstă peste 60 ani de la 16,1% în 1992 la 18,2% în 2002. Populația de vârstă medie a înregistrat de asemenea o creștere procentuală pe seama populației tinere. Scăderea populației tinere constituie o amenințare pentru viitoarea populație activă. Această tendință este similară cu cea de la nivel european unde se constată creșteri ale populației în vârstă, cu efecte importante asupra pieței forței de muncă și asupra comportamentului de consum.

Fig. 4

Structura populației Regiunii Nord-Vest pe grupe de vârstă în 2002

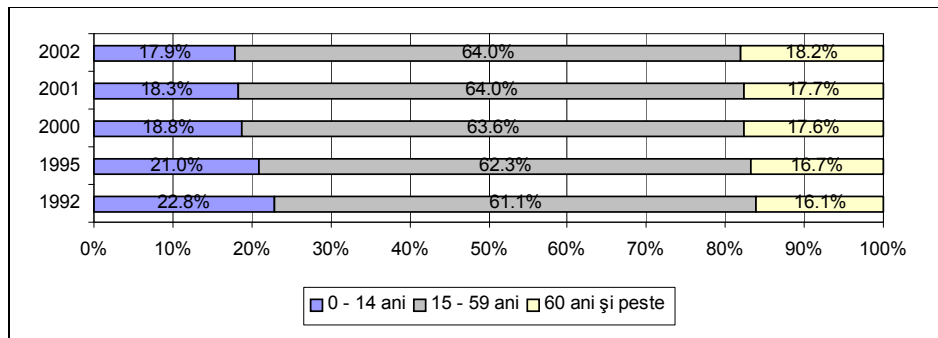
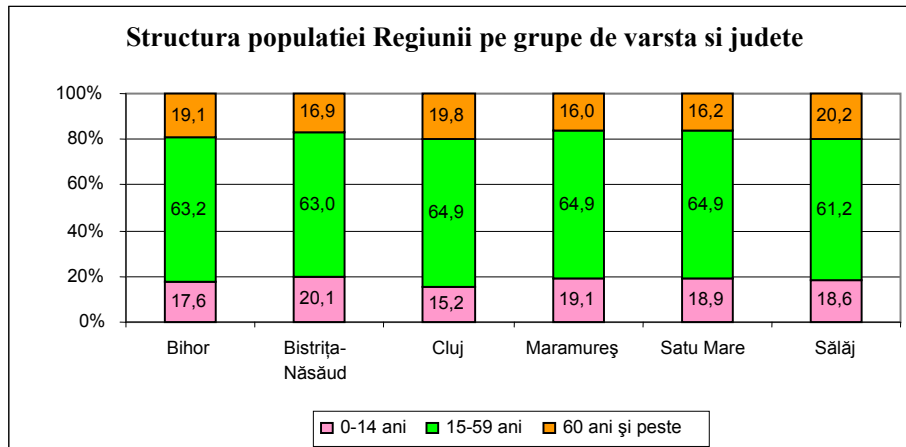

Fig. 5

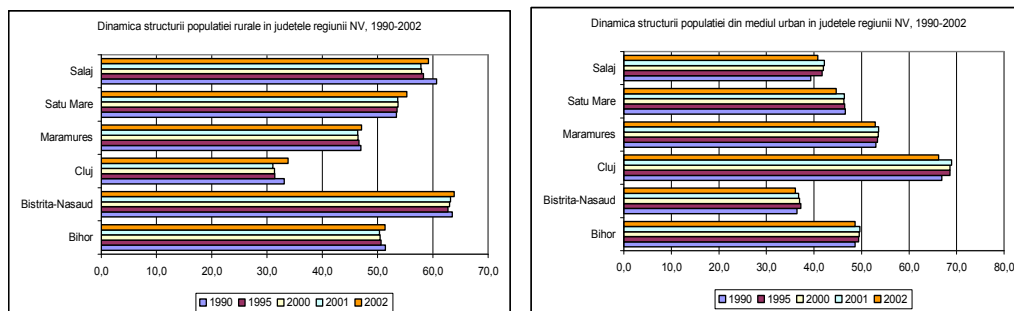
Structura populației Regiunii pe grupe de varsta și județe

Sursa: INS, Statistica teritorială, 2004

Din punct de vedere al distribuției pe cele două **medii rezidențiale** între județele regiunii NV se disting diferențe notabile: județele precum Cluj și Maramureș au populație predominant în mediul urban, Bihorul este în situație de echilibru urban-rural, iar județele Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj au populație preponderent în mediul rural.

Fig. 6

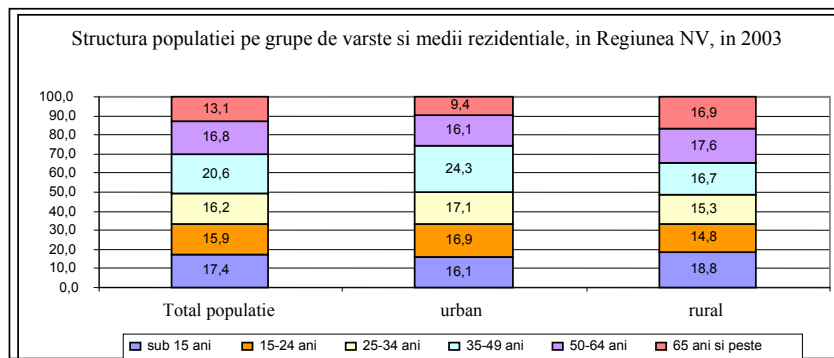

Sursa: INS, Statistica teritorială, 2004

În ceea ce privește distribuția **grupelor de vârstă pe medii rezidențiale**, ponderea populației cu vârsta 0-14 ani din mediul rural este mai mare cu 2,7% decât cea a populației din mediul urban și cu 7,5% în cazul populației cu vârste peste 65 ani, în timp ce pentru grupa 15-64 ani, ponderea populației din mediul urban o devansează cu 10% pe cea a populației din mediul rural.

Fig. 7

Structura populației pe grupe de vârstă și medii rezidențiale, în Regiunea Nord-Vest, 2003

Sursa: INS, Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj în 2003

Pe medii rezidențiale și sexe există evoluții diferite. Astfel, dacă în mediul urban populația scade (cu 6,0%), în mediul rural are loc o scădere de-a lungul intervalului cu (4,2%). În ambele medii rezidențiale, scăderea a fost mai accentuată pentru bărbați (7,2%) în urban, față de 4,9% pentru femei, iar în rural scădere 4,7% pentru bărbați față de 3,8% pentru femei. Astfel se remarcă o scădere a populației masculine mai accentuată în mediul urban decât în mediul rural și mai accentuată la bărbați decât la femei.

Anii	Total					Urban					Rural						
	Ambele sexe		Masculin		Feminin		Ambele sexe		Masculin		Feminin		Ambele sexe		Masculin		Feminin
1992	2905478	1433291	49.3%	1472187	50.7%	1499587	732103	48.8%	767484	51.2%	1405891	701188	49.9%	704703	50.1%		
2002	2755931	1348153	48.9%	1407778	51.1%	1409501	679729	48.2%	729772	51.8%	1346430	668424	49.6%	678006	50.4%		
	-5.1%	-5.9%	-0.4%	-4.4%	0.4%	-6.0%	-7.2%	0.6%	-4.9%	0.6%	-4.2%	-4.7%	0.2%	-3.8%	0.2%		

Fig. 8

Populația pe sexe și medii în Regiunea Nord-Vest

Sursa: Direcția Regională de Statistică Cluj

Procesul de îmbătrânire la nivelul regiunii este influențat de nivelul diferit al **speranței de viață** care există între județele regiunii. Pe fondul îmbunătățirii nivelului de trai a crescut și speranța de viață în regiune, ajungând la 70,20 ani pe ambele sexe în 2001/2002. Totuși, această valoare este sub speranța de viață națională (71,18 ani). În perioada 1990–2002, durata medie a vieții a crescut în fiecare județ. Totuși, observăm diferențe importante între județe, cea mai bună performanță înregistrându-se în județul Maramureș cu o îmbunătățire medie de 2,17 ani, iar cea mai scăzută în județul Satu Mare, cu numai 0,75 ani pe perioada amintită.

Evoluția duratei medii a vieții pe sexe și județe regiunea Nord-Vest

Durata medie a vieții, pe sexe și județe, între 2001-2003			
	Total	Bărbați	Femei
UE 25		74.8	81.1
România	71.01	67.42	74.8
Nord-Vest	70.10	66.51	73.90
Bihor	69.36	65.82	73,05
Bistrița-Năsăud	71.85	68.35	75,54
Cluj	71.84	68.51	75,28
Maramureș	69.92	66.35	73,74
Satu Mare	67.36	63.12	72,00
Sălaj	70.08	66.44	73,94

Sursa: INS

3.2. Economia regionala

Produsul intern brut (PIB) al Regiunii Nord-Vest totaliza în anul 2003, 241107,8 miliarde lei, reprezentând 12,20% din PIB al României. Analiza dinamicii PIB regional pe perioada 1998 – 2003, scoate în evidență faptul că a avut loc o creștere în valoare absolută, fiind însă sub media pe țară. Ponderea PIB regional în PIB național a fost aproape constantă pe parcursul acestei perioade. Prin comparație cu celelalte regiuni se observă ca Regiunea Nord-Vest ocupă locul 6 în ierarhia națională la nivelul anului 1998 în ceea ce privește contribuția regiunii la formarea PIB național, iar în restul perioadei analizate locul 5.

Fig.

10

Produsul Intern Brut	miliarde lei					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
România	373798,2	545730,2	803773,1	1167687,0	1514750,9	1975648,1
Nord-Est	50385,4	68522,3	9348,4	143397,3	186074,2	246190,6
Sud-Est	48959,2	66167,2	92868,2	131652,3	171122,8	222638,3
Sud	49675,0	70350,4	98070,6	143122,8	187736,4	247760,3
Sud-Vest	36101,5	52489,0	74888,9	10485,7	130001,3	179313,8
Vest	34377,8	57435,1	75267,8	112235,8	147139,4	199827,1
Nord-Vest	45320,3	66523,4	95009,8	136673,0	180186,4	241107,8
Centru	46683,1	68755,4	101775,	144211,6	191135,2	248107,6
București	61784,5	94842,8	168791,7	250719,4	319769,5	389200,3
Extra-regiuni*	511,4	644,6	752,3	824,1	1585,7	1502,3
Ponderea PIB Regiunea Nord-Vest în PIB național	12,12%	12,19%	11,83%	11,70%	11,90%	12,20

Sursa: INS

* Cuprind acele parti din teritoriul economic al unei țări care nu pot fi atribuite direct unei anumite regiuni.

Din **analiza structurii PIB** pe principalele ramuri în perioada 1998-2003, se observă că serviciile contribuie cu ponderea cea mai mare la formarea PIB regional (45,75%), urmate de industrie (25,37%) și agricultură (14,45%) (vezi Anexa nr.1).

Deși **sectorul servicii** la nivel regional reprezintă procentual aproape jumătate din contribuția tuturor sectoarelor, această contribuție este mai mică față de ponderea acestui sector la nivelul național. Ponderea cea mai mare la formarea PIB regional a sectorului servicii se înregistrează în anul 1999 (49,1% din PIB regional) în timp ce la nivelul anului 2001 s-a înregistrat valoarea cea mai mică din intervalul analizat (43,93% din PIB regional).

În cadrul serviciilor, ponderea cea mai mare o are sectorul “Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor” cu o medie procentuala pe cei 6 ani de 13,60% (cea mai mare valoare înregistrându-se în anul 1999 – 15,62%). Sectoarele Transport și Comerț își aduc aportul la PIB regional cu valori aproximativ egale procentual: media pe cei 6 ani la transporturi fiind 9,95%, iar pentru sectorul comerț 9,00%.

Sectorul industrial își conservă ponderea importantă în economia regională contribuind aproape constant la formarea PIB regional, în perioada 1998 – 2003 cu valori cuprinse între 22,66% în 1999 și 26,83% în 2002.

Agricultura aduce o contribuție substanțială la formarea PIB în regiune, cu creșteri și descreșteri de 1,2 procente în perioada analizată, încadrându-se între 13,62% în 2003 și 15,85% în 1998, din PIB regional. Specializarea oarecum agricolă a regiunii face ca agricultura să aibă o pondere mai importantă în economia regională decât la nivelul României.

Sectorul construcții contribuie la formarea PIB regional cu valori procentuale cuprinse între 3,65% în 1999 și 4,99% în 2001, aceasta din urmă fiind cea mai însemnată valoare în perioada analizată.

Din analiza dinamicii PIB la nivelul celor 6 județe ale regiunii în perioada 1999-2003, se observă că dezvoltarea cea mai mare o au județele Cluj (31,6% / 2003) și Bihor (25,07% / 2003), urmate de Maramureș, Satu-Mare, Bistrița-Năsăud, județul Sălaj situându-se pe ultimul loc (7,81%/ 2003) (Anexa nr. 2)

Câteva ramuri economice secundare sunt menționate de analizele de specialitate ca având potențial de dezvoltare pe termen mediu și lung: turismul, infrastructura de transport, cercetarea – dezvoltarea și, strâns legată de aceasta, inovarea.

Turismul, în acest moment, contribuie la formarea PIB în regiunea Nord-Vest doar cu 1,6% (sectorul “hoteluri și restaurante”) sub media României (2, 2,1% în 2002) și sub media altor regiuni din Europa de Est. Câteva cauze au condus la această situație:

- Nivelul scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism;
- Infrastructuri de promovare turistică și rețele de informare turistică puține;
- Lipsa agențiilor regionale de promovare a turismului și operatorii internaționali;
- Lipsa marketingului regional de turism și a structurilor regionale de turism;
- Lipsa centrelor de informare, panouri istorice plasate în afara monumentelor, panouri de informare în parcuri.

Forța de muncă ocupată în turism a scăzut în ultimii ani în regiune, ajungând la 10.052 persoane în 2003 - doar 1,7% din populația ocupată, cauza fiind rata și nivelul redus de salarizare față de celelalte ramuri economice.

Integrarea în economia europeană și politica de coeziune economico-socială promovată de organismele europene, reclamă o infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua de transport a UE, fiind un atribut esențial al Regiunii Nord-Vest, situată la granița României cu țările deja membre ale Uniunii Europene. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport va contribui la creșterea competitivității economice a Regiunii și va permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă. Analiza socio-economica atestă faptul ca în ultimii cinci ani sectorul transporturilor, depozitării și telecomunicațiilor a contribuit din ce în ce mai mult la formarea PIB-ului și a ocupării forței de muncă. Această contribuție a fost sprijinită de creșterea sectoarelor industriei (în special, industria prelucrătoare) și construcții. Sectorul transporturilor, depozitării și comunicațiilor a ocupat locul patru la nivelul regiunii,

contribuind cu 10% la PIB, absorbind numai 4,5% din forța de muncă ocupată (la nivelul anului 2003).

În anul 2000, în Regiunea Nord-Vest funcționau 65 de unități de Cercetare – Dezvoltare (C&D), dintre care 30 de agenți economici. Comparativ cu perioada anterioară, numărul acestora s-a redus, acestea confruntându-se cu numeroase probleme de finanțare, de adaptare a activității la nevoile sectoarelor economice (tranziția de la cercetarea fundamentală la cea aplicativă fiind dificilă) precum și cu lipsa infrastructurii suport necesară (aparatură, echipamente) desfășurării activității. Unitățile de cercetare din Regiunea Nord-Vest reprezintă 10,81% din efectivul total de unități C&D din România.

La nivelul regiunii, ca și la nivel național, există o problemă reală legată de transferul de tehnologie din sfera învățământului universitar înspre activitățile productive. Este necesară o dezvoltare a cooperării tehnologice prin proiecte comune și parteneriate.

În 2003, în regiunea Nord-Vest personalul angajat în domeniul Cercetare&Dezvoltare reprezenta 0,24% din totalul forței de muncă, mult sub media națională, care în același an, era de 0,43%, și nivelul UE 25 de 1,44%. În perioada 1999-2002 cheltuielile totale pentru Cercetare și Dezvoltare la nivelul regiunii Nord-Vest (ca pondere din cheltuielile totale pe țară) au crescut de la 4,55 % la 6,74% (+2.19%). În 2003, însă, acestea scad cu 5% față de nivelul anului 2001.

Activitățile de inovare specifice Regiunii Nord-Vest, sunt demonstrate de numărul mare de firme care dezvoltă produse software pentru piețele din străinătate (numărul acestora este în creștere), cu șanse de diversificare și dezvoltare de produse software proprii cu valoare adăugată ridicată (soluții ERP, soluții în domeniul multi-media, managementul calității, e-learning, e-government, inovația de proces, etc). Potențialul acestui sector pentru regiunea Nord-Vest este susținut și de numărul de specialiști care se creează continuu prin absolvirea universităților și a facultăților cu profil tehnic din regiune

Companiile ITC din cele șase județe ale Regiunii Nord-Vest au realizat în anul 2003 o cifră de afaceri cumulată de aproape 70 de milioane de dolari, ceea ce reprezintă aproximativ 6,5% din cifra similară raportată la nivelul întregii țări, potrivit unei statistici a Institutului pentru Tehnică de Calcul (ITC), București. Potrivit statisticii amintite, județul Cluj ocupă locul al treilea la nivel național din punct de vedere al cifrei de afaceri realizate de firmele IT (48,9 milioane de dolari în 2003) și al doilea loc pe plan național în ceea ce privește numărul de firme cu CAEN 30 "producția de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou" și CAEN 72 - "informatică și activități conexe". În total, în firmele din cele șase județe din Regiunea Nord-Vest lucrează aproape 3.500 de angajați, la un număr total de 1.150 de firme IT.

Fig. 11

Geografia tehnologiei informației, 2003					
	CA, mil. \$	Nr. firme	Personal	% CA	% Personal
Cluj	48,91	557	2.267	4,60%	7,40%
Bihor	6,49	239	483	0,60%	1,60%
Maramureș	4,7	125	283	0,40%	0,90%
Bistrița	3,81	80	113	0,40%	0,40%
Satu Mare	3,69	101	209	0,30%	0,70%
Sălaj	2,34	45	125	0,20%	0,40%
Total NV	69,94	1.147	3.480	6,50%	11,40%
Total România (72+30)	1.073,16	8.937	30.498	100,00%	100,00%

Sursa: ITC (Institutul pentru Tehnică de Calcul) și ANIS (Asociația Patronală a Industriei de Software și Servicii) - "Geografia industriei românești de software și servicii IT"

În ceea ce privește productivitatea muncii, datele estimative la nivel regional pentru productivitatea muncii pe persoană angajată evidențiază faptul că regiunea Nord-Vest, între celelalte regiuni ale României, ocupa locul 4, ca nivel al productivității muncii pe persoană angajată, după București-Ilfov, Vest și Centru. Se remarcă o creștere pronunțată în ultimii ani, însă în 2002 indicele regional (30,4) se află sub media națională (34), și cu mult sub cea europeană (100), (Anexa nr.3).

Productivitatea muncii la nivelul regiunii Nord-Vest, calculată pe ramuri economice este sub media națională (91,53 în 2002). Valoarea cea mai mică se înregistrează în 2002 în industrie, atingând doar 75,9% din media națională. În cazul serviciilor, productivitatea muncii în Regiunea Nord-Vest este aproape de nivelul național (99,5%). În plus, productivitatea întreprinderilor mici și mijlocii (active) din Regiunea Nord-Vest, se află în creștere susținută din anul 2000 (de la 4988 la 5727 milioane lei per salariat (în 2002) și este mai mare decât cea din toate celelalte regiuni, în afară de București).

Analizând **Valoarea adăugată brută** – VABR, în anul 2002, din punct de vedere a participării regiunilor la formarea ei, în corelație cu numărul de salariați, se constată că regiunea Nord-Vest realizează o valoare adăugată brută regională de 122516,2 miliarde lei, reprezentând 11,75% din VABR cu 12,19% salariați din totalul național, realizând o productivitate de 220 mld lei/salariat, care reprezintă doar 96,35% din media națională. Cu toate acestea, regiunea se situează a doua între regiunile rurale și a treia la nivel național.

În anul 2003, în Regiunea Nord-Vest se aflau 50.340 firme, reprezentând 14% din numărul total de firme înregistrate în România, fiind a doua regiune după București-Ilfov. Din totalul acestora, IMM-urile reprezintă 96,98% (Anexa nr. 4). Conform informațiilor furnizate de Anuarul Statistic 2005, în anul 2004 numărul de firme din Regiunea Nord-Vest a crescut față de anul 2003 cu 10,34%, totalizând 55.545 firme, în timp ce numărul de IMM-uri a crescut cu 9,57%.

La distribuția acestora pe sectoare, se observă concentrarea firmelor pe segmentul „Comerț, Reparații și Întreținere”, unde activează aproape jumătate din firmele înregistrate în regiunea Nord-Vest. Industria prelucrătoare și tranzacțiile imobiliare sunt următoarele sectoare care depășesc ca pondere pragul de 10%. Sectoarele: industrie extractivă, energie electrică, termică și gaze, învățământ, se regăsesc ca procent sub 1% din totalul întreprinderilor, întrucât aceste sectoare sunt monopolizate de un număr redus de firme iar cota de penetrare a piețelor, pentru aceste domenii, necesită investiții masive.

Regiunea Nord-Vest este a II-a după regiunea București-Ilfov ca număr de IMM-uri, cu 63.995 (în 2003). Între 1999 și 2003 au fost înființate în Regiunea Nord-Vest peste 9000 de noi IMM-uri. IMM-urile din Regiunea Nord-Vest au o dinamică relativ stabilă de înființare, mai mare decât în alte regiuni ale României, (17 IMM-uri/1000 loc în 2002, 20 IMM-uri/1000 loc, în 2004), dar mică în comparație cu spațiul UE (52 de IMM-uri /1000 locuitori în UE 15). Ponderea cea mai mare în total unități o dețin întreprinderile mici (de tip micro-întreprinderi), până la 9 angajați, reprezentând 89,29% din totalul IMM-urilor din regiune.

Cifra de afaceri a unităților locale active în industrie, construcții, comerț și alte servicii totalizează 357.302 mld.lei în anul 2003 pentru întreaga Regiune Nord-Vest.

Poderea cifrei de afaceri provenită din prestarea serviciilor este mai mare în Regiunea Nord-Vest decât cea de la nivel național. **Serviciile** contribuie cu 52,91%, în timp ce valorile corespunzătoare industriei extractive și construcțiilor sunt sub nivelul național. Alte sectoare unde regiunea contribuie peste medie la formarea cifrei de afaceri naționale sunt: industria prelucrătoare și turismul.

După clasele de mărime, în 2003, contribuția cea mai mare la formarea cifrei de afaceri o au IMM-urile cu 47,96% (0-9 și 10-49 angajați) (Anexa5)

În Regiunea Nord-Vest, în anul 2003 erau 581512 salariați, reprezentând 50,3% din populația ocupată din regiune. Industria absoarbe 42,1% din total salariați, în următoarea structură: industria prelucrătoare, cu cel mai mare procent de salariați din total sectoare - 38%, urmată de activitățile de comerț cu 14 %, învățământ cu 10% și numai 2,46% salariați angajați în agricultură.

Comparând datele referitoare la dinamica numărului de salariați pe sectoare ale economiei, se remarcă o dinamică asemănătoare cu cea înregistrată la capitolul număr de întreprinderi pe sectoare, între cei doi indicatori existând o stransă corelație. Astfel, s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați în domeniile: Construcții (creștere cu 9,5% în 2003), Comerț (cu 8,8%), Hoteluri și restaurante (cu 23,9% mai mare în 2003 față de 2002). În două dintre sectoarele care au înregistrat creșteri spectaculoase în numărul de întreprinderi, respectiv „Tranzacții imobiliare și alte servicii” și „Transport, depozitare și comunicații”, se remarcă o corelație invers proporțională, numărul de salariați diminuându-se în 2003. Faptul că a crescut numărul de întreprinderi și nu a atras după sine creșterea numărului de salariați, ar putea avea ca motiv atât dinamica internă între clasele de mărime ale întreprinderilor, cât și schimbările din rata falimentelor, înregistrate în perioada studiată.

În ultimii ani, **volumul investițiilor** în regiune tinde să se stabilizeze în anumite sectoare, înregistrând creșteri constante, însă reduse ca și intensitate în sectoarele: construcții metalice, hoteluri și restaurante (turism), mașini și echipamente, textile, producție mobilier, transporturi terestre, comerț cu ridicata și cu amănuntul. Regiunea Nord-Vest este doar pe locul 5 din punct de vedere al investițiilor pe țară, cu o pondere de doar 6,7% din volumul total al investițiilor străine directe.

În ceea ce privește direcționarea investițiilor, acestea nu sunt orientate semnificativ spre zona intangibilă, IT, marketing, studii de piață. De asemenea, investițiile în perfecționarea angajaților sunt reduse. Există și un număr de firme străine care au realizat investiții directe, cum ar fi: Bechtel – Câmpia Turzii, DRM Draexlmaier Germania (cabluri electrice pentru automobile) - Turda, Electrolux SA Suedia (aparate casnice) - Satu Mare, Michellin – Zalău și Oltecim – Turda.

Fig. 12

Investiții străine directe în 2004		
Regiuni	Suma, mil. euro	% din total
Total ROMÂNIA	101596	100
București-Ilfov	54711	53,9
Sud Est	11077	10,9
Sud Muntenia	8461	8,3
Vest	7519	7,4
Nord-Vest	6769	6,7
Centru	6446	6,3
Sud Vest Oltenia	3605	3,5
Nord Est	3008	3,0

Sursa: BNR și INS

Balanța tranzacțiilor externe ale regiunii este deficitară, în favoarea importurilor. Deficitul însă este crescător de la un an la celălalt, înregistrând creșteri de circa 10% pe an, aspect care denotă nevoia de a intensifica volumul exporturilor care includ o valoare adăugată mai mare, ce încorporează tehnologie avansată și forță calificată de muncă, concomitent cu reducerea importurilor și orientarea spre piețele autohtone.

Articolele de încălțăminte și îmbrăcăminte sunt cele care contribuie semnificativ la încasările provenite din export, urmate de produsele de mobilier, ansamble metalice și electrice. În ultimii ani analizați (2001-2003) creșteri semnificative ale exporturilor din regiune au înregistrat sectoarele: industria lemnului, articolele de încălțăminte (doar până în 2003), produsele industriei chimice, dispozitivele mecanice și electrice, instrumente optice și foto, mijloace și materiale de transport.

Paradoxal însă, la analiza importurilor, în clasament, cu valorile cele mai mari se regăsesc aceleași mărfuri tranzactionate la export (exceptând încălțăminte): mașini, aparate și echipamente electrice și părți ale acestora, textile, metale comune. Acest fenomen poate fi interpretat prin tendința în regiune de a presta activități de sub-contractare și lohn pentru clienți externi, materia primă fiind importată iar produsul finit fiind apoi exportat.

Sectoarele prioritare de susținere la nivel de regiune, care vor asigura avantaje competitive pe plan național și global sunt considerate a fi: sectorul IT&C, Învățământ superior și de cercetare, Turism, Agricultură, Industrie alimentară și a bunurilor de consum (mobilă și confecții) și Industrie de mașini și echipamente.

La nivelul Regiunii Nord-Vest în anul 2003 **Venitul minim net/luna/persoana** este 2.923.000 lei ROL, mai mare decât cel la nivelul național, care este de 2.839.000 lei ROL.

Concluzii privind situația economică a Regiunii Nord-Vest

Economia regiunii Nord-Vest se bazează în principal pe agricultură și pe industria prelucrătoare. Forța de muncă ieftină, angrenată cel mai des în activități de sub-contractare, încă reprezintă elementul principal pe care se bazează competitivitatea regiunii. De aceea, producția regională apare ca deosebit de vulnerabilă într-o competiție liberă și globală. Productivitatea scăzută a muncii, calitatea redusă a produselor și serviciilor și costurile energetice mari reprezintă cele mai mari slăbiciuni ale sistemului. Ponderea sectorului serviciilor la formarea PIB a înregistrat creșteri anuale, însă se regăsește încă sub media națională și mult sub media UE.

Contribuția pe sectoare și județe la PIB-ul regional poate fi sintetizată astfel:

- industria prelucrătoare este cel mai bine reprezentată în județul Cluj, urmat de județul Bihor
- industria extractivă este mai reprezentativă în județul Maramureș
- subsectorul "tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor" este pe primul loc județul Cluj;
- în sectorul comerț, județul Bihor este cel mai reprezentativ, urmat de județul Cluj.

Sectorul antreprenorial este caracterizat de un număr relativ ridicat de întreprinderi. S-a înregistrat o mare creștere a capacității antreprenoriale. Investițiile au înregistrat o creștere susținută în aproape toate domeniile. Creșterile mai spectaculoase s-au înregistrat în sectoarele: utilități, produse din materiale nemetalice, servicii pentru întreprinderi, poșta și telecomunicații, comerț cu amănuntul, construcții.

IMM-urile din Regiunea Nord-Vest sunt o prezență activă și dinamică a economiei regionale, cu o contribuție semnificativă în cifra de afaceri la nivel regional.

Se constată că sectoarele active la nivelul regiunii, care oferă locuri de muncă și atrag investiții în toată regiunea sunt: confecții, textile, pielărie și încălțăminte. În plus, se poate constata menținerea în regiune a unor unități economice de tradiție din industria metalurgică, care au trecut de faza de restructurare (Silcotub, Ind. Sârmei Câmpia-Turzii, IAIFO Zalău) și industria mobilei (Dej-Gherla-Beclean, Satu-Mare, Tășnad, Șimleu-Silvaniei-Nusfalau, Bistrița-Bărgău, Rodna-Someș, Baia-Mare). Se înregistrează și o tendință de creștere în sectorul IT (în special la nivelul firmele private). Investițiile străine au condus, și ele, la

dezvoltarea unor noi domenii, cum ar fi fabricarea cauciucului (Michellin-Zalău, investiție de 25 mil. \$; Phoenix România-Satu Mare, investiție de 19 mil \$).

Sistemul universitar este bine reprezentat în regiune, însă transferul de tehnologie și activitatea de cercetare-dezvoltare se regăsește la cote reduse.

Un mare avantaj al regiunii îl constituie densitatea mare a unităților de învățământ superior, existând un număr relevant de universități care pregătesc specialiști în domenii care susțin dimensiunea competitivității (ex. managementul afacerii, managementul calității, managementul mediului, inginerie: IT&C, energetic, robotică, mecatronică, fabricație, automată, auto, termotehnică, materiale, etc.)

În regiune există un potențial turistic ridicat (balnear, cultural, montan, agroturism, cinegetic) și prezența unor resurse turistice naturale și antropice de mare valoare în plan național și internațional:

- Zone montane: Zona Vișeu, Zona Iza, Zona Cosau-Mara, Tg. Lapus, Sighet-Tisa, Huta-Certeze, Dragu, Zimbor, Boghis, Șimleul Silvaniei, Băișoara, Valea Ierii, Zona Virtop;
- Zone balneare: Felix, Ocna Șugatag, 1 Mai, Sângeorz Băi, Turda, Cojocna.

Problemele economice ale regiunii sunt determinate de nivelul redus de productivitate, în special în industrie, nivelul scăzut al competitivității globale, al productivității și o rentabilitate redusă (mai ales pentru IMM-uri). Per ansamblu, multe probleme economice apărute sunt legate de performanțele slabe în managementul și marketingul de firmă.

În cadrul structurii sectoarelor economice din regiune, trebuie remarcate:

- ponderea redusă a serviciilor față de alte regiuni;
- ponderea redusă a forței de muncă înalt calificată, în totalul populației active din regiune;
- o insuficientă dezvoltare a unor centre industriale concentrate puternic pe industrii de vârf;
- o contribuție redusă a IMM-urilor la crearea de noi locuri de muncă;
- o insuficientă a tehnologiilor ecologice și de ecologizare în procesele de fabricație a agenților economici.

Totuși, în urma analizei economice la nivelul Regiunii Nord-Vest se constată existența unor oportunități ce privesc: crearea de mărci regionale în sectoarele economice prioritare, creșterea cererii la export pentru produsele metalurgice (țevi, sârmă), existența multor nișe de piață pentru produse industriale (servicii și mobilă), creșterea numărului de firme străine interesate să investească în regiune, dezvoltarea turismului, interesul crescând al turiștilor străini, reorientarea băncilor în vederea sprijinirii și dezvoltării sectorului IMM-urilor.

Există posibilitatea ca materializarea acestor oportunități să fie afectată de o serie de amenințări, și anume: întâzieri în finalizarea autostrăzii Borș-Brașov; lipsa de competitivitate a companiilor din regiune pe plan extern; migrarea forței de muncă înalt calificată spre alte zone și regiuni din țară și din străinătate; integrarea UE (care va prinde nepregătite majoritatea IMM-urilor în raport cu problemele de mediu, calitate, comunicare, practici manageriale etc.); chiriile spațiilor industriale și prețul terenului în creștere accelerată; ritmul redus de dezvoltare a rețelei de autostrăzi și șosele în regiune.

Economia bazată pe cunoaștere obligă firmele din regiune să crească volumul investițiilor în resursa umană și să o formeze profesional la nivelul ultimelor descoperiri de tip tehnologic și organizațional. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele de tip VET și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii. Pentru a contracara efectele integrării în UE sunt recomandate, în special pentru personalul din IMM-uri, îmbunătățirea ofertelor de pregătire în domeniile: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității.

3.3. Educatia si sistemul de invatamant

3.3.1. Reforma sistemului de invatamant preuniversitar

Coordonatele majore ale reformei invatamantului romanesc, in a caror linii se inscrie si invatamantul din regiunea nord-vest, sunt:

- **CALITATE**, la nivel de proces si la nivel institutional
- **DESCENTRALIZARE**, prin redistribuirea responsabilitatilor, a autoritatii decizionale si a raspunderii publice de la nivel central la nivel local (in regiunea NV sunt nominalizate judetelor Cluj si Satu Mare, ca judete pilot pentru pilotarea descentralizarii)
- **EFICIENTA**, cu accent deosebit pe nivelul si utilizarea resurselor
- **ECHITATE**, prin cresterea sanselor de acces si crearea mediului stimulativ pentru invatare

Strategia de reforma (orizont 2010) a Ministerului Educatiei si Cercetarii prevede ca durata invatamantului obligatoriu este de 10 ani. In aceasta strategie este inclusa si reforma sistemului de educatie profesional si tehnic (TVET), care se axeaza pe doua coordonate principale :

- Ruta tehnologica directa (4 ani), constand in
 - ciclul inferior al liceului (2 ani de studiu)
 - ciclul superior al liceului (2 ani de studiu)si se finalizeaza cu nivelul 3 de calificare
- Ruta de profesionalizare progresiva, prin scoala de arte si meserii (SAM) (2+1+2), care consta in:
 - scoala de arte si meserii (2 ani de studiu), finalizata cu nivelul 1 de calificare
 - anul de completare, finalizat cu nivelul 2 de calificare
 - ciclul superior (2 ani de studiu), finalizat cu nivelul 3 de calificare

Ambele parcursuri permit finalizarea cu bacalaureat si continuarea studiilor in invatamantul universitar sau postliceal. Aceasta structura permite atingerea benckmart-ului european, ca pana in 2010, 85% din populatia scolara sa finalizeze ciclul superior al liceului.

3.3.2.Indicatori demografici privind educația din Regiunea Nord - Vest

Analiza populației de vârstă preșcolară și școlară din regiune pune în evidență existența în prezent a doua categorii de județe:

- județe cu o populație de vârstă școlară redusă – Bistrița-Năsăud, Satu-Mare și Sălaj
- județe cu o populație de vârstă școlară ridicată – Bihor, Maramureș și Cluj.

Tendința pe termen lung este de scădere a populației școlare pe intervalele 7-14 ani și 14-24, cu 24,3%, respectiv cu 22,3%. Este încurajator faptul că populația din intervalul 3-6 ani va crește pe termen lung cu 59,5 %.

Pe niveluri de educație, dinamica populației școlare între anii 1990-2002, în regiunea Nord-Vest, indică scăderi de efective, în învățământul primar (cu 36,4 mii persoane), gimnazial (cu 33,4 mii persoane) și liceal (cu 32,9 mii persoane), în timp ce efective mai mari se înregistrează numai în învățământul superior (cu 59,1 mii persoane).

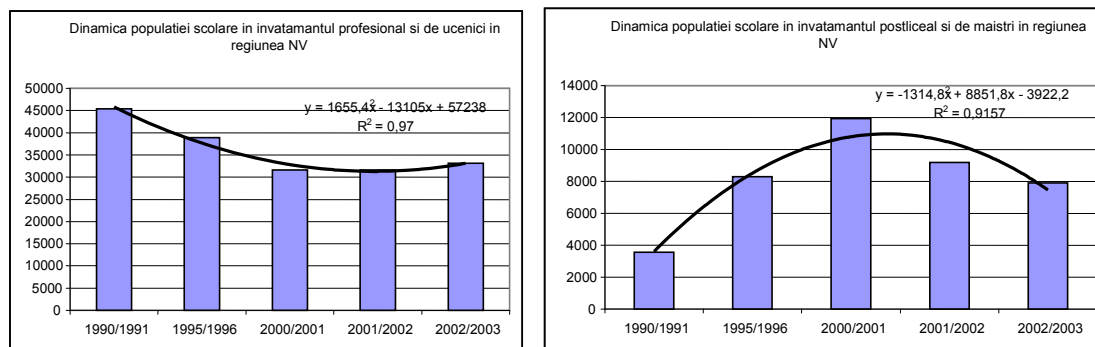
La nivel regional, sunt de remarcat anumite schimbări de structură:

- reducerea marcantă și constantă a numărului de elevi în ciclul primar și gimnazial, ceea ce confirmă previziunile demografice nefavorabile amintite mai sus
- creșterea semnificativă și constantă a numărului de studenți, pe de o parte datorita aparitiei unor unitati puternice de invatamant superior privat acreditate si, pe de alta parte datorita introducerii sistemului de invatamant deschis si la distanta, care atrage si persoane din categoriile de varsta de peste 25 de ani
- cresterea numarului de participanti la invatamantul tehnic (postliceal si de maistri) in perioada 1990-2000 (4,3 mii persoane) si o scadere semnificativa, dar pe un interval mult mai scurt, dupa anul 2000
- scaderea populatiei scolare din învățământul profesional și de ucenici din regiunea NV cu

12,2 mii persoane.

Scaderea populatiei scolare in invatamantul profesional si tehnic se datoreaza in primul rand declinului demografic, deoarece raportul intre numarul de elevi din invatamantul liceal teoretic si invatamantul profesional si tehnic s-a mentinut aproximativ constant.

Fig. 13

3.3.3. Adaptarea ofertei educationale TVET la piata muncii din Regiunea de Nord - Vest

Curriculum adaptat nevoilor pietei

Noul sistem al calificarii profesionale este elaborat de Ministerul Educatiei si Cercetarii in parteneriat cu angajatorii si alti factori interesati, pentru a oferi un anumit tip de absolventi, ceruti de sectoarele economice.

Absolventii noului sistem de formare profesionala, prin calificari obtinute, vor dobandi abilitati, cunostinte si deprinderi specifice domeniului, dar si competentele cheie cerute pe piata muncii. Calificarile sunt menite sa dezvolte o serie de abilitati cheie transferabile, cu scopul de a sprijini procesul de invatare pe parcursul intregii vietii.

La baza stabilirii curriculumului pentru formare profesionala stau Standardele de pregatire profesionala (SPP), care contin unitati de competenta generale si specializate.

Programele scolare sunt concepute astfel incat sa dezvolte o arie extinsa de competente transferabile:

- comunicare, inclusiv in limba straina si numeratie
- utilizarea calculatorului si prelucrarea informatiei
- lucrul in echipa
- organizarea locului de munca
- rezolvarea de probleme
- capacitati antreprenoriale

Aceste competente permit absolventilor asumarea rolului de persoane responsabile, in societate si la locul de munca, care se instruieste pe tot parcursul vietii.

Planurile de invatamant contin discipline care permit atat dezvoltarea competentelor cheie, mai sus amintite, cat si insusirea culturii tehnice de specialitate si a instruirii practice (competente profesionale).

Abordarea modulara a continuturilor este inca un element de noutate, care prezinta urmatoarele avantaje:

- modulul este orientat asupra celui care invata si poate sa puna in valoare disponibilitatile acestuia
- fiind o structura flexibila, poate adopta oricand noi mijloace sau resurse didactice
- modulul permite individualizarea invatarii si articularea educatiei formale si informale

Curriculumul in dezvoltare locala, realizat in colaborare cu agentii economici, permite o adaptare mai buna la piata muncii locala. In acest fel, angajatorii se implica in procesul de formare profesionala si contribuie la cresterea calitatii acesteia, influentand ceea ce se invata si creand conditii ca invatamantul sa raspunda schimbarilor tehnologice.

Resursele umane

In Planul Regional de Actiune pentru Invatamantul Profesional si Tehnic din Regiunea Nord-Vest (PRAI), document strategic de planificare a ofertei educationale, in raport cu cerintele pietei muncii, au fost identificate urmatoarele domenii prioritare in regiunea Nord-Vest:

- Electronica, automatizari, IT
- Comert si servicii
- Turism si alimentatie publica
- Industria alimentara
- Constructii si lucrari publice

Consecinta acestei analize este o noua abordare a planului de scolarizare si a retelei scolare, dar si o politica in domeniul resurselor umane (cadre didactice), astfel incat specializarile acestora sa corespunda noilor cerinte ale pietei muncii.

3.3.4. Planul de scolarizare si reseaua scolara din Regiunea Nord-Vest

Documentele strategice privind planificarea in educatie (**PRAI si PLAI**), au ca rezultat, o mai buna adaptare a planurilor de scolarizare si a retelei scoale la cerintele pietei muncii. In anul scolar 2005/2006, numarul claselor pe domeniile prioritare a crescut fata de anul scolar 2002/2003 astfel:

- Electronica, automatizari IT : cu 5,5%
- Comert si servicii: cu 8,5%
- Turism si alimentatie publica: cu 2,4%
- Industrie alimentara: procent constant de 4,5%
- Constructii si lucrari publice: cu 1,5% (o crestere mai mare inregistrandu-se in judetul Cluj)

In acelasi timp, s-au inregistrat scaderi ale numarului de clase pentru:

- domeniul mecanic; scaderea nu este semnificativa, deoarece majoritatea claselor sunt de mecanici auto si tinichigii auto, care de fapt sunt prestatori de servicii
- domeniul de textile - pielarie, avand in vedere disparitia treptata a activitatilor de tip "lohn" (se mentin procente mai mari in judetele de traditie, Satu-Mare si Bihor, dar numarul claselor a scazut prin planul de scolarizare 2006/2007).

Progrese semnificative privind adaptarea ofertei si a retelei de unitati scolare la nevoile pietei muncii se remarca in planurile de scolarizare propuse pentru anul scolar 2006/2007.

3.3.5. Reteaua scolara a unitatilor TVET din Regiunea Nord-Vest

Totalul unitatilor de invatamant cu profil tehnic din regiunea NV este de 159, din care 92 in urban si 67 in rural. Din analiza efectuata rezulta ca in timp ce in mediul urban, numarul unitatilor de invatamant cu profil tehnic s-a mentinut aproximativ constant, a crescut numarul de unitati scolare de tip SAM in mediul rural, pentru cresterea accesului la educatie in mediul rural si adaptarea la piata muncii locala.

Numarul unitatilor din regiune cuprinse in proiecte de tip Phare, privind reforma invatamantului profesional si tehnic din Romania, este urmatorul:

- Phare 2001- 13 unitati de invatamant
- Phare 2003 – 9 unitati de invatamant –mediul rural
- Phare 2004-2006 - 10 unitati de invatamant (mediul urban, localitati mici si mediul rural)

3.3.6. Resusele materiale ale unitatilor TVET din Regiunea de Nord – Vest

Constatări privind dotarea cu echipamente pentru formarea profesionala:

- 40,52% din laboratoarele și cabinetele de specialitate din mediul urban sunt dotate corespunzător; dintre acestea cele dotate prin programul Phare VET 9405 sunt la standarde europene.
- Doar 2,12 % din laboratoarele și cabinetele de specialitate din mediul rural sunt dotate corespunzător, procent îngrijorător pentru calitatea procesului educațional.
- Toate grupurile școlare din mediul urban sunt dotate cu copiatoare de performanță medie, televizoare și retroproiectoare. Unitățile școlare din programul Phare VET RO 9405 dispun și de videoproiectoare. Aceste echipamente sunt utilizate în procesul educațional sau în procesul de formare a cadrelor didactice.

3.3.7. Parteneriate

Parteneriatele unitatilor de invatamant cu agentii economici din regiune sunt in general realizate, pe urmatoarele domenii:

- Elaborarea curriculumului de dezvoltare locală
- Instruire practica
- Organizarea unor stagii de formare profesională a elevilor prin instruire practică
- Colaborare în realizarea orientării și consilierii profesionale a elevilor
- Cursuri de calificare și reconversie profesionala
- Contracte pentru școlarizarea în anumite calificări
- Participarea la elaborarea planului de dezvoltare a școlii
- Proiecte comune în folosul comunității, sponsorizări
- Perfecționarea cadrelor didactice în întreprinderi pentru tehnologiile de vîrf

Cateva **exemple de bună practică** in domeniul parteneriatului, pentru adaptarea ofertei educationale la piata muncii din Regiunea de Nord - Vest, pot fi enumerate:

Bursa locurilor de muncă, activitate organizată la inițiativa Grupului Scolar “Dr. Ion Ratiu” din Turda, pentru absolvenții claselor de liceu tehnologic și școala de arte și meserii; Partenerii unitatii scolare sunt: AJOFM, Primaria municipiului Turda, agenți economici din localitate și localitățile limitrofe, părinți ai elevilor; Parteneriatul are la baza urmatoarele obiective: informarea elevilor asupra cererii pieței de muncă locale, crearea situației de interviu preliminar angajării, consolidarea parteneriatelor școlii și angajarea absolvenților; Evaluarea rezultatelor a scos în evidență: o mai bună informare a elevilor asupra locurilor de muncă existente, preselecția absolvenților pe bază de interviu în vederea angajării și angajarea anuală a 70-80 absolvenți. Activitatea este la a IV-a ediție și se bucură de succes.

Colaborarea Grupului Scolar “Al. Roman” Aleșd cu societatea HOLCIM SA, pentru școlarizarea unei clase postliceale, în specialitatea “tehnician în industria cimentului”. Urmare acestui parteneriat, unitatea școlară a întocmit planul de învățământ și programele școlare adaptate nevoilor pieței, iar această calificare a apărut în Nomenclatorul aprobat prin HG 721/2004.

Colaborarea între AJOFM și Colegiul Tehnic “Anghel Saligny”, ambele din Cluj-Napoca, permite organizarea, în parteneriat, a unor cursuri de reconversie profesionala pentru someri în 10 calificari cerute de piata muncii.

Colegiului Tehnic din Turda și Universitatea Tehnica din Cluj-Napoca organizează în parteneriat cursuri postuniversitare și de perfecționare în domeniul IT (parteneriat finalizat până acum cu 270 absolvenți).

Parteneriatul între Colegiului Tehnic “V. Ungurean” din Campia Turzii și întreprinderea SC MECHEL permite efectuarea practicii comasate a elevilor și angajarea a 65% din absolvenți. Întreprinderea mai sprijină școala și cu materialele necesare efectuării instruirii practice în atelierele școlii. La fel, parteneriatul Grupului Scolar “Ioan Ciordas” din Beius cu SC

European Drinks SA Oradea (platforma Sudrigiu) permite efectuarea instruirii practice si angajarea unui numar mare de absolventi.

Alte parteneriate in cadrul unor proiecte de interes pentru sistemul de educatie si piata muncii din Regiunea NV:

1. Organizarea seminarului cu tema “Colaborare in domeniul construcțiilor și lucrărilor publice” de catre Colegiu Tehnic “ Anghel Saligny” din Cluj-Napoca; Parteneri in proiect au fost: reprezentanți ai Prefecturii, Primăriei, Universității tehnice Cluj-Napoca, AJOFM, ISJ si agenți economici din construcții. Seminarul a avut urmatoarele obiective:

- armonizarea acțiunilor școlilor de profil cu cerințele agenților economici în construcții
- realizarea unei colaborări eficiente cu partenerii din construcții
- implicarea angajatorilor la efectuarea pregătirii practice a elevilor în tehnologiile moderne din construcții

2. Participarea la actiunile componenteii “Parteneriat. Lucrul cu intreprinderile” din cadrul proiectului PHARE - TVET; Participantii in proiect sunt: directorii unitatilor de invatamant si parteneri sociali ai unitatilor de invatamant, inspectori de specialitate (total 54 participanti din regiunea NV); Obiectivele urmarite de proiect sunt: constientizarea partenerilor sociali asupra rolului acestora in procesul educational, implicare mai buna in instruirea practica.

3. Realizarea de proiecte ecologice de catre Grupul Scolar “C.D. Nenitescu” din Baia Mare impreuna cu Primaria Baia Mare; Obiectivul partenerilor este formarea unei conduite ecologice a elevilor.

4. Realizarea Buletinului informativ regional, cu sprijinul Asistentei Tehnice Phare TVET, care ofera informatii asupra unor exemple de buna practica, la nivelul regiunii.

5. Crearea unor retele de unitati de invatamant pe judete, in scopul transferului de bune practici din programul Phare TVET.

6. Realizare de pagini web si comunicarea prin e-mail in interiorul sistemului TVET si in afara lui.

3.3.8. Concluzii

Educatia la nivelul Regiunii Nord-Vest este parte a reformei care a caracterizat invatamantul romanesc in ultimii 10 ani, tinzand spre principiile europene privind calitatea, eficienta si echitatea, dar urmarind si tendinta de descentralizare si trecerea deciziei de la nivel national la nivel local.

O componenta importanta a reformei, este invatamantul profesional si tehnic, care trebuie satisfaca cerintele unei pietei a muncii intr-o continua schimbare. Procesul de modernizare a invatamantului profesional si tehnic (TVET) a vizat:

- Definirea unor noi rute profesionale, corespunzatoare nivelurilor europene de calificare
- Adaptarea ofertei educationale TVET la piata muncii din Regiunea de Nord – Vest prin: standarde de pregatire profesionala, curriculum adaptat nevoilor pietei muncii, achizitia de competente si abilitati cerute de piata muncii, planuri de invatamant si programe, adecvate competentelor ce trebuie dovedite la sfarsitul pregatirii si o abordare modulara a continuturilor
- Realizarea Planurilor Regionale si Locale de Actiune (PRAI, PLAI), bazate pe obiective, masuri si actiuni, menite, pe de o parte, sa sprijine actiunea de dezvoltare regionala si de adaptare a sistemului de educatie la nevoile regionale si locale si, pe de alta parte, sa identifice resursele din care aceste obiective sa poata fi duse la indeplinire

La nivelul Regiunii de Nord – Vest se inregistreaza o scadere a populatiei scolare, datorata, in primul rand, declinului demografic, cu tendinte de scadere pe termen lung de pana la 23-24% din nivelul actual, respectiv pentru grupele de varsta 7-14 ani si 14-24 ani.

Fata de oferta TVET, diversificata prin rutele profesionale noi, interesul pentru invatamantul profesional se mentine la un nivel constant, dar mult diminuat fata de anii 90. In acelasi timp, invatamantul tehnic de scurta durata (postliceal si de maistri) se afla intr-un declin puternic, pe de o parte datorita ofertelor educationale ale universitatilor din regiune, si, pe de alta parte, datorita migratiei spre tarile Uniunii Europene, Regiunea de NV fiind situata la granita UE. Din analiza retelei scolare, se remarca faptul ca a crescut numarul de clase de scoala de arte si meserii (SAM) in mediul rural, crescand astfel posibilitatea de acces la educatie a elevilor din acest mediu si de satisfacere a cerintelor pietelor locale.

Implementarea planurilor de actiune pe regiune si la nivel de judet, a condus la declansarea procesului de restructurare a retelei scolare, prin cresterea numarului de clase TVET pentru domeniile de interes (comert-servicii, electronica si automatizari, industrie alimentara, turism-alimentatie publica si constructii-lucrari publice) si scaderea numarului de clase, din planurile de scolarizare, in sectoarele mecanic si textile – pielarie. Evaluările periodice ale planurilor de actiune, au scos in evidenta trei mari aspecte deficitare in raport cu reformele dorite: resursele umane ale sistemului TVET de educatie, dotarea tehnica a cestui tip de scoli si nivelul redus al parteneriatelor.

Din analiza datelor la nivelul regiunii, privind resursele umane din sistemul VET, s-a constatat:

- un excedent de cadre didactice titulare de mecanica, cu deosebire maistri instructori
- lipsa cadrelor didactice pentru specializari cerute pe piata muncii: constructii, comert, industrie alimentara, prelucrarea lemnului, turism si alimentatie publica
- majoritatea cadrelor didactice tehnice se afla in grupa de varsta 40-55 ani
- desi a crescut semnificativ numarul profesorilor consilieri la nivelul regiunii, nu s-au evidenciat schimbari esentiale in optiunile elevilor

In consecinta, reformarea resurselor umane din sistemul TVET trebuie sa vizeze:

- planuri de reconversie a resurselor umane pentru adaptarea la nevoile pietei muncii, la nivelul fiecarui inspectorat scolar
- atragerea de specialisti tineri in invatamantul profesional si tehnic
- organizarea de cursuri de formare cu profesorii consilieri, pentru ca acestia sa cunoasca mai bine nevoile pietei muncii

Din analiza dotarii cu echipamente rezulta ca principala problema a unitatilor de invatamant TVET este dotarea cu echipamente didactice pentru orele de laborator tehnologic si instruire practica. Acest neajuns este inlaturat doar partial, prin efectuarea instruirii practice la agenti economici, dar sunt necesare eforturi pentru dotarea laboratoarelor si atelierelor.

Desi prin programele Phare 2001 și Phare 2002 se va realiza dotarea laboratoarelor și cabinetelor de specialitate din 13 școli cuprinse în program, iar în programele Phare 2003 și 2004-2006 vor fi dotate cu echipamente încă 19 unități de învățământ din Regiunea de Nord-Vest, extinderea si diversificarea parteneriatelor cu sectorul privat reprezinta un obiectiv prioritar al planurilor de actiune viitoare. Unul din instrumentele eficiente pentru dezvoltarea parteneriatelor in sprijinul educatiei va fi promovarea exemplilor de buna practica in sistem si in cadrul comunitatilor locale. Sunt de remarcat, in acest sens, editarea “buletinelor informative regionale”, crearea “retelelor de invatamant pe judete” si realizarea “paginilor Web si a retelelor e-mail in sistemul TVET”.

3.3.9. Invatamantul superior din Regiunea Nord-Vest

Învățământul superior reprezintă unul dintre principalele avantaje comparative ale regiunii Nord Vest, atât din punctul de vedere al calității ofertei educaționale, cât și din perspectiva numărului ridicat de instituții universitare și de absolvenți, într-o plajă extrem de largă de calificări.

Principalul pol universitar regional îl constituie municipiul Cluj-Napoca, Oradea și Baia Mare reprezentând de asemenea centre universitare importante. Universitățile de stat sunt localizate în județele Cluj, Bihor și Baia Mare, în toate celelalte județe existând colegii și extensii universitare. Universitățile particulare sunt prezente în cvasitotalitatea județelor regiunii (excepție făcând doar Bistrița).

În jurul acestor universități gravitează importante centre de cercetare. Încă într-un stadiu incipient, putem totuși constata inițierea și dezvoltarea de parteneriate între aceste centre de cercetare – cu precădere cele din domeniul științelor experimentale – și întreprinderi.

Universitățile din regiunea Nord Vest au dezvoltat un sistem propriu de asigurare a calității procesului de predare și a învățământului prin dezvoltarea și promovarea unor planuri de învățământ inovative, prin întărirea calității procesului de predare și construirea un program de învățământ comprehensiv, care să corespundă aspirațiilor studenților. În ceea ce privește calitatea cercetării se încearcă asigurarea și menținerea unei legături permanente între învățământ și cercetare, sprijinirea dezvoltării de centre de cercetare și excelență, stimularea activităților de mentorat și continuarea implementării proceselor de întărire a calității în cercetare.

Universitățile din regiune sunt integrate în rețele europene ceea ce le conferă capacitatea instituțională de racordare rapidă la exigențele unor schimburi internaționale consistente, atât prin varietatea direcțiilor de acțiune, cât și prin volumul acestora. De asemenea, s-au dezvoltat parteneriate cu universități de prestigiu din alte țări. S-au elaborat strategii de identificare și dezvoltare a diferitelor forme de parteneriat, de creare de rețele de cooperare care să contribuie la o mai bună implicare a învățământului românesc în circuitul de valori internaționale, la creșterea nivelului calitativ al acestuia, în scopul îndeplinirii celui mai important aspect al misiunii asumate de universități, acela de a dezvolta activități de învățământ și cercetare la un înalt nivel.

Universitățile, cu precădere cele clujene, atrag numeroși studenți din alte regiuni și din alte țări, acționând nu doar ca important actor educațional, ci și ca motor economic al regiunii.

Dezvoltarea infrastructurii universităților, diversificarea curriculei, creșterea numărului de burse în străinătate oferite studenților, precum și dezvoltarea a numeroase noi linii de masterat - odată cu intrarea în aplicare a Acordului de la Bologna – au condus la creșterea semnificativă și constantă a numărului de studenți.

Concomitent, asistăm la o creștere a numărului cadrelor didactice universitare. Universitățile trebuie să acorde o importanță sporită resursei umane, prin politici de atragere și menținere a personalului de înaltă performanță, prin asigurarea unui climat de lucru atractiv, motivant și recompensator.

Activitățile didactice și de cercetare dispun de o bază materială corespunzătoare, în continuă extindere și modernizare, centrele de cercetare reprezentând forma de bază pentru desfășurarea activității de cercetare științifică pentru teme de amploare. Aceste centre pot oferi soluții unor probleme de interes regional, utilizând instrumentele științei și tehnologiei.

Universitățile din regiunea nord vest au dezvoltat departamente pentru învățământul la distanță, obiectivul principal al acestora fiind:

- calificarea superioară universitară a absolvenților de liceu cu diplomă de bacalaureat;

- specializarea la nivel postuniversitar, inclusiv prin studii aprofundate, masterat a absolvenților de învățământ superior;
- formarea continuă, reconversia sau perfecționarea profesională solicitată de diferite instituții, firme etc. prin învățământ la distanță.

Consistenței rețele universitare din regiune, i se adaugă numeroasele centre culturale (Centrul Cultural Britanic, Centrul Cultural Francez, Centrul Cultural German, Centrul Cultural Italian, Centrul Cultural Lingua, Centrul Cultural Alpha etc.) autorizate în pregătirea, perfecționarea, examinarea și acordarea de diplome recunoscute pe plan internațional, pentru majoritatea limbilor oficiale ale Uniunii Europene.

Universitățile din regiune încep să se confrunte cu o reală concurență din partea universităților străine, accentuată odată cu aplicarea Acordului de la Bologna, datorită discrepanței dintre baza materială de care dispun universitățile noastre și cea a universităților din Uniunea Europeană, dar și datorită unui nerezolvat decalaj între curriculele universitare și cerințele unei extrem de dinamice piețe a forței de muncă.

Proiectele curriculare trebuie adaptate cât mai urgent la::

- Legislația actuală;
- Normele UE (tipuri de competențe, structuri instituționale, cicluri de învățământ, sisteme de certificare a calificărilor etc.);
- Standardele profesionale ale domeniilor redefinite și îmbogățite pe baza documentelor și studiilor existente și cerințelor pieței forței de muncă;
- Programele de formare de specialitate și profesională promovate și validate de principalele universități din țară;
- Normele și particularitățile de organizare și funcționare a învățământului în sistemul IDD;
- Principiile asigurării și creșterii calității în învățământul superior;

Absolvenții universităților regionale au un real handicap pe piața europeană a forței de muncă, datorat neechivalării diplomelor universitare. Întârzierea soluționării acestei probleme poate de asemenea stimula migrația potențialilor studenți către alte centre universitare, ale căror diplome le oferă o recunoaștere internațională a studiilor.

O reală amenințare o constituie exodul tinerilor specialiști și a personalului înalt calificat fie spre București, fie spre alte țări. Această hemoragie de resursă umană înalt calificată poate fi în parte oprită prin recrutarea – în condiții financiare stimulative – în universități și centre de cercetare a absolvenților de vârf.

Fig. 14

**Universitățile din Regiunea Nord-Vest
Număr total studenți/forme de studii ian. 2006**

Nr. crt.	Universitatea	licență		masterat		doctorat zi		doctorat ff		Studii de rezidențiat (buget)
		buget	taxă	buget	taxă	buget	taxă	buget	taxă	
1.	Universitatea de Nord din Baia Mare	2393	2529	25	280	0	0	17	31	0
2.	Universitatea Tehnică Cluj Napoca	7785	2238	307	874	278	0	684	62	0
3.	USAMV Cluj Napoca	2515	1956	180	191	176	0	301	88	0
4.	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj	16731	25251	1271	2431	833	0	1729	214	0
5.	UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj	3546	1160	60	230	195	7	630	99	898

	Napoca									
6.	Academia de Muzică „Gh. Dima” Cluj Napoca	838	680	116	1	22	0	77	17	0
7.	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	523	294	114	8	20	0	66	0	0
8.	Universitatea din Oradea	7339	13301	157	4211	60	0	361	206	136

3.4. Piata Muncii

3.4.1. Forta de munca din Regiunea Nord-Vest

Populația activă din Regiunea Nord-Vest număra, în 2004, 1193 mii persoane, respectiv 11,9% din populația activă a țării, comparativ cu 1628 mii în 1997. Din punct de vedere evolutiv, în perioada 1997-2003, tendința de reducere a populației active s-a manifestat atât la nivelul regiunii Nord-Vest, cât și la nivel național, însă la nivelul regiunii declinul a fost mai lent, cu ritmuri mai reduse (Fig. 15), până în 2004 când la nivel național se înregistrează o ușoară creștere (42 mii persoane), în timp ce în regiune scăderea continuă.

Fig.15 mii persoane

	1997	2000	2001	2002	2003	2004
ROMÂNIA	11756	11585	11447	10079	9915	9957
REGIUNEA NV	1628	1456	1474	1260	1228	1193

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Referitor la **populația activă pe medii rezidențiale**, se remarcă în perioada 1997-2002 în regiunea Nord - Vest predominanța populației în mediul rural, fapt care a dat și numele de „regiune rurală”, situația modificându-se începând cu anul 2003 când atragerea investitorilor în centrele urbane a determinat inversarea raportului. Trebuie să luăm în considerare și scăderea natalității care este o caracteristică întâlnită la nivelul întregii țări de fapt și care, împreună cu creșterea mortalității, au determinat reducerea populației în mediul rural.

Fig.16 mii persoane

	1997		2000		2001		2002		2003		2004	
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
ROMÂNIA	5874	5882	5674	5911	5603	5844	5188	4764	5188	4891	5423	4534
REGIUNEA NV	747	881	692	764	691	783	628	632	610	618	644	549

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Populația activă pe sexe în regiune este ca și cea la nivel național, în scădere în ultimii șapte ani, mai puțin redusă la cea de sex masculin comparativ cu populația activă de sex feminin (o scădere de 201 mii persoane față de 234 mii persoane de sex masculin).

Fig.17 mii persoane

	1997		2000		2001		2002		2003		2004	
	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem
ROMÂNIA	6368	5388	6254	5331	6155	5292	5525	4554	5465	4450	5471	4486
REGIUNEA NV	851	777	776	680	774	700	679	581	656	563	650	543

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Evoluția ratei de activitate în regiunea Nord-Vest s-a plasat pe o tendință de scădere (Fig. 18), evoluând de la 69,1% în 1997 la 54,1% în 2003, respectiv cu o scădere de 15 procente.

Fig.18

procente

	1997	2000	2001	2002	2003	2004
ROMÂNIA	64,8	63,2	62,2	56,0	54,8	63,2
REGIUNEA NV	69,1	63,1	63,5	55,7	54,1	60,2

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Scăderea ratei de activitate se datorează în mare măsură fenomenului șomajului, accentuat în anii 2001 și 2002. Dezechilibrul provocat de alternanța perioadelor de activitate și cele de șomaj în viața unei persoane active a dus la scăderea ratei de activitate, persoanele inactice pe perioade mai lungi (mai mari de 6 luni), obținând tot mai greu un nou loc de muncă.

3.4.2. Populația ocupată a Regiunii

Reprezentând 12,5% din populația ocupată a României, populația ocupată din regiunea Nord-Vest număra 1115 mii persoane în 2004. De-a lungul perioadei 1997-2004, populația ocupată din regiune a cunoscut o evoluție similară populației active, înscriindu-se pe un trend descrescător, de asemenea cu ritmuri mai lente comparativ cu nivelul național (Fig. 19).

Fig.19

mii persoane

	1997	2000	2001	2002	2003	2004
ROMÂNIA	11050	10764	10697	9234	9223	9158
REGIUNEA NV	1558	1351	1377	1164	1154	1115

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Populația ocupată civilă

În anul 2004 populația civilă a regiunii era ocupată într-un procent de 13,3% din cea înregistrată la nivel național. Din 1997, în județe se înregistrează o fluctuație a numărului persoanelor civile ocupate, de 1.650 persoane în Bihor, 990 în Satu Mare, în timp ce în Maramureș numărul a scăzut în aceeași perioadă 1997-2004 cu 10 persoane, iar în Bistrița Năsăud cu 200 persoane. Acest fapt se datorează existenței sau lipsei investitorilor în județele regiunii, care sunt o sursă de venit și de ocupare a forței de muncă.

Fig.20

mii persoane

	1997	2000	2001	2002	2003	2004
ROMÂNIA	9022,7	8629,3	8562,5	8329,0	8305,5	8796,2
REGIUNEA NV	1173,9	1170,0	1176,9	1133,4	1131,4	1174,0
BIHOR	258,7	281,2	281,2	274,2	274,9	275,2
BISTRITĂ NĂSAUD	126,6	118,8	119,9	114,4	117,1	124,6
CLUJ	317,3	297,1	298,4	298,7	299,7	320,5
MARAMUREȘ	208,2	211,1	211,4	199,2	197,0	208,1
SATU MARE	155,3	157,0	161,6	149,5	146,0	145,4
SĂLAJ	107,8	104,8	104,4	97,4	96,7	100,2

Sursa: INS, Regiunea Nord-Vest în cifre, 2005

Populația ocupată pe medii

Distribuția pe medii rezidențiale a populației ocupate din regiunea Nord-Vest are o traiectorie oscilantă. Dacă până în 2002 atât în mediul urban cât și în mediul rural populația ocupată a scăzut, începând cu anul 2003, populația în mediul urban a crescut modest, în detrimentul celei rurale care se află într-o continuă scădere. Aceste date sunt oferite de Institutul Național de Statistică care include în populația ocupată și acei „lucrători familiali neremunerați” (cei care își lucrează pământurile și grădinile) din mediul rural dar care nu au nici o formă legală de desfășurare a activității și ca atare, nu apar „ocupați” în bazele de date ale instituțiilor care gestionează resursa umană (Agenții Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă - AJOFM, Inspectorate Teritoriale de Muncă - ITM etc.). Din acest motiv, campania de deplasare în mediul rural, demarată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în anul 2005, continuată și în 2006, are ca scop identificarea forței de muncă care este de fapt neocupată și înregistrarea ei în bazele de date ale agențiilor județene în categoria persoanelor aflate în

căutarea unui loc de muncă. În realitate, rata de ocupare în mediul rural este extrem de redusă deoarece numărul populației ocupate (angajată cu orice formă de contract) este foarte mic, numărul asociațiilor profesionale fiind neînsemnat.

Fig.21

mii persoane

	1997		2000		2001		2002		2003		2004	
	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural	Urban	Rural
ROMÂNIA	5377	5673	5039	5725	5019	5678	4607	4627	4662	4561	4906	4252
REGIUNEA NV	701	857	617	734	619	758	562	602	567	587	600	515

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Populația ocupată pe sexe

Populația ocupată din regiunea Nord-Vest înregistrează scăderi la ambele sexe, puternic accentuate în 2002 când încă se resimțeau efectele restructurărilor economice de la nivelul întregii țări. Declinul din sectoarele grele ale regiunii, în care marea majoritate a salariaților erau din rândul bărbaților și reducerile de personal din industria ușoară sau textilă au dus la diminuarea numărului locurilor de muncă atât în rândul femeilor, cât și al bărbaților. Pe de altă parte însă, continua dezvoltare a domeniului construcțiilor și al serviciilor în regiune va duce la crearea de noi locuri de muncă pentru ambele sexe.

Fig.22

persoane

	1997		2000		2001		2002		2003		2004	
	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem	Masc	Fem
ROMÂNIA	6004	5046	5772	4992	5719	4978	5031	4203	5057	4166	4980	4178
REGIUNEA NV	816	742	714	637	718	659	622	542	623	531	605	510

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Populația ocupată prin măsuri active

Apariția legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă a completat și a susținut un sistem flexibil de măsuri active pe piața muncii care a dus la o mai mare implicare a agențiilor județene pentru ocupare. Astfel, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă au devenit ocupate fie prin stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor, fie prin crearea de noi locuri de muncă. Numărul total al persoanelor beneficiare de măsuri active a crescut din 2002, anul apariției legii, cu 18 procente până în 2005.

Fig.23

persoane

județ / an	Total număr persoane participante la măsuri active legea 76 /2002			
	an 2002	an 2003	an 2004	an 2005
Bihor	8363	6956	12937	13887
Bistrița-Năsăud	11725	14096	14195	14142
Cluj	25756	28550	19135	29976
Maramureș	13928	11213	9551	10002
Sălaj	3449	3234	2787	2334
Satu-Mare	6223	13544	13716	14912
Regiunea NV	69444	77593	72321	85253

Sursa: Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă

Măsurile active au vizat încadrarea în muncă a persoanelor din grupurile cu risc mai ridicat: persoane peste 45 de ani, absolvenți ai instituțiilor de învățământ, cei angrenați în executarea lucrărilor de interes local, care sunt angajați temporar (**anexa 1**). Trendul descendent al numărului persoanelor angajate se observă în cazurile creditelor pentru încadrarea șomerilor datorită dezinteresului manifestat de angajatori, consultanței și asistenței pentru începerea

unei activități independente în rândul șomerilor și, de asemenea, în cazurile de mobilitate ale forței de muncă în cadrul aceluiași județ sau în afara sa. Informațiile prezentate mai jos plasează județul Cluj pe primul loc în regiune, la extrema cealaltă situându-se județul Bihor, puternic afectat de disponibilizările colective din economie. Anul 2005, urmat de 2003, înregistrează cele mai multe angajări în urma măsurilor active, în toate județele regiunii, datorate eforturilor susținute ale agențiilor județene pentru ocupare care aveau de îndeplinit indicatori impuși de Uniunea Europeană prin aquis-ul comunitar, după negocierea și încheierea capitolului 13 *Politici sociale și ocuparea forței de muncă*

În cazul măsurilor privind încadrarea persoanelor cu dizabilități, a persoanelor de etnie romă, proveniți din centrele de plasament, din instituțiile de detenție sau a altor persoane marginalizate social din categoria celor sub 25 ani, se observă menținerea celor încadrați la un număr relativ constant, ușor crescător în județul Cluj. Numărul persoanelor cu dizabilități angajate scade în majoritatea județelor mai ales în 2005 și pentru faptul că Uniunea Europeană, prin alinierea la aquis-ul comunitar, a impus anumite standarde firmelor care angajează persoane din această categorie (rampă de acces, birouri la înălțimi specifice, grupuri sanitare adaptate etc.), fapt care implică costuri suplimentare angajatorilor și implicit, reticența lor în angajarea persoanelor cu dizabilități. Uniunea Europeană a stabilit în Agenda Socială 2005-2010, prin politicile ei, ca fiind prioritară și cea a combaterii sărăciei și promovării incluziunii sociale. Din acest motiv, măsurile actuale trebuie intensificate pentru a menține alinierea la politicile europene.

Rata de ocupare

Rata de ocupare, la nivelul regiunii Nord-Vest, a scăzut de la 66,1% în 1997 la 56,1% în 2004, adică o pierdere de 10 procente, trendul fiind puternic descrescător începând cu anul 2002..

Fig.24

procente

	1997	2000	2001	2002	2003	2004
ROMÂNIA	63,5	63,2	62,6	58,0	57,8	57,9
REGIUNEA NV	66,1	63,2	63,8	57,8	57,2	56,1

Sursa: INS, *Statistică teritorială 2005*

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15 – 64 ani)

Fig.25

procente

	1997	2000	2001	2002	2003
ROMÂNIA	58,8	56,2	55,7	55,7	55,4
REGIUNEA NV	60,2	59,8	60,0	59,5	59,3
BIHOR	61,1	66,6	66,5	66,5	66,7
BISTRIȚA NĂSĂUD	58,7	54,4	54,7	53,2	53,9
CLUJ	62,6	58,5	58,5	61,4	61,9
MARAMUREȘ	57,0	57,4	57,3	54,8	54,0
SATU MARE	58,1	58,2	59,7	57,4	55,7
SĂLAJ	63,2	62,0	61,8	58,4	57,8

Sursa: INS, *Regiunea Nord-Vest în cifre, 2005*

Structura populației ocupate după nivelul de instruire

În ceea ce privește nivelul de instruire al populației ocupate, în Regiunea Nord-Vest cea mai mare pondere o deține populația ocupată cu nivel de instruire liceal (32,7% din total, în 2004), urmată de populația cu nivel de instruire profesional (25,6% din total, în 2004) și populația cu nivel de pregătire gimnazial (19,2% în 2004). Se remarcă totuși, comparativ cu anul 2003, scăderi ale numărului de persoane participante la ciclurile gimnazial și primar și creșteri procentuale la celelalte niveluri de educație.

Fig.26

procente

	2003				2004			
	ROMÂNIA		REGIUNEA NV		ROMÂNIA		REGIUNEA NV	
	Total	Din care femei	Total	Din care femei	Total	Din care femei	Total	Din care femei
TOTAL	100	45,2	100	45,2	100	45,6	100	45,7
Superior	10,4	4,9	10,4	4,9	12,1	5,7	11,3	5,3
Postliceal de specialitate sau tehnic de măistri	4,3	2,0	4,3	2,0	4,8	2,3	5,1	2,6
Liceal	30,5	15,6	30,5	15,6	30,6	15,8	32,7	17,2
Profesional, complementar sau de ucenici	24,7	7,3	24,7	7,3	25,3	7,7	25,6	8,0
Gimnazial	21,2	10,5	21,2	10,5	18,8	9,4	19,2	9,6
Primar sau fără școală absolvită	8,9	4,9	8,9	4,9	8,4	4,7	6,1	3,0

Sursa: INS, Anuarul Statistic al României, 2005

3.4.3. Ocuparea forței de muncă pe sectoare de activitate

Structura populației ocupate pe activități ale economiei naționale

Populația ocupată pe sectoare de activitate prezintă evolutiv două tendințe, de creștere a efectivelor în agricultură până în anul 2000 și o descreștere în industrie, construcții și servicii, tot până în același an, urmate de o tendință de creștere în toate sectoarele, mai puțin în agricultura, datorate atragerii unui număr mare de investitori și dezvoltării sectorului economic privat (în special a celui IMM) în regiune.

Fig.27

mii persoane

	ROMÂNIA						REGIUNEA NV					
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	1995	2000	2001	2002	2003	2004
Total economie	9493	8629,3	8562,5	8329,0	8305,5	9158	1234,5	1170,0	1176,9	1133,4	1131,4	1125,3
Agricultură, vânătoare și silvicultură	3265,0	3569,6	3498,0	3011,0	2883,6	2893	472,2	537,3	527,9	453,4	434,4	395,1
Pescuit și piscicultură	5,2	5,2	3,8	3,7	4,3	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Industrie	2714,2	2004,1	2016,6	2122,5	2059,4	2377	347,2	259,7	270,0	288,6	287,1	294,0
Industrie extractivă	249,9	140,3	139,7	132,8	124,9	134	38,3	17,3	16,6	15,8	14,1	12,2
Industria prelucrătoare	2293,3	1690,6	1710,9	1835,4	1797,4	2051	288,9	224,1	235,8	258,0	259,0	267,9
Energie electrică, termică, gaze, apă	171,0	173,2	166,0	154,3	137,1	192	20,0	18,3	17,6	14,8	14,0	13,9
Construcții	479,1	353,3	340,1	366,1	396,1	479	47,0	39,4	38,7	38,1	40,9	46,8
Comerț	865,0	776,1	804,0	854,3	906,0	943	95,6	93,0	105,2	113,1	120,8	124,7
Hoteluri și restaurante	123,2	92,8	78,6	95,2	104,7	148	13,2	12,1	10,6	10,4	12,6	15,2
Transporturi, depozitare și comunicații	556,1	419,3	401,9	401,2	401,7	454	62,4	49,3	48,0	50,5	50,6	52,6
Intermedieri financiare	70,7	73,7	68,3	68,6	72,5	86	9,7	9,1	7,9	8,0	8,1	9,4
Tranzacții imob. și alte servicii	324,4	271,4	282,0	315,9	354,8	232	38,7	27,0	25,1	29,3	31,5	35,6
Administrație publică	130,6	146,7	142,6	148,1	154,8	538	15,8	16,7	16,5	16,1	16,5	17,7

	ROMÂNIA						REGIUNEA NV					
	1995	2000	2001	2002	2003	2004	1995	2000	2001	2002	2003	2004
și apărare												
Învățământ	436,4	421,4	421,8	415,0	420,0	402	62,2	60,4	60,9	60,6	60,2	60,7
Sănătate și asistență socială	332,9	341,2	346,5	358,3	358,7	362	50,1	49,1	48,3	47,8	48,5	49,3
Celelalte activități ale economiei naționale	190,2	154,5	158,3	168,9	188,9	240	20,5	16,8	17,7	17,4	20,4	24,1

Sursa: INS, Regiunea Nord-Vest în cifre, 2005

Ocuparea pe sectoare și județe

Pe județele regiunii Nord-Vest, dinamica populației ocupate în principalele sectoare economice indică diferențe semnificative (Anexa 2).

În ceea ce privește populația ocupată în industrie, în 2004, se distinge ca lider județul Cluj cu 151,6 mii persoane ocupate, urmat de Bihor cu 147,3 mii persoane, tendința generală a ocupării pe sector fiind de scădere în ultimii 10 ani (1995-2004). Cele mai importante reduceri s-au înregistrat în aceeași perioadă tot în Cluj (61,2 mii persoane), urmat de Maramureș (21 mii persoane) și cele mai neînsemnate în Sălaj (5,7 mii persoane).

În construcții, pe primul loc ca populație ocupată se situează județul Cluj (19,1 mii persoane), urmat de Bihor (10,0 mii persoane), trendul general al populației ocupate în acest sector fiind de creștere semnificativă începând cu anul 2001 în toate județele regiunii.

În fine, în servicii, în anul 2004 județul Cluj numără cea mai mare populație ocupată (118,5 mii persoane), urmat de Bihor cu 87,2 mii persoane, iar județul cu cel mai mic număr de persoane ocupate și servicii este Sălajul cu 29,2 mii persoane. Pentru perioada 1995-2004 trendul este de creștere pentru județele Bihor, Bistrița Năsăud și Cluj și de reducere pentru celelalte județe, cea mai importantă scădere a populației ocupate în servicii se înregistrează în Satu Mare (5,8 mii persoane) și cea mai mică în Maramureș (2,3 mii persoane).

3.4.4. Dezechilibre pe piața muncii

Șomajul

Populația șomeră din regiunea Nord-Vest, reprezentând 10,3% din populația șomeră a României, număra 48 mii persoane în 2005. Din punct de vedere al evoluției, în perioada 2002-2005, la nivelul regiunii, populația șomeră a scăzut considerabil, cu ritmuri mai lente totuși, decât cele la nivel național.

Fig.28

persoane

Județ/an	2002	Din care femei	2003	Din care femei	2004	Din care femei	2005	Din care femei
ROMÂNIA	760.623	339.520	658.891	286.271	557.892	234.592	522.967	219.224
REGIUNEA NV	64.897	26.280	56.603	24.050	46.870	20.767	48.115	22.729
BIHOR	9.127	3.508	7.015	2.746	5.819	2.306	7.493	2.890
BISTRIȚA NĂSĂUD	12.762	5.967	9.462	4.134	7.950	4.293	5.433	4.293
CLUJ	11.106	5.180	17.021	7.685	14.441	6.817	14.402	7.009
MARAMUREȘ	13.928	4.806	11.213	4.808	9.551	3.858	9.449	4.082
SATU MARE	10.256	3.855	4.238	1.631	2.931	1.030	5.083	2.012
SĂLAJ	7.718	2.964	7.654	3.046	6.178	2.463	6.255	2.443

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Pe piața muncii din regiune se observă o tendință generală de scădere a numărului de șomeri înregistrați la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă de peste 48 mii în 2005 față de aproape 65 mii în 2002. Din acest an au fost puse în aplicare prevederile legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, care au venit să intensifice și să diversifice măsurile active desfășurate la acea dată (inclusiv cu sprijinul Bancii Mondiale) și care au determinat o scădere a populației șomere înregistrate, din regiune, cu aproape 10 mii anual. La acestea s-au adăugat și investițiile firmelor autohtone cu capital străin care au determinat o creștere a ocupării, prin afacerile dezvoltate. Începând cu anul 2005, la nivelul regiunii, numărul șomerilor înregistrați a crescut față de 2004, în județele Bihor și Satu Mare înregistrându-se diferențe notabile. Deși efectele măsurilor active s-au resimțit puternic pe piața muncii prin ocupare, fenomene precum preconcedierile sau disponibilizările colective din economie din 2004 au transformat persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă în șomeri și ulterior, în anul 2005 o parte din aceștia au devenit șomeri de lungă durată, alăturându-se celor noi înregistrați în bazele de date ale agențiilor. Astfel, se justifică traiectoria ascendentă a numărului de șomeri în anumite județe precum Bihor, Sălaj și Satu Mare și scăderea nesemnificativă a numărului lor în celelalte. De notat totuși diferența de peste 2,5 mii de șomeri în 2004 față de 2005 în județul Bistrița-Năsăud, ce au fost absorbiți de mari investitori care fie au apărut fie s-au extins în zonă.

Populația șomeră de sex masculin este încă preponderentă (fiind cu 5,6% mai mare decât cea feminină în 2005), deși în rândul femeilor se observă o scădere mai puțin accentuată de la 26,2 mii în 2002 la 23 mii în 2005 (scădere cu 12,4 procente) raportată la cea din rândul bărbaților care scade de la 38,6 mii în 2002 la 26,9 mii în 2005 (30,3 procente).

Structura numărului de șomeri pe nivele de pregătire arată de asemenea o tendință de scădere. Această scădere este mai accentuată pentru nivelele de pregătire medie și superioară, datorată și fenomenului de brain drain (migrația valorilor), în timp ce la nivelul primar, secundar și profesional se observă o tendință de creștere după anul 2004, motivată de interesul mai scăzut al angajatorilor pentru persoane cu un nivel mai scăzut al studiilor.

Fig.29

persoane

județ / an	Structura numărului de șomeri pe nivele de pregătire – primar, secundar și profesional			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	7289	5708	4534	6201
Bistrița-Năsăud	10559	7453	6540	4307
Cluj	5189	8827	6200	8493
Maramureș	8581	7381	6872	7329
Sălaj	5867	5691	4062	4700
Satu-Mare	5185	3004	2349	4255
Regiunea NV	44672	40067	32561	37290

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Fig.30

persoane

județ / an	Structura numărului de șomeri pe nivele de pregătire – liceu, postliceal			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	1574	1009	857	929
Bistrița-Năsăud	1924	1870	1201	976
Cluj	5018	7085	6987	5158
Maramureș	5011	3195	1961	1756
Sălaj	1638	1681	1681	1349
Satu-Mare	925	1062	179	711
Regiunea NV	18092	17905	14870	12884

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Fig.31

persoane

judet / an	Structura numărului de șomeri pe nivele de pregătire – universitar, postuniversitar			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	264	298	428	363
Bistrița-Năsăud	279	139	209	150
Cluj	887	1090	1236	739
Maramureș	336	637	718	364
Sălaj	213	282	435	206
Satu-Mare	112	172	103	117
Regiunea NV	4093	4621	5133	3944

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Pentru categoriile cele mai expuse riscului de pierdere a locului de muncă tendințele sunt asemănătoare: în unele județe se observă o tendință de scădere a numărului de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, atât la șomerii cu vârsta peste 45 de ani cât și la cei sub 25 ani. Acest lucru se datorează măsurilor active cuprinse în Legea 76/2002 care prevăd acordarea de subvenții angajatorilor care încadrează în muncă persoane din această categorie. În anul 2005, față de 2004 în județele Bihor, Cluj, Sălaj și Satu Mare se înregistrează totuși o creștere a numărului de șomeri cu vârsta sub 25 de ani și, deși acest aspect reprezintă, aparent, un punct negativ, putem spune că fenomenul se datorează și Agențiilor Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă care au întreprins campanii puternice în licee și facultăți, la anii terminali, pentru a-i determina pe viitorii absolvenți să se înregistreze ca persoane în căutarea unui loc de muncă, cu scopul de a-i consilia în alegerea carierei.

Fig.32

persoane

judet / an	Numărul șomerilor înregistrați cu vârsta de peste 45 ani			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	1039	1262	1600	2137
Bistrița-Năsăud	2237	1673	2865	2339
Cluj	3298	5253	4117	4985
Maramureș	3607	2904	2486	2375
Sălaj	1764	1799	1557	1593
Satu-Mare	1046	868	616	1302
Regiunea NV	12991	13759	13241	14731

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Fig.33

persoane

judet / an	Numărul șomerilor înregistrați cu vârsta sub 25 ani			
	an 2002	an 2003	an 2004	an 2005
Bihor	685	512	1487	1541
Bistrița-Năsăud	1756	822	1523	969
Cluj	-	-	-	-
Maramureș	3338	3696	2503	1852
Sălaj	1863	2499	1570	1346
Satu-Mare	1661	916	620	825
Regiunea NV	9303	8445	7703	6533

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Un alt grup căruia îi trebuie acordată o atenție specială este cel al **șomerilor de lungă durată**, care manifestă o creștere semnificativă în toate județele regiunii, și care este format în general din persoane disponibilizate, o categorie care are neapărată nevoie de consiliere profesională pentru a se putea reintegra pe piața muncii. În 2005, șomerii de lungă durată din regiune

reprezentau 16,7% din totalul șomerilor înregistrați, cu 8 procente mai mult decât în anul 2002.

Fig.34

persoane

judet / an	Numărul șomerilor de lunga durată înregistrați			
	an 2002	an 2003	an 2004	an 2005
Bihor	721	467	207	2137
Bistrița-Năsăud	0	0	617	930
Cluj	-	-	-	-
Maramureș	2270	1955	1640	2625
Sălaj	1781	2130	1379	1521
Satu-Mare	469	41	165	850
Regiunea NV	5241	4593	4008	8063

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

O tendință de creștere accentuată se observă la numărul **persoanelor de etnie romă înregistrate** în căutarea unui loc de muncă, datorată eforturilor instituțiilor statului de a le elibera acte de identificare, a căror lipsă reprezenta o piedică frecventă în elaborarea dosarelor de înregistrare a persoanelor. Mai mult, "Caravana romilor", campanie lansată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în anul 2005, prin care experți de etnie romă au mers în comunități și au identificat persoanele ce erau ulterior înregistrate în evidențele agențiilor județene, a dus la creșterea numărului șomerilor de etnie romă, dar și la o completare a bazei de date cu informații despre pregătirea lor profesională, vârsta, statutul familial, elemente necesare pentru încadrarea în diferite măsuri active.

Fig.35

persoane

judet /an	Numărul șomerilor de etnie romă înregistrați			
	an 2002	an 2003	an 2004	an 2005
Bihor	2025	6004	5279	5732
Bistrița-Năsăud	29	31	118	218
Cluj	37	356	418	535
Maramureș	57	627	815	1005
Sălaj	330	334	265	417
Satu-Mare	667	531	1323	1044
Regiunea NV	3145	7883	8218	8951

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Rata șomajului

Rata șomajului din regiunea Nord-Vest, situată pe un trend de creștere între anii 1999-2001, pare să își fi stabilizat tendința începând cu acest din urmă an.

Declinul economiei datorat restructurărilor masive din industrie, care s-a simțit mai pregnant la orașe, a determinat persoanele rămase fără locuri de muncă să „migreze” înspre mediul rural, acolo unde pământul poate să asigure în mai mare măsură roadele pentru traiul de zi cu zi al unei familii. În aceeași perioadă se înregistrează și o dezvoltare a sectorului tranzacțiilor imobiliare, din cauza părăsirii locuințelor de la oraș, în căutarea altora în mediul rural. Astfel se explică ușoara scădere pe care o înregistrează rata șomajului în anul 2001. Din acest moment asistăm la o reducere anuală a ratei șomajului, începând cu 2002, datorată măsurilor active instituite prin aplicarea Legii 76/2002, privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

Fig.36

procente

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ROMÂNIA	11,8	10,5	8,8	8,4	7,4	6,3	5,9
REGIUNEA NV	10,0	8,5	6,8	6,8	5,4	4,3	4,3
BIHOR	6,0	4,6	3,1	3,2	2,5	2,1	2,7
BISTRIȚA NĂSĂUD	14,1	12,7	11,2	10,0	7,5	6,3	4,4
CLUJ	12,1	11,3	9,4	10,0	7,6	5,0	4,5
MARAMUREȘ	9,9	9,2	6,9	6,5	5,4	4,6	4,5
SATU MARE	6,3	4,5	3,1	4,0	2,8	2,0	3,5
SĂLAJ	13,1	10,0	9,0	7,3	7,3	5,9	6,2

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Rata șomajului în rândul tinerilor sub 25 de ani a scăzut începând cu anul 2002, când au început să fie aplicate măsurile active pentru combaterea șomajului, care prevăd ca măsură activă distinctă atât subvenționarea locurilor de muncă pentru absolvenții de învățământ, cât și subvenționarea locurilor de muncă pentru persoanele în vârstă de peste 45 de ani și unicii întreținători de familie. Aceste măsuri, ca și celelalte aplicate prin Legea 76/2002, privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, au ca efect reducerea ratei șomajului.

Fig.37

persoane

	Numărul șomerilor tineri sub 25 de ani			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	685	512	1487	1541
Bistrița-Năsăud	1756	822	1523	969
Cluj	2299	6971	4147	5578
Maramureș	3338	3696	2503	1852
Satu-Mare	1661	916	620	825
Sălaj	1863	2499	1570	1346
Regiunea NV	11602	15416	11850	12111

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Șomajul pe termen lung

Șomajul pe termen lung este un fenomen care s-a intensificat și a devenit îngrijorător o dată cu declanșarea restructurărilor din economie dar și a măsurilor pasive oferite de sistem. Fiind un grup țintă important în analizele naționale ale ANOFM, aceștia sunt monitorizați lunar, tendința fiind aceea de a-i cuprinde în măsurile active de combatere a șomajului într-o cât mai mare măsură.

Fig.38

persoane

	Numărul șomerilor de lungă durată înregistrați			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	721	467	207	2137
Bistrița-Năsăud	0	0	617	930
Cluj	10	12460	2652	4828
Maramureș	2270	1955	1640	0
Satu-Mare	469	41	165	850
Sălaj	1781	2130	1379	1521
Regiunea NV	5251	17053	6660	10266

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

3.4.5. Formarea profesională în rândul adulților

Urmărind evoluțiile persoanelor ce au urmat cursuri de formare profesională în perioada 2002-2005 se observă o reducere accentuată a cursanților pe domeniile legate de industrie (de aproximativ trei ori), compensată de un interes sporit pentru domeniul comerțului și alimentației publice (creștere de aproximativ doua ori) și creșteri mai puțin accentuate în domeniul construcțiilor, serviciilor, agriculturii și IT-ului, cu aproximativ 20%.

Fig.39

persoane

Domenii / an	Total număr participanți la cursuri de formare profesională pe domenii de activitate			
	2002	2003	2004	2005
Agricultura	240	325	105	336
Comerț - Alimentație publică	790	852	939	1721
Construcții	875	690	654	912
Industrie	1760	1394	441	557
IT - calculatoare	817	927	966	1114
Servicii	740	1511	811	1061
Total	5222	5699	3916	5701

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Categoriile de cursuri și numărul de furnizori s-au redus ca urmare a necesității autorizării programelor de către Comisiile Județene ale Consiliului Național al Formării Profesionale a Adulților – CNFPA, începând cu anul 2004. Aceasta a condus la o ofertă mai redusă a numărului de programe dar la o creștere a calității actului educativ, o selecție a domeniilor de calificare corelată cu cererile de pe piața muncii de către instituțiile care le desfășoară și un randament mai bun la absolvire privind încadrarea absolvenților. Un alt aspect interesant ține de numărul de persoane ocupate după absolvirea cursurilor de formare profesională, unde numărul femeilor crește semnificativ, pe când cel al bărbaților se menține relativ constant. Acest lucru își găsește explicația în faptul că se dezvoltă multe cursuri în comerț și servicii unde cursanții sunt preponderant femei.

Fig 40

persoane

județ / an	Total număr participanți la cursuri de formare profesională – femei			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	388	175	176	145
Bistrița-Năsăud	34	64	55	282
Cluj	166	169	100	443
Maramureș	224	239	237	351
Sălaj	45	54	33	66
Satu-Mare	24	81	90	110
Total	881	782	691	1397

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Fig. 41

județ / an	Total număr participanți la cursuri de formare profesională – bărbați			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	272	158	238	233
Bistrița-Năsăud	180	247	244	198
Cluj	386	392	269	190
Maramureș	242	203	195	257
Sălaj	107	78	91	82
Satu-Mare	136	150	287	411
Total	1323	1228	1324	1371

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Ca și grupe de vârstă, se observă o creștere a numărului persoanelor participante la cursurile de formare profesională din grupele de vârstă sub 25 ani și peste 45 ani îndeosebi la ultima grupă, unde creșterea este de aproximativ 4,5 ori.

Fig. 42

persoane

județ / an	Total număr absolvenți ai cursurilor de formare profesională – tineri sub 25 ani			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	145	106	124	114
Bistrița-Năsăud	64	57	42	73
Cluj	-	-	-	-
Maramureș	163	204	161	208
Sălaj	32	35	47	35
Satu-Mare	9	33	30	64
Total	413	435	404	494

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Fig.43

persoane

județ / an	Total număr absolvenți ai cursurilor de formare profesională – persoane peste 45 ani			
	2002	2003	2004	2005
Bihor	12	7	18	30
Bistrița-Năsăud	0	0	87	79
Cluj	-	-	-	-
Maramureș	-	-	-	-
Sălaj	2	2	7	14
Satu-Mare	26	33	52	71
Total	40	42	164	194

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Trebuie menționat că în formarea profesională a adulților din regiune un rol important îl are **Centrul Regional de Formare Profesională a Adulților**, care funcționează în subordinea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și care primește, în urma parteneriatului cu cele șase agenții județene din regiune, prin încredințare directă, cursuri de formare pentru șomeri, la care se adaugă cursuri cu plată pentru celelalte categorii de persoane. În perioada 2003 – 2005 au fost pregătiți, la nivel de regiune, 1768 persoane din care 1302 au fost șomeri, aceștia reprezentând peste 73% din totalul cursanților. Județul Cluj a avut cuprinși la cursuri cel mai mare număr de șomeri din regiune, 1030 persoane în meserii precum operator introducere, prelucrare și validare date (203 persoane), lucrător în comerț (101 persoane), bucătar (99 persoane), coafor (87 persoane), manichiură-pedichiură (70 persoane), patiser (70 persoane) etc., urmat la mare distanță de județul Bihor, unde cei 101 șomeri au fost calificați în confecționer articole din piele (56 persoane), zidar (24 persoane) și dulgher-tâmplar-parchetar (14 persoane). Important de menționat este procentul reprezentat de numărul femeilor șomere, aproape 70% din totalul șomerilor pregătiți, fapt care se datorează consilierii profesionale și cursurilor desfășurate în meserii accesibile lor.

Fig.44

persoane

	2003 - 2005			
	Total cursanți	Din care femei	Șomeri din total cursanți	Din care femei
Bihor	101	41	101	41
Bistrița-Năsăud	104	81	61	48
Cluj	1414	993	1030	725
Maramureș	25	25	25	25
Sălaj	92	75	71	57
Satu-Mare	32	13	14	13
Total	1768	1228	1302	909

Sursa: Centrul Regional de Formare Profesională a Adulților

3.4.6. Alte dezechilibre de pe piața muncii

Disponibilizări

Restructurările din economie care au afectat România începând cu anul 1997 și-au lăsat puternic amprenta pe piața muncii, destabilizând dezvoltarea economică și creând dezechilibre între cerere și ofertă. Programe precum RICOP, cele ale Băncii Mondiale sau măsurile pasive instituite de Agențiile de ocupare, au venit să atenueze șocul disponibilizărilor, susținând într-o manieră sau alta populația implicată în acest proces. Mai mult, privatizările treptate ale firmelor mari au determinat și ele restructurări de personal de-a lungul anilor, transformând acest fenomen într-unul amenințător pentru piața muncii. În Regiunea NV, cel mai mare număr de persoane disponibilizate s-a înregistrat în domeniul precum transportul feroviar, industria minieră, industria extractivă, industria construcțiilor metalice, industria metalelor neferoase și industria lemnului. Interesant de urmărit este domeniul construcțiilor care înregistrează șomaj accentuat pe perioada iernii, datorat condițiilor, după care, personalul este din nou solicitat în vederea angajării. Județul cu cel mai mare număr de disponibilizați este Maramureș care a disponibilizat în perioada 1999 – 2005 peste 26 mii de persoane, aproximativ 50% din totalul persoanelor disponibilizate din regiune, urmat de Bihor cu 9,5 mii de persoane. Industria în care au avut loc cele mai multe restructurări în regiune este cea minieră.

Fig.45

persoane

	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme	Nr. pers	Nr. firme
Bihor	-	-	-	-	-	-	1850	66	2480	57	2865	61	2331	66
Bistrița Năsăud	-	-	-	-	-	-	310	4	780	11	821	14	1932	24
Cluj	2309	43	-	-	-	-	-	-	2834	5	-	-	-	-
Maramureș	-	-	-	-	663	1	5945		5096		4286		4179	
Satu Mare	539	18	1229	17	22		221	7	205	4	718	21	1984	32
Sălaj	-	-	-	-	-	-	361		773		1445		569	
Total	2848		1229		665	3	8687		12168		10135		10995	

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Situația în mediul rural

Campania în mediul rural, lansată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în al patrulea trimestru al anului 2005 și continuată în 2006, a apărut ca o consecință a nevoii de creștere a gradului de ocupare, acordarea de servicii de formare profesională, de mediere și de consiliere profesională. Scopul acestor deplasări în mediul rural presupune identificarea la nivel local a locurilor de muncă vacante, înscrierea în bazele de date ale agențiilor a persoanelor fără loc de muncă, precum și cuprinderea acestora în măsuri active de stimulare a ocupării și derularea de programe de dezvoltare socio-economică locală în parteneriat cu factorii locali. Regiunea Nord-Vest are încă o populație rurală care nu este de neglijat, de aceea rezultatele campaniei sunt notabile și efectele ei se resimt pe piața muncii, prin inserția unui număr cât mai mare de persoane din mediul rural. Astfel, se înregistrează ca lider județul Cluj, cu peste 1,57 mii de persoane ocupate în fiecare trimestru, urmat la mică distanță de Bistrița Năsăud.

Fig.46

Județ / an	2005 ultimul trimestru		2006 primul trimestru	
	Locuri de muncă vacante identificate	Locuri de muncă ocupate	Locuri de muncă vacante identificate	Locuri de muncă ocupate
Bihor	125	217	54	38
Bistrița Năsăud	-	-	1681	1502
Cluj	552	1576	1028	1579
Maramureș	301	192	-	-
Satu Mare	91	23	21	6
Sălaj	-	256	-	-
Total	1069	2264	2784	3125

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Locuri de muncă vacante (LMV) de pe piața muncii

Pentru o analiză completă a pieței muncii din regiune, este interesant de urmărit și indicatorul locurilor de muncă vacante. Nivelul de dezvoltare economică a regiunii este dat și de numărul de firme care se dezvoltă, de cel al investitorilor care sunt atrași și implicit, de numărul locurilor de muncă care se creează. Față de județe cum ar fi Bihor, Satu Mare și Sălaj, în care locurile de muncă vacante au avut o evoluție descrescătoare, județele Bistrița Năsăud și Cluj au înregistrat tendințe crescătoare în perioada de analiză 2002 – 2005, iar județul Maramureș s-a menținut pe o poziție constantă în ceea ce privește locurile de muncă vacante. Per ansamblul regiunii se poate vorbi de o stabilizare a pieței muncii.

Fig.47

persoane

	2002		2003		2004		2005	
	LMV	LMO	LMV	LMO	LMV	LMO	LMV	LMO
Bihor	32139	32126	26587	25973	14845	14825	9137	8852
Bistrița Năsăud	12330	11958	14722	14407	14654	14434	15210	15127
Cluj	1961	1595	38666	28235	47412	45102	29093	12948
Maramureș	8129	7049	7858	6555	8458	6736	8232	6711
Satu Mare	13506	13203	12623	12584	12000	10824	11658	9651
Sălaj	10502	9238	10277	9056	5812	4528	5212	4162
Total	78567	75169	110733	96810	103181	96449	78542	57451

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Locurile de muncă ocupate (LMO) arată atât capacitatea de absorbție a forței de muncă (diferența dintre locurile de muncă vacante și cele ocupate fiind foarte mică), cât și o mai mare deschidere și adaptare la economia în schimbare.

Meseriile cele mai solicitate pe piața muncii au fost date de profilul firmelor angajatoare. Dacă în 2002, la nivelul regiunii cei mai solicitați erau muncitorii necalificați în agricultură, începând cu anul 2004 cei mai solicitați sunt cei în construcții sau la întreținerea de drumuri și șosele. Acest fapt susține afirmația anterioară, că sectorul construcțiilor ia amploare și este în continuă dezvoltare în toată regiunea. Evident, se observă specificul fiecărui județ prin numărul mare de locuri de muncă vacante anunțate, cum ar fi confecționar îmbrăcăminte în județele Satu Mare, Sălaj și Maramureș sau tâmplar în Bihor, Maramureș, Cluj. Începând cu anii 2004, 2005 s-au înregistrat mai multe solicitări de agenți comerciali, care se regăsesc în majoritatea județelor regiunii, alături de alte meserii care au legătură cu sectorul servicii (în plină ascensiune la nivelul regiunii).

Bursele locurilor de muncă

Bursa locurilor de muncă reprezintă măsura activă de mediere care vine în întâmpinarea activităților agenților de ocupare, cu scopul satisfacerii rapide a cererii și ofertei forței de muncă. Ele se organizează pentru grupurile vulnerabile, care au nevoie de sprijin în integrarea sau reintegrarea pe piața muncii. Primele burse de locuri de muncă au fost generale și au avut loc în județul Satu Mare (1999 și 2000). Începând cu anul 2001, bursele devin specifice (bursa

generală, bursa absolvenților, bursa studenților). Pentru că au avut rezultate notabile, Bursele locurilor de munca s-au diversificat (vezi cele opt tipuri de burse în anexa 3), ajungându-se la 45 de burse organizate în 2004 în toată regiunea, față de 2 burse în 1999.

Programele Bancii Mondiale

Apărute pentru prima dată în România după 1990, măsurile active regăsite în programele Băncii Mondiale și implementate în regiune, începând cu anul 1995, au reprezentat baza Legii 76/2002 prin care se instituie primele măsuri active finanțate în totalitate de la bugetul de stat. Astfel, măsuri precum consiliere, mediere, calificare, mobilitate, consultanță pentru inițierea de afaceri, au stat la baza proiectelor finanțate prin Banca Mondială (anexa 4) și, chiar dacă numărul beneficiarilor este mai mic decât cel al măsurilor active finanțate prin Legea 76/2002, efectul lor pe piața muncii este unul simțitor. Trebuie avut în vedere faptul că la momentul respectiv erau considerați șomeri numai cei care primeau indemnizație, de aceea persoanele disponibilizate sau cele care nu puteau beneficia de indemnizație trebuiau susținute de stat, care a atras aceste fonduri externe și pentru asemenea categorii.

3.4.7. Concluzii privind piața muncii din Regiunea de Nord - Vest

În contextul evoluțiilor social-economice, piața muncii se modifică extrem de rapid și are nevoie de personal calificat în cât mai multe domenii, în special în cele care sunt mai adaptabile nevoilor de dezvoltare durabilă în condițiile integrării europene. Piața muncii din România se dorește a fi o piață competitivă, la nivelul țărilor din Uniunea Europeană, într-o economie bazată pe cunoaștere. Pentru aceasta, se urmărește atât satisfacerea cerințelor angajatorilor din punct de vedere al competențelor salariaților, cât și satisfacerea nevoilor angajaților de către organizația din care fac parte. În acest sens, individul trebuie pregătit pentru activitatea de învățare pe tot parcursul vieții pentru a-și actualiza permanent competențele și pentru a face față exigențelor pieței.

Un rol important în aceste realități îl au toți factorii implicați pe piața muncii. Raportul cerere-ofertă pe domenii de activitate este negativ, conform prognozelor efectuate de Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, urmând o tendință de scădere din anul 2005 către anul 2013. Măsurile de stimulare pentru angajatori, conform legii 76 /2002, se dovedesc a fi insuficiente, acest lucru obligând la gasirea unor alternative regionale de ocupare pentru reducerea dezechilibrelor pe aceasta piață.

Regiunea Nord-Vest, în ansamblul ei, se caracterizează printr-o evoluție ascendentă a dezvoltării economice care atrage după sine și îmbunătățirea vieții sociale dar nu trebuie neglijate o serie de aspecte ce pot influența de o manieră pozitivă sau negativă această evoluție. Restructurările din economie care au afectat România începând cu anul 1997 și-au lăsat puternic amprenta pe piața muncii, destabilizând dezvoltarea economică și creând dezechilibre imense între cerere și ofertă în regiune. Astfel, populația regiunii s-a aflat într-un declin lent în ultimii ani, raportată la cea națională, care în 2004 a înregistrat o ușoară creștere, la fel și populația activă și cea ocupată a regiunii, care s-au situat pe un trend descrescător, asemenea celei naționale, dar cu ritmuri mai lente. Pe medii rezidențiale, populația ocupată are o traiectorie oscilantă, cu descreșteri până în 2002 și cu creșteri modeste începând cu anul 2003 la cea din mediul urban, în detrimentul celei din mediul rural, care se află într-o continuă scădere. Mai mult, continua dezvoltare a domeniului construcțiilor și al serviciilor în regiune va duce la crearea de noi locuri de muncă pentru ambele sexe, preponderent în mediul urban dar și în mediul rural. Populația ocupată pe sectoare de activitate prezintă evolutiv două tendințe, de creștere a efectivelor în agricultură până în anul 2000 și o descreștere în industrie, construcții și servicii, tot până în același an, urmate de o tendință de creștere în toate sectoarele, mai puțin în agricultură.

Apariția legii 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă a completat și a susținut un sistem flexibil de măsuri active pe piața muncii care a venit și continuă să vină în întâmpinarea dezvoltării unei economii bazată pe cunoaștere.

Măsurile active au vizat încadrarea în muncă a persoanelor din grupurile cu risc mai ridicat: persoane peste 45 de ani, absolvenți ai instituțiilor de învățământ, cei angrenați în executarea lucrărilor de interes local, care sunt angajați temporar, la care se adaugă măsuri pentru facilitarea angajării grupurilor dezavantajate și cu dizabilități.

Declinul economiei datorat restructurărilor masive din industrie, care s-a simțit mai pregnant la orașe, înaintea anului 2001, a determinat persoanele rămase fără locuri de muncă să „migreză” înspre mediul rural, acolo unde pot fi asigurate mai ușor mijloacele de subzistență pentru o familie. În aceeași perioadă, se înregistrează o dezvoltare a sectorului tranzacțiilor imobiliare, din cauza părăsirii locuințelor de la oraș. Astfel se explică ușoara scădere pe care o înregistrează rata șomajului în anul 2001, precum și oscilațiile populației între cele două medii rezidențiale. Din acel moment, asistăm la o reducere anuală a ratei șomajului, începând cu 2002, datorată măsurilor active instituite prin aplicarea Legii 76/2002, privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă. În general, este de scădere a numărului de șomeri înregistrați la agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, cu o populație șomeră masculină încă preponderentă și cu o tendință de scădere a numărului de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, atât la șomerii cu vârsta peste 45 de ani cât și la cei sub 25 ani. Acest lucru se datorează măsurilor active cuprinse în Legea 76/2002, care prevăd acordarea de subvenții angajatorilor ce încadrează persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, în pofida procesului de restructurare economică prin care încă trece regiunea Nord-Vest și care generează efecte profunde nu numai în zona producției, ci și în viața socială. Unul dintre aceste efecte este situația socio-profesională a unui număr însemnat de persoane care trebuie să se reorienteze pentru a dobândi noi competențe și abilități într-un anumit domeniu de activitate.

O tendință de creștere accentuată se observă la numărul persoanelor de etnie romă înregistrate ca fiind în căutarea unui loc de muncă. Prin programul intitulat generic „caravanele romilor” aceștia beneficiază de sprijin și consiliere pentru integrarea pe piața muncii și implicit în viața socială.

Campania în mediul rural lansată de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (trim.IV 2005 și în 2006) presupune identificarea locurilor de muncă vacante din mediul rural, înscrierea în bazele de date ale agențiilor a persoanelor fără loc de muncă, precum și cuprinderea acestora în măsuri active de stimulare a ocupării. În același timp, în cursul campaniilor sunt promovate programele de dezvoltare socio-economică locală în parteneriat cu factorii locali. Regiunea de Nord-Vest are încă o populație rurală semnificativă și, de aceea, rezultatele campaniei trebuie să se finalizeze prin inserția unui număr cât mai mare de persoane din mediul rural.

În perspectivă, gradul de ocupare (cât mai ridicat) și reducerea numărului de persoane asistate, depind de interesul general al comunităților din regiunea de Nord-Vest. Participarea tuturor instituțiilor și factorilor implicați, în dezvoltarea socio-economică și a resurselor umane din regiune, are la bază conștientizarea tuturor operatorilor privind posibilitățile de realizare a unor parteneriate viabile de tip public – privat, interne sau internaționale și diseminarea exemplelor de buna practică.

CAPITOLUL IV

ANALIZA SWOT

PIATA FORTEI DE MUNCA	
Puncte tari	Fundamentare
1. Rata ridicata de includere a femeilor pe piața muncii (peste media națională)	Rata de activitate a femeilor in 2003: Nord-Vest: 48,1% România: 47,6%.
2. Diversificarea economiei regionale (dezvoltarea ramurilor economice productive)	Creșterea ocupării in domeniile economice productive
3. Creșterea productivității muncii	Productivitatea estimata ca raport intre PIB / număr persoane angajate a crescut in NV de la 31.5 in 1998 la 154.7 in 2002
4. Tradiție in industria textila	Branduri locale: Cluj (Jolidon, Tricotaje Someșul, Flacăra), Oradea (Oradinum), Satu Mare (Mondiala – Steilmann), Zalau (Silvania), Jibou (Confectii Jibou), Baia Mare (Confstar, Megamode)
5. Distribuție echilibrată a forței de munca în principalele activități ale economiei naționale	Nord-Vest, 2003, populație ocupata: 38,4% - agricultura 25,4% - industrie 32,6% - servicii 3,6% - construcții
6. Costurile forței de muncă relativ reduse	Venit minim net / luna / persoana in 2003: Nord-Vest: 2,923,000 lei România: 2,839,000 lei
7. Rata redusa a șomajului, constant sub media națională in perioada 1995-2003	Rata șomajului, 2003, după INS: Nord-Vest: 5,4%, România: 7,4%
8. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă peste media națională	Rata de ocupare 2003 România: 55,4 Regiunea NV: 59,3
9. Reducerea ratei șomajului	De la 10% in 1999 - la 4,3% in 2005
10. Scăderea numărului șomerilor cu vârste sub 25 de ani	De la 9303 (2002) la 6533 (2005)
11. Creșterea numărului populației ocupate prin măsuri active	69444 (2002) – 85253 (2005)
12. Creșterea raportului dintre populația urbană și cea rurală în detrimentul celei din urmă	
13. Important pol universitar	

Puncte slabe	Fundamentare
1. Scăderea ratei de ocupare a populației active	1997 – 66,1% 2004 – 56,1 %
2. Rata ridicată a șomajului	Rata a crescut de la 11602 la 12 111 între 2003-2005
3. Acces redus la piața muncii în mediul rural	În perioada 2005-2006 – 5379 locuri de muncă

	ocupate
4. Tendința accentuată de îmbătrânire	S-a observat scăderea ponderii grupei de vârstă 0-14 ani de la 22,8 % în 1992 la 17,9% în 2002 și creșterea ponderii grupei de vârstă peste 60 ani de la 16,1 % în 1992 la 18,2% în 2002
5. Pondere crescută a populației în mediul rural	49% din populația regiunii trăiește în mediul rural
6. Nivel ridicat al ocupării în ramurile economice cu productivitate redusă	Nord-Vest, 2003 – 38,4 populație ocupată în agricultură și în creșterea animalelor
7. Nivel de calificare scăzut	Creșterea ponderii job-urilor care nu necesită calificare sau nivel scăzut (ex. industria ușoară, construcții)
8. Rata scăzută de activitate a femeilor față de bărbați	Rata de activitate în 2005: 54,3% bărbați față de 45,7% femei.
9. Insuficiente organizații de formare profesională acreditate, cu excepția județului Cluj	Reducerea numărului de furnizori ca urmare a necesității autorizării programelor.
10. Numărul mare de persoane disponibilizate	2848 (1999) și 10995 (2005)
11. Creșterea numărului șomerilor de lungă durată	de la 5251 (reprezentând 8% din totalul șomerilor înregistrați în 2002) – la 10266 (reprezentând 16% din totalul șomerilor înregistrați în 2005).
12. Creșterea numărului șomerilor cu vârsta peste 45 de ani	12991 în 2002 14731 în 2005
13. Proporție redusă a forței de muncă bine instruite	Cea mai mare pondere o deține populația ocupată cu nivel de instruire liceal reprezentând 32,7% din totalul populației ocupate în 2004 în comparație cu populația cu nivel de instruire superior cu o rată de 11,3% din totalul populației ocupate.
14. Migrațiune internă redusă	
15. Rata scăzută de participare a adulților la educație și instruire (populația de 24-65 ani)	Rata de participare: România – 1,1% Uniunea Europeană – 8,4%
16. Insuficiente locuri de muncă atractive (mai ales pentru cei cu studii superioare sau post-universitare)	
17. Lipsa unor studii periodice și previzionale privind cererea de pe piața muncii	
18. Capacitate redusă a pieței muncii de adaptare la schimbare	
19. Salariile relativ mici	Venit minim net / luna / persoana în 2003: Nord-Vest: 2,923,000 lei

Oportunități	Amenințări
1. Dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere – cerere de forță de muncă înalt calificată, familiarizarea cu noile tehnologii	1. Migrația externă ridicată, în special a forței de muncă înalt calificate
1. Dezvoltarea sectoarelor de turism, transporturi și servicii	2. Nivel ridicat de ocupare în economia informală
2. Investiții în sectorul industrial terțiar	3. Distribuția teritorială inegală a forței de muncă calificate
3. Dezvoltarea firmelor de textile din sistemul lohn prin produse și mărci proprii	4. Mobilitatea redusă a forței de muncă între medii rezidențiale
4. Creșterea cererii pe piața muncii pentru	5. Lipsa spiritului antreprenorial, inovativ

absolvenți cu nivelul de calificare II și III	
5. Existența resurselor pentru dezvoltarea programelor de formare continuă a adulților (calificare, recalificare și reconversie profesională)	6. Programe de formare insuficiente pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale și de management
6. Creșterea competitivității economiei regionale	7. Viziuni diferite ale instituțiilor (AJOFM, ITS, ISJ) cu privire la clasificarea ocupațiilor
	8. Lipsa de încredere a oamenilor și a agenților economici în instituțiile publice
	9. Miopie la nivel județean, nu se ține cont de evoluția pieței muncii din celelalte județe
	10. Necorelare între oferta de formare profesională și cererea de pe piața muncii

CAPITOLUL V

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU OCUPAREA FORTEI DE MUNCĂ PRAO NV 2006 - 2008

Obiectiv general

Creșterea investițiilor în capitalul uman al Regiunii NV, pentru asigurarea unei forțe de muncă bine instruite, cu un nivel de calificare ridicat, competitivă și dinamică, bine adaptată la o piață a muncii flexibilă și incluzivă, susținută de parteneriate eficiente.

Priorități

1. CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII FORȚEI DE MUNCĂ DIN REGIUNE (LD 24)

Acțiuni:

1. Înființarea a 100 de asociații profesionale generatoare de venit, în mediul rural din regiune
2. Creșterea ocupării în turism și servicii cu 50% față de cele 15,2 mii persoane ocupate în 2004
3. Ocuparea a 3000 de locuri de muncă vacante cu specialiști IT, în vederea acoperirii cererii de pe piață
4. Creșterea cu minimum 50% a numărului de firme care obțin standardul de calitate ISO în 2004
5. Creșterea numărului de beneficiari de programe de formare în management și consultanță în afaceri cu 100%
6. Creșterea numărului de centre de cercetare – dezvoltare cu 50%, adaptate nevoilor actuale ale economiei regiunii
7. Reducerea migrației tinerilor

2. PROMOVAREA ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII, PENTRU O MAI BUNĂ ADAPTARE LA PIAȚA MUNCII (LD 17, 23)

Acțiuni:

1. Creșterea numărului de beneficiari de cursuri de calificare/recalificare cu 150% față de cei din 2005
2. Creșterea numărului de beneficiari de cursuri de perfecționare (dezvoltare de abilități) cu 100% față de cei din 2005
3. Creșterea numărului de beneficiari de cursuri de specializare cu 50% față de cei din 2005
4. Creșterea numărului de beneficiari de servicii de consiliere și orientare profesională cu 50% față de cei înregistrați în 2005
5. Acreditarea unui număr de minimum 30 de centre care să ofere servicii de consiliere și orientare profesională în fiecare unitate teritorială de planificare din regiune

3. CREȘTEREA NIVELULUI DE OCUPARE ÎN REGIUNEA NORD-VEST (LD 17, 19)

Acțiuni:

1. Ocuparea a 7000 de persoane din mediul rural din regiune
2. Ocuparea a 2500 de tineri cu vârsta sub 25 de ani
3. Reducerea numărului de șomeri de lungă durată cu 2500 persoane

4. Scăderea nivelului de ocupare în economia informală
5. Ocuparea a 1000 de persoane cu vârsta peste 50 de ani
6. Promovarea unor politici active de marketing regional din partea autorităților publice pentru crearea de locuri de muncă diversificate și atractive

4. DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR LA NIVEL COMUNITAR (LD 22)

Acțiuni:

1. Creșterea ponderii curriculumului de dezvoltare locală (CDL) în curriculumul național cu minimum 20% față de ponderea din 2005
2. Formarea a 20 de parteneriate funcționale între toate universitățile din regiune, agenți economici și alte organizații partenoriale, pentru adaptarea curriculumului universitar la cerințele pieței muncii
3. Crearea a 40 de parteneriate în vederea accesării Fondului Social European

5. PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN ȘI A INCLUZIUNII SOCIALE (LC 18)

Acțiuni:

1. Creșterea ratei de ocupare a femeilor din regiune cu minimum 5%, față de cele 510 mii ocupate în 2004
2. Concilierea vieții profesionale cu viața de familie
3. Ocuparea a 4000 de persoane care se confruntă cu risc de marginalizare socială, din care 2000 de persoane de etnie romă și 250 persoane cu dizabilități

5. ASISTENTA TEHNICA

Acțiuni:

1. Asigurarea pre-finantării pentru contractarea Asistentei tehnice în vederea elaborării proiectelor de finanțare care vizează ocuparea forței de muncă în Regiune, pentru creșterea capacității de absorbție a Fondului Social European
2. Asigurarea serviciilor de Asistență tehnică, în vederea monitorizării îndeplinirii acțiunilor prevăzute de Planul Regional de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă în Regiunea Nord-Vest (inclusiv evaluare ex-post)
3. Promovarea PRAO prin comunicare, campanii de informare, elaborarea și distribuirea materialelor promoționale, educaționale, broșuri, conferințe, forumuri etc. adresate potențialilor beneficiari și partenerilor sociali pentru inițierea și elabarea de proiecte eligibile pe Fondul Social European.

CAPITOLUL VI

ANEXE

1. Tabele, grafice

2. Portofoliu cu propuneri de proiecte

ANEXE ECONOMIA REGIONALA

Anexa nr. 1

Distribuția PIB Regiunea Nord-Vest pe principalele sectoare economice:

Sectoare economice	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Agricultură, vânătoare și silvicultură	7182,5	9614,8	13107,4	21365,1	26356,5	32833,9
Pscuit și piscicultură	0,7	1,9	2,1	3,6	7,4	15,1
Industrie**	11629,6	15071,2	23728,2	36394,8	48339,4	58912,0
Construcții	1963,6	2426,4	3927,6	6822,4	8382,2	11652,2
Comerț	4304,0	7184,8	8815,4	12064,7	15336,5	21153,4
Hoteluri și restaurante	963,1	1417,3	1953,8	2705,8	2896,9	4342,9
Transport, depozitare, comunicații	4281,4	6419,6	9492,1	13908,2	18007,2	24016,2
Intermedieri financiare	679,0	964,3	1179,1	2124,4	3188,5	3407,0
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor	5584,3	10392,2	14137,6	17889,1	25461,6	30519,7
Administrație publică și apărare	1629,9	2317,7	3570,3	4371,4	6010,7	13161,9
Învățământ	1568,7	2486,0	3379,9	4557,9	6019,0	8662,6
Sănătate și asistență socială	1169,8	1484,0	2087,0	2421,7	3898,7	6333,2

Sursă: INS

** Industria extractivă, prelucrătoare și energia electrică, termică, gaze, apă.

Anexa nr. 2

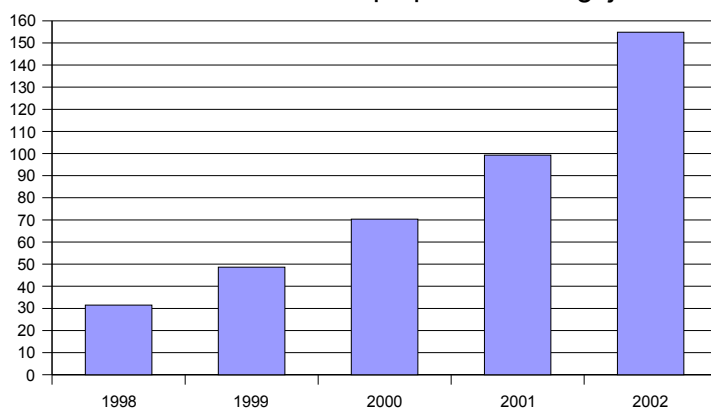
Distribuția PIB Regiunea Nord-Vest pe județe:

	1999	2000	2001	2002	2003
Regiunea Nord-Vest	66523,4	95009,8	136673,0	180186,4	241107,8
Județul Bihor	15798,2	21465,6	32966,6	46533,9	60449,8
Județul Bistrița-Năsăud	6304,0	9442,5	12514,2	16391,9	22881,8
Județul Cluj	21572,9	32420,8	44695,3	56918,7	76186,4
Județul Maramureș	9476,3	13552,1	19007,9	25844,5	34021,8
Județul Satu-Mare	8250,0	11340,5	17312,2	21494,5	28731,2
Județul Sălaj	5122,0	6788,3	10176,8	13002,9	18836,8

Sursa: Anuarul statistic 2005

Anexa nr. 3

Productivitatea muncii pe persoana angajata

Sursa: Estimări bazate pe datele din Anuarul Național Statistic

Anexa nr. 4

Distribuția unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități și clase de mărime, în anul 2003:

Regiunea Nord-Vest	Total	din care: pe clase de mărime, după numărul de salariați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Total regiune	50340	43590	5228	1230	292
Industrie extractivă	133	78	36	11	8
Industrie prelucrătoare	8776	6094	1799	693	190
Energie electrică și termică, gaze și apă	79	14	14	31	20
Construcții	3144	2523	460	147	14
Comerț cu ridicata și cu amănuntul,	23615	21418	2004	184	9

repararea și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor și a bunurilor personale și casnice					
Hoteluri și restaurante	2377	2124	225	27	1
Transport, depozitare și comunicații	4061	3654	317	50	40
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	6243	5901	276	60	6
Învățământ	95	84	11	-	-
Sănătate și asistență socială	622	602	19	1	-
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	1195	1098	67	26	4

Sursa: Anuarul Statistic 2005

Anexa nr. 5

Cifra de afaceri a unităților locale active din industrie, construcții, comerț și alte servicii, pe activități și clase de mărime în anul 2003:

Regiunea Nord-Vest	Total	miliarde lei prețuri curente din care: pe clase de mărime, după numărul de salariați			
		0-9	10-49	50-249	250 și peste
Total regiune	357302	74019	97352	84514	101417
Industrie extractivă	4388	105	331	568	3384
Industrie prelucrătoare	126964	9198	19716	34650	63400
Energie electrică și termică, gaze și apă	17622	34	436	2659	14493
Construcții	19263	3541	5027	7229	3466
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor și a bunurilor personale și casnice	143136	48041	59655	31246	4194
Hoteluri și restaurante	4479	2113	1326	757	283
Transport, depozitare și comunicații	28516	5426	6431	5037	11622
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	10265	4748	3773	1447	297
Învățământ	82	52	30	-	-
Sănătate și asistență socială	387	241	124	22	-
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2200	520	503	899	278

Sursa: Anuarul Statistic 2005

ANEXE PIATA MUNCII

1. Populația ocupată prin măsuri active în Regiunea NV

	Total număr persoane angajate ca urmare a medierii			
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	5481	5221	11383	7053
Bistrița-Năsăud	8051	10464	10030	11326
Cluj	19663	17075	10998	10178
Maramureș	2676	1643	2190	1955
Sălaj	4715	2861	2663	2175
Satu-Mare	4465	1115	10968	9209
Regiunea NV	45051	48379	48232	41896

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

	Total număr persoane angajate înainte de expirare – art.72 legea 76/2002			
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	2056	2129	1695	378
Bistrița-Năsăud	1699	1523	1332	551
Cluj	3615	4142	3194	1276
Maramureș	1654	1271	1024	586
Sălaj	1271	1287	1063	550
Satu-Mare	872	1412	1468	568
Regiunea NV	11167	11764	9776	3909

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

	Total număr persoane peste 45 ani angajate – art. 85 legea 76/2002			
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	90	140	153	103
Bistrița-Năsăud	513	546	847	673
Cluj	585	957	924	985
Maramureș	349	477	557	633
Sălaj	326	433	401	359
Satu-Mare	167	199	300	458
Regiunea NV	2030	2752	3182	3211

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

	Total număr absolvenți angajați – art. 80 legea 76/2002			
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	505	671	537	664
Bistrița-Năsăud	284	296	399	425
Cluj	405	687	907	1059
Maramureș	365	463	598	574
Sălaj	290	425	420	443
Satu-Mare	225	264	384	374
Regiunea NV	2074	2806	3245	3539

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

	Total număr angajați temporar în lucrări de interes local – art. 78 legea 76/2002			
judet / an	2002	2003	2004	2005

Bihor	67	202	225	228
Bistrița-Năsăud	668	890	1184	801
Cluj	536	4520	2405	1626
Maramureș	812	1735	1585	1485
Sălaj	714	675	413	495
Satu-Mare	317	425	403	441
Regiunea NV	3114	8447	6215	5076

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Total număr persoane angajate ca urmare a creditării IMM-urilor– art. 86 legea 76/2002				
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	91	143	59	16
Bistrița-Năsăud	242	111	112	131
Cluj	137	256	90	164
Maramureș	451	158	80	74
Sălaj	212	62	194	74
Satu-Mare	115	34	51	30
Regiunea NV	1248	764	586	489

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Total număr persoane angajate cu schimbarea domiciliului art. 74 si 75 legea 76/2002				
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	33	44	37	28
Bistrița-Năsăud	183	191	207	152
Cluj	77	144	107	45
Maramureș	142	146	103	86
Sălaj	148	150	171	74
Satu-Mare	34	38	61	24
Regiunea NV	617	713	686	409

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Total număr persoane cu dizabilități angajate				
judet / an	2002	2003	2004	2005
Bihor	3	6	9	2
Bistrița-Năsăud	9	10	6	5
Cluj	10	8	17	22
Maramureș	14	17	16	2
Sălaj	5	5	2	3
Satu-Mare	4	5	10	5
Regiunea NV	45	51	60	39

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Total număr persoane angajate în baza Legii 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale				
judet / an	2002	2003	2004	2005

Bihor	0	41	45	14
Bistrița-Năsăud	0	35	43	43
Cluj	0	25	38	38
Maramureș	0	81	86	75
Sălaj	0	23	17	7
Satu-Mare	0	32	52	50
Regiunea NV	0	237	281	227

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

2. Ocuparea pe sectoare și județe în Regiunea NV

	BIHOR				BISTRITA NĂSAUD				CLUJ				MARAMUREȘ				SATU MARE				SĂLAJ			
	1995	2001	2003	2004	1995	2001	2003	2004	1995	2001	2003	2004	1995	2001	2003	2004	1995	2001	2003	2004	1995	2001	2003	2004
Total economie	266,1	281,2	274,9	269,4	125,1	119,9	117,1	116,7	334,9	298,4	299,7	304,2	228,6	211,4	197,0	198,5	172,5	161,6	146,0	142,5	107,3	104,4	96,7	94,0
Agricultură, vânătoare și silvicultură	111,0	124,5	103,5	93,1	57,0	62,7	51,3	46,9	89,6	105,5	86,4	78,9	94,1	105,7	86,7	79,2	76,7	79,5	65,3	59,3	43,8	50,0	40,9	37,7
Pescuit și piscicultură	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Industrie	73,9	67,9	76,0	75,4	29,3	22,5	25,4	28,1	109,7	72,3	75,3	78,3	61,9	43,5	46,9	50,9	46,2	39,4	39,1	38,3	26,2	24,4	24,4	23,0
Industrie extractivă	10,3	3,8	3,6	3,7	1,9	0,9	0,9	0,7	4,3	1,7	1,6	1,6	17,5	7,5	6,0	4,6	1,1	0,6	0,5	0,4	3,2	2,1	1,5	1,2
Industria prelucrătoare	58,4	59,3	69,1	68,2	25,6	19,9	23,1	26,0	98,8	65,0	68,6	71,7	41,4	34,0	39,1	44,3	43,4	37,0	37,4	36,9	21,3	20,6	21,7	20,8
Energie electrică, termică, gaze, apă	5,2	4,8	3,3	3,5	1,8	1,7	1,4	1,4	6,6	5,6	5,1	5,0	3,0	2,0	1,8	2,0	1,8	1,8	1,2	1,0	1,7	1,7	1,2	1,0
Construcții	7,4	8,0	8,2	10,0	5,3	3,7	4,2	4,1	17,0	14,9	17,1	19,1	9,1	5,2	5,7	5,9	4,2	4,5	3,3	4,9	4,0	2,4	2,4	2,8
Comerț	18,0	30,1	32,1	32,7	8,9	8,5	11,2	11,8	34,3	28,8	38,0	38,9	12,8	18,1	18,3	18,2	13,4	12,7	12,1	12,8	8,2	7,0	9,1	10,3
Hoteluri și restaurante	1,8	2,3	3,6	4,3	1,2	0,5	0,9	0,8	3,8	4,0	5,2	6,0	2,0	1,6	1,9	2,5	1,5	1,3	0,4	1,1	2,9	0,9	0,6	0,5
Transporturi, depozitare și comunicații	12,6	10,8	11,3	12,3	4,5	4,1	4,7	4,8	20,3	16,4	16,6	17,3	12,4	7,5	8,1	10,0	7,3	4,5	5,2	4,5	5,3	4,7	4,7	3,7
Intermedieri financiare	2,2	1,9	1,7	1,9	0,9	0,6	0,7	0,9	3,1	2,7	2,9	3,5	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	0,9	1,0	1,1	1,0	0,6	0,6	0,8
Tranzacții imob. și alte servicii	6,7	4,8	6,3	7,0	3,5	2,1	2,8	3,3	12,8	9,2	11,9	13,7	9,5	3,4	3,8	4,7	4,0	2,6	3,5	3,4	2,2	3,0	3,2	3,5

Administrație publică și apărare	3,8	3,7	3,6	4,0	1,9	3,0	2,7	3,0	3,4	3,4	3,4	3,7	2,6	2,8	3,0	3,1	2,3	2,0	2,1	2,0	1,8	1,7	1,7	1,9
Învățământ	12,5	13,2	13,5	13,7	6,2	6,0	6,0	6,1	19,2	20,1	19,5	19,2	10,6	9,8	9,5	9,7	8,2	7,1	6,9	7,0	5,3	4,7	4,8	5,0
Sănătate și asistență socială	12,7	11,3	10,9	11,3	4,8	4,7	5,2	4,6	13,3	14,3	15,5	16,2	9,2	9,1	8,5	8,7	4,8	5,0	5,1	5,0	5,3	3,9	3,3	3,5
Celelalte activități ale economiei naționale	3,4	2,7	4,1	3,6	1,6	1,5	2,0	2,3	8,4	6,8	7,9	9,4	3,1	3,5	3,4	4,4	2,6	2,1	2,0	3,1	1,8	1,1	1,0	1,3

Sursa: INS, Statistică teritorială 2005

Bursele locurilor de muncă vacante

	1999	2000	2001			2002					2003						2004						2005							
	BG	BG	BG	BA	BS	BG	BF	BH	BA	BS	BG	BF	BH	BR	BA	BS	BG	BF	BH	BR	BA	BS	B45	BU	BG	BF	BH	BR	BA	BS
Bihor						1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Bistrița Năsăud															1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	
Cluj		1	1		1	1				1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maramureș			1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Satu Mare	2	2	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	
Sălaj			1			1	1	1			1	1			1		1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	
Total																														

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Legendă:

BG – Bursa Generală
 BA – Bursa Absolvenților
 BS – Bursa Studenților
 BF – Bursa Femeilor

BH – Bursa persoanelor cu handicap
 BR – Bursa persoanelor de etnie romă
 BU – Bursa unicilor întreținători de familie
 B45 – Bursa

4. Programele Băncii Mondiale

	1999		2000		2001			2002					2003				2004			2005		TOTAL			
	Ca	Af	Mo	Af	Mo	Ca	IMM	Ca	Af	Mo	C	M	Ca	C	M	IMM	C	M	IMM	Ca	Af		C	M	
BH	40												21							26					87
BN																									
CJ							120		78							83			168		57				506
MM		670		626		80		63	63							300									1802
SM			50		68	60		50		50			25												303
SJ											269	19		311	27			55	4				67	4	756
NV	40	670	50	626	68	140	120	113	141	50	269	19	46	311	27	383	55	4	168	26	57	67	4	3454	

Legendă:

C – Consiliere

M – Mediere

Mo – Mobilitate (Servicii de ocupare și mutare)

Ca – Calificare / recalificare

Af – Consultanță pentru inițierea unei afaceri

IMM – Consultanță și asistență pentru IMM-uri

Alte Programe si Servicii Conexe pentru Ocupare

	Denumirea programului	Autoritatea responsabila cu implementarea	Rezultate vizate
1	Program special de ocupare a forței de muncă pentru comunități cu număr mare de etnici romi a jud. Cluj	A.J.O.F.M. Cluj	In program sunt cuprinse un număr de 9 localități rurale din județul Cluj cu număr mare de etnici romi, urmărindu-se prin măsuri active ocuparea unui număr de 585 de persoane, din care 25 de absolvenți din instituțiile de învățământ
2	Program special de ocupare a forței de muncă pentru localități din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Cluj	A.J.O.F.M. Cluj	In program sunt cuprinse un număr de 4 localități din mediul rural aparținând județului Cluj, având ca obiectiv ocuparea prin măsuri active a unui număr de 639 de persoane, din care 18 absolvenți ai instituțiilor de învățământ
3	Plan de formare profesională pentru anul 2006 a jud. Cluj	A.J.O.F.M. Cluj	În planul de formare a județului Cluj pe anul 2006 este prevăzut organizarea unui număr de 129 de cursuri, din care 101 cursuri sunt adresate șomerilor iar 28 de cursuri sunt organizate în cadrul agenților economici (conform art. 48 din Legea 76/2002 actualizată). Prin organizarea acestor cursuri se urmărește ocuparea unui număr de 570 de pers. din care 95 de pers. sub 25 ani, 130 pers. peste 45 de ani și 28 șomeri de lungă durată. La cursurile adresate șomerilor participă un număr de 1414 de șomeri din care 840 de femei.
4	Program de ocupare a forței de muncă pentru anul 2006 a jud. Cluj	A.J.O.F.M. Cluj	Acest program defalcă pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective : -24 050 pers. cuprinse la măsuri active -16 550 pers. încadrate, din care 6650 femei, 4230 pers. sub 25 ani, 1870 șomeri de lungă durată -1560 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 620 femei, 420 pers. sub 25 ani, 620 șomeri de lungă durată. -încadrarea unui număr de 840 de șomeri peste 45 de ani și unici întreținători de familie, din care 335 de femei, 170 de șomeri de lungă durată - încadrarea unui număr de 55 de șomeri care mai au 3 ani până la pensie, din care 20 de femei, 15 șomeri de lungă durată -- încadrarea unui număr de 50 de șomeri prin stimularea mobilității forței de muncă, din care 15 de femei, 25 de pers. sub 25 de ani - încadrarea unui număr de 630 de absolvenți, din care 260 de femei. - încadrarea unui număr de 10 pers. cu handicap, din care 3 femei, 5 pers. sub 25 ani -încadrarea unui număr 115 pers. prin acordarea de credite, din care 69 de șomeri(20 de femei, 40 pers. sub 25 de ani) - încadrarea unui număr 105 pers. prin acordarea de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei afaceri, din care 44 de femei, 35 pers. sub 25 ani, 10 șomeri de lungă durată - încadrarea unui număr de 1570 de pers. prin ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice de interes comunitar, din care 675 de femei, 325 pers. sub 25 ani, 690 șomeri de lungă durată

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			- încadrarea unui număr de 45 de pers. prin încheierea de contracte de solidaritate ,în baza Legii 116/2002, din care 20 de femei, 25 de pers. sub 25 de ani, 5 someri de lunga durata
5	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C. FOCUS CENTER (SJ) , U.I.P. NORD-VEST	150 de persoane consiliate, din care 24 de pers. angajate pe parcursul proiectului
6	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C.CONFSTARS.A. BAIA MARE U.I.P. NORD-VEST	Organizarea unui curs de calificare confectioner si perfectionare pentru un număr de 259 de angajati proprii
7	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C. PHOENIX ROMANIA SRL U.I.P. NORD-VEST	Organizarea unor cursuri de calificare necesare productiei de masini pentru un număr de 200 de angajati proprii
8	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	UNIVERSITATE TEHNICA DIN CLUJ-NAPOCA U.I.P. NORD-VEST	-califica min. 40 de pers. ca manageri de produs
9	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	SC.TERAPLAST(bN) U.I.P.NORD-VEST	-instruirea a min. 600 de pers. in managementul de produs
10	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C EBI SRL(BN) U.I.P. NORD-VEST	-instruirea in vederea perfectionarii si specializarii in tehnologia informatica pentru un număr de min. 36 tineri absolventi aflati in cautarea unui loc de munca si care nu au beneficiat de alte facilitati pentru obtinerea unui loc de munca, din care 18 pers. vor fi angajate -instruire pentru inceperea unei afaceri pentru un număr de minim 12 tineri absolventi aflati in cautarea unui loc de munca si care nu au beneficiat de alte facilitati pentru obtinerea unui loc de munca,din care 6 pers. vor fi angajate -consiliere plus instruire de scurta durata in vederea obtinerii unui loc de munca pentru un număr de min.30 de tineri absolventi aflati in cautarea unui loc de munca si care nu au beneficiat de alte facilitati pentru obtinerea unui loc de munca, din care 27 pers. vor fi angajate
11	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	GRUP SCOLAR TEHNIC BAIA MARE U.I.P. NORD-VEST	-training in meseriile de brutar,-patiser si bucatar ospatar pentru un număr de 40 de tineri someri care parasesc scoala fara o calificare sau fara calificare relevanta pe piata muncii, personal din sector minier, tineri someri din institutii de ocrotire, cu angajarea unui număr de 14 pers.
12	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	ASOCIATIA PROMETEU(CJ) U.I.P. NORD-VEST	-cursuri de formare profesionala : <ul style="list-style-type: none"> ▪ electrician instalatii si echipamente electrice industriale pentru un număr de 14 persoane(tineri someri , someri de lunga durata , persoane care doresc sa revina pe piata fortei de munca, alte grupuri vulnerabile-femei) ▪ lucrator in comert pentru un număr 14 persoane

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			- consiliere profesională pentru un număr de 14 persoane (tineri someri, someri de lungă durată, persoane care doresc să revină pe piața forței de muncă, alte grupuri vulnerabile-femei) - medierea muncii pentru un număr de 14 persoane (tineri someri, someri de lungă durată, persoane care doresc să revină pe piața forței de muncă, alte grupuri vulnerabile-femei), cu angajarea unui număr de 20 pers. - crearea Centrului de informare și medierea a muncii Prometeu și a Centrului de consultanță în afaceri Prometeu
13	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	COMPANIA DE PRODUCTIE TIPOGRAFICA (CJ) U.I.P. NORD-VEST	- calificare și recalificare în meseria de poligraf pentru un număr de 60 tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată, cu angajarea a 50 de persoane - consiliere profesională pentru un număr de 100 tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată - medierea muncii pentru un număr de 50 tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată
14	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	FUNDATIA CENTRUL PENTRU DEZVOLTARE INTREPRINDERIL OR MICI SI MIJLOCI(CDIMM) U.I.P. NORD-VEST	- instruire pentru începerea unei afaceri pentru min 40 someri de lungă durată din județul Maramureș cu angajarea a 6 pers. care își vor deschide afaceri proprii - consiliere și orientare în cariera pentru min 30 pers. (din cei 40)-
15	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C. ORIOLUS CONSERV(CJ) U.I.P. NORD-VEST	- cursuri de calificare, recalificare timpular universal pentru un număr de 60 de tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată - consiliere profesională pentru un număr de 100 de tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată - servicii de mediere a muncii pentru un număr de 60 de tineri din Cluj-Napoca aflați în căutarea unui loc de muncă, absolvenți de liceu și școli profesionale, someri de lungă durată - angajarea a 50 de pers.
16	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C. VECOM(SJ) U.I.P. NORD-VEST	Curs de recalificare instalator instalații tehnice și sanitare pentru un număr de 40 de someri de lungă durată care doresc să redevină activi pe piața forței de muncă, cu angajarea a 13 pers.
17	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	INSTITUTUL POSTLICEAL PHOENIX(CJ) U.I.P. NORD-VEST	- calificare, informare și consiliere profesională pentru un număr de 100 pers. - mediere pentru un număr de 20 pers. - angajare a 20 persoane
18	Proiect PHARE 2003	S.C. CORONA	- curs calificare/ recalificare bucătar, ospătar, administrator pensiune pentru un număr de 84 someri

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
	Dezvoltarea Resurselor Umane	TURISM COMPANY(BN) U.I.P. NORD-VEST	tineri și someri de lungă durată consiliere și informare profesională -angajarea a 31 pers.
19	Proiect PHARE 2003 Dezvoltarea Resurselor Umane	S.C. ACADEMIA SRL BUCUREȘTI(MM) U.I.P. NORD-VEST	-consultanță, instruire pentru manageri de virf, min 80 pers.
20	Program special de ocupare a forței De muncă pentru comunități cu Numar mare de etnici romi ajud.Bihor	A.J.O.F.M. Bihor	Prin localitățile cu număr mare de etnici romi cuprinse în acest program se urmărește cuprinderea la măsurile active a unui număr de 260 pers. și ocuparea unui număr de 260 pers.
21	Program special de ocupare a forței de muncă din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Bihor	A.J.O.F.M. Bihor	În program sunt cuprinse un număr de 2 localități din mediul rural aparținând județului Bihor, având ca obiectiv ocuparea prin măsuri active a unui număr de 99 de persoane, din care 12 absolvenți ai institutiilor de învățământ, 4 pers. peste 45 ani
22	Plan de formare profesională pentru anul 2006 a jud. Bihor	A.J.O.F.M. Bihor	Prin organizarea cursurilor din planul anual de formare se urmărește ocuparea unui număr de 345 de pers. din care 64 de pers. sub 25 ani, 28 pers. peste 45 de ani și 9 someri de lungă durată. La cursurile adresate șomerilor participă un număr de 400 de someri din care 142 de femei.
23	Program de ocupare a forței de Munca pentru anul 2006 a jud. Bihor	A.J.O.F.M. Bihor	Acest program defalcă pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective : -7620 pers. cuprinse la măsuri active -5800 pers. încadrate, din care 2515 femei, 1510 pers. sub 25 ani, 680 pers. peste 45 ani, 215 someri de lungă durată, 3180 pers. din mediul rural - 4190 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de mediere, din care 890 pers. sub 25 ani, 470 pers. peste 45 ani, 1830 femei, 195 someri de lungă durată -185 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 90 femei, 60 pers. sub 25 ani, 15 pers. peste 45 ani -încadrarea unui număr de 95 de someri peste 45 de ani și unici întreținători de familie, din care 45 de femei -- încadrarea unui număr de 35 de someri prin stimularea mobilității forței de muncă, din care 15 de femei, 6 de pers. sub 25 de ani, 4 pers. peste 45 ani - încadrarea unui număr de 415 de absolvenți, din care 225 de femei, 390 tineri sub 25 ani - încadrarea unui număr de 5 pers. cu handicap, din care 3 femei, 1 pers. sub 25 ani, 1 pers. peste 45 ani -încadrarea unui număr de 25 pers. prin acordarea de credite, din care 15 de femei, 5 pers. sub 25 de ani - încadrarea unui număr de 5 pers. prin acordarea de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei afaceri, din care 2 de femei, 2 pers. sub 25 ani, 2 someri de lungă durată

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			<p>- încadrarea unui număr de 155 de pers. prin ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice de interes comunitar, din care 15 de femei, 10 pers. sub 25 ani, 25 pers. peste 45 ani, 4 someri de lungă durată</p> <p>- încadrarea unui număr de 20 de pers. prin încheierea de contracte de solidaritate, în baza Legii 116/2002, din care 25 de pers. sub 25 ani</p> <p>- încadrarea prin acordarea de alocații a unui număr de 325 pers., din care 60 pers. sub 25 ani, 50 pers. peste 45 ani, 115 femei</p>
24	Program special de ocupare a forței de muncă pentru comunități cu număr mare de etnici romi a jud. Bistrița	A.J.O.F.M. Bistrița	Prin localitățile cu număr mare de etnici romi cuprinse în acest program se urmărește cuprinderea la măsuri active a unui număr de 170 pers. și ocuparea unui număr de 120 pers.
25	Program special de ocupare a forței de muncă din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Bistrița	A.J.O.F.M. Bistrița	În program sunt cuprinse un număr de 12 localități din mediul rural aparținând județului Bistrița, având ca obiectiv ocuparea prin măsuri active a unui număr de 1075 de persoane, din care 45 absolvenți ai instituțiilor de învățământ, 43 pers. peste 45 ani
26	Program de ocupare a forței de muncă Pe anul 2006 a jud. Bistrița	A.J.O.F.M. Bistrița	<p>Acest program defalcă pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective :</p> <p>- 16570 pers. cuprinse la măsuri active</p> <p>- 9320 pers. încadrate, din care 4420 femei, 1050 pers. sub 25 ani, 1730 pers. peste 45 ani, 30 someri de lungă durată, 5225 pers. din mediul rural</p> <p>- 6280 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de mediere, din care 445 pers. sub 25 ani, 885 pers. peste 45 ani, 3210 femei, 30 someri de lungă durată</p> <p>- 450 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 240 femei, 90 pers. sub 25 ani, 80 pers. peste 45 ani</p> <p>- încadrarea unui număr de 420 de someri peste 45 de ani și unici întreținători de familie, din care 170 de femei</p> <p>-- încadrarea unui număr de 125 de someri prin stimularea mobilității forței de muncă, din care 25 de femei, 20 de pers. sub 25 de ani, 35 pers. peste 45 ani, 90 pers. provenind din mediul rural</p> <p>- încadrarea unui număr de 335 de absolvenți, din care 184 de femei,</p> <p>- încadrarea unui număr de 5 pers. cu handicap, din care 3 femei,</p> <p>- încadrarea unui număr 105 pers. prin acordarea de credite, din care 35 de femei, 10 pers. sub 25 de ani</p> <p>25 pers. peste 45 ani</p> <p>- încadrarea unui număr de 840 de pers. prin ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice</p>

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			de interes comunitar, din care 200 de femei, 50 pers. sub 25 ani, 190 pers. peste 45 ani - încadrarea unui număr de 35 de pers. prin încheierea de contracte de solidaritate, în baza Legii 116/2002, din care 30 femei - încadrarea prin acordarea de alocații a unui număr de 335 pers., din care 40 pers. sub 25 ani, 115 pers. peste 45 ani, 148 femei
27	Program special de ocupare a forței de muncă pentru comunități cu număr mare de etnici romi a jud. Maramures	A.J.O.F.M. Maramures	Prin localitățile cu număr mare de etnici romi cuprinse în acest program se urmărește cuprinderea la măsuri active a unui număr de 485 pers. și ocuparea unui număr de 200 pers.
28	Program special de ocupare a forței de muncă din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Maramures	A.J.O.F.M. Maramures	În program sunt cuprinse un număr de 9 localități din mediul rural aparținând județului Maramures, având ca obiectiv ocuparea prin măsuri active a unui număr de 3091 de persoane, din care 279 absolvenți ai instituțiilor de învățământ, 239 pers. peste 45 ani
29	Program de ocupare a forței de muncă Pe anul 2006 a jud. Maramures	A.J.O.F.M. Maramures	Acest program defalcă pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective : - 11905 pers. cuprinse la măsuri active - 6150 pers. încadrate, din care 2680 femei, 1745 pers. sub 25 ani, 1240 pers. peste 45 ani, 500 șomeri de lungă durată, 2515 pers. din mediul rural - 2250 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de mediere, din care 668 pers. sub 25 ani, 303 pers. peste 45 ani, 968 femei, 211 șomeri de lungă durată - 630 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 302 femei, 154 pers. sub 25 ani, 156 pers. peste 45 ani - încadrarea unui număr de 440 de șomeri peste 45 de ani și unici întreținători de familie, din care 143 de femei, 35 șomeri de lungă durată -- încadrarea unui număr de 85 de șomeri prin stimularea mobilității forței de muncă, din care 16 de femei, 11 de pers. sub 25 de ani, 38 pers. peste 45 ani, 61 pers. din mediul rural - încadrarea unui număr de 490 de absolvenți, din care 286 de femei - încadrarea unui număr de 5 pers. cu handicap, din care 3 femei, 2 pers. sub 25 ani - încadrarea unui număr de 125 pers. prin acordarea de credite, din care 47 de femei, 47 pers. sub 25 de ani, 18 pers. peste 45 ani - încadrarea unui număr de 65 pers. prin acordarea de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei afaceri, din care 28 de femei, 19 pers. sub 25 ani, 7 șomeri de lungă durată, 15 pers. peste 45 ani

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			<p>- încadrarea unui număr de 790 de pers. prin ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice de interes comunitar, din care 192 de femei, 88 pers. sub 25 ani, 184 pers. peste 45 ani, 215 someri de lungă durată</p> <p>- încadrarea unui număr de 85 de pers. prin încheierea de contracte de solidaritate, în baza Legii 116/2002, din care 43 femei</p> <p>- încadrarea prin acordarea de alocații a unui număr de 565 pers., din care 35 pers. sub 25 ani, 195 pers. peste 45 ani, 315 femei</p>
30	Program special de ocupare a forței de muncă pentru comunități cu număr mare de etnici romi a jud. Satu Mare	A.J.O.F.M. Satu Mare	Prin localitățile cu număr mare de etnici romi cuprinse în acest program se urmărește cuprinderea la măsuri active a unui număr de 620 pers. și ocuparea unui număr de 120 pers.
31	Program special de ocupare a forței de muncă din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Satu Mare	A.J.O.F.M. Satu Mare	<p>În program sunt cuprinse un număr de 2 localități din mediul rural aparținând județului Satu Mare, având ca obiectiv ocuparea prin măsuri active a unui număr de 44 de persoane</p>
32	Program de ocupare a forței de muncă Pe anul 2006 a jud. Satu Mare	A.J.O.F.M. Satu Mare	<p>Acest program deflcat pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective :</p> <p>-8235 pers. cuprinse la măsuri active</p> <p>-5600 pers. încadrate, din care 2360 femei, 1255 pers. sub 25 ani, 750 pers. peste 45 ani, 2275 pers. din mediul rural</p> <p>3980 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de mediere, din care 900 pers. sub 25 ani, 380 pers. peste 45 ani, 1780 femei</p> <p>-310 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 110 femei, 46 pers. sub 25 ani, 53 pers. peste 45 ani</p> <p>-încadrarea unui număr de 220 de someri peste 45 de ani și unici întreținători de familie, din care 98 de femei</p> <p>-- încadrarea unui număr de 25 de someri prin stimularea mobilității forței de muncă, din care 6 de femei, 4 de pers. sub 25 de ani, 4 pers. peste 45 ani, 10 pers. din mediul rural</p> <p>- încadrarea unui număr de 240 de absolvenți, din care 133 de femei</p> <p>- încadrarea unui număr de 10 pers. cu handicap, din care 5 femei, 2 pers. sub 25 ani</p> <p>-încadrarea unui număr 40 pers. prin acordarea de credite, din care 15 de femei, 5 pers. sub 25 de ani, 5 pers. peste 45 ani</p>

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			<ul style="list-style-type: none"> - încadrarea unui număr 15 pers. prin acordarea de servicii de consultanță și asistență pentru începerea unei afaceri, din care 5 de femei, 5 pers. sub 25 ani - încadrarea unui număr de 315 de pers. prin ocuparea temporară a forței de muncă în lucrări publice de interes comunitar, din care 25 de femei, 20 pers. sub 25 ani, 35 pers. peste 45 ani - încadrarea unui număr de 25 de pers. prin încheierea de contracte de solidaritate, în baza Legii 116/2002, din care 5 femei - încadrarea prin acordarea de alocații a unui număr de 190 pers., din care 15 pers. sub 25 ani, 50 pers. peste 45 ani, 135 femei
33	Program special de ocupare a forței de muncă pentru comunități cu număr mare de etnici romi a jud. Salaj	A.J.O.F.M. Salaj	Prin localitățile cu număr mare de etnici romi cuprinse în acest program se urmărește cuprinderea la măsuri active a unui număr de 295 pers. și ocuparea unui număr de 130 pers.
34	Program special de ocupare a forței de muncă din mediul rural și localități defavorizate cu pondere mare a șomerilor în total populație activă a jud. Salaj	A.J.O.F.M. Salaj	<p>În program sunt cuprinse un număr de 7 localități din mediul rural aparținând județului Salaj, având ca obiectiv</p> <p>ocuparea prin măsuri active a unui număr de 280 de persoane, din care 5 absolvenți ai instituțiilor de învățământ, 2 pers. peste 45 ani</p>
35	Program de ocupare a forței de muncă Pe anul 2006 a jud. Satu Mare	A.J.O.F.M. Salaj	<p>Acest program defalcă pe tipuri de măsuri active și pe grupuri țintă are următoarele obiective :</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9420 pers. cuprinse la măsuri active - 4180 pers. încadrate, din care 1895 femei, 1190 pers. sub 25 ani, 1260 pers. peste 45 ani, 1970 pers. din mediul rural - 2195 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de mediere, din care 426 pers. sub 25 ani, 563 pers. peste 45 ani, 882 femei, 311 șomeri de lungă durată - 70 pers. ocupate ca urmare a acordării serviciilor de informare și consiliere profesională, din care 25

	Denumirea programului	Autoritatea responsabilă cu implementarea	Rezultate vizate
			<p>femei, 20 pers. sub 25 ani, 15 pers. peste 45 ani, 15 someri de lunga durata</p> <p>-incadrarea unui numar de 365 de someri peste 45 de ani si unici intretinatori de familie, din care 145 de femei, 15 someri de lunga durata</p> <p>-- incadrarea unui numar de 105de someri prin stimularea mobilitatii fortei de munca, din care 40 de femei, 15 de pers. sub 25 de ani, 15 pers.peste 45 ani, 40 pers. din mediul rural</p> <p>- incadrarea unui numar de 420 de absolventi, din care 205 de femei</p> <p>- incadrarea unui numar de 5 pers. cu handicap, din care 1 femei, 2 pers. sub 25 ani</p> <p>-incadrarea unui numar 155 pers. prin acordarea de credite, din care 55 de femei, 35 pers. sub 25 de ani, 60 pers. peste 45 ani, 10 someri de lunga durata</p> <p>- incadrarea unui numar 5 pers. prin acordarea de servicii de consultanti asistenta pentru inceperea unei afaceri, din care 1 de femei, 1 pers. sub 25 ani</p> <p>- incadrarea unui numar de 420 de pers. prin ocuparea temporara a fortei de munca in lucrari publice de interes comunitar, din care 120 de femei, 80 pers. sub 25 ani, 110 pers. peste 45 ani, 70 someri de lunga durata</p> <p>- incadrarea unui numar de 15 de pers. prin incheierea de contracte de solidaritate ,in baza Legii 116/2002, din care 5 femei</p> <p>-incadrarea prin acordarea de alocatii a unui numar de 835 pers. ,din care 165 pers. Sub 25 ani, 180 pers. peste 45 ani, 335 femei</p>